

FINANCING AGREEMENT STATE AND RESILIENCE BUILDING CONTRACT

SPECIAL CONDITIONS

The European Commission, hereinafter referred to as "**the Commission**", acting on behalf of the European Union, hereinafter referred to as "**the EU**",

of the one part, and

The Government of the Republic of Moldova, hereinafter referred to as "**the Partner**",

of the other part,

have agreed as follows:

Article 1 - Nature of the action

- 1.1. The EU agrees to finance and the Partner agrees to accept the financing of the following budget support action:

State and Resilience Building Contract for the Republic of Moldova

NDICI-GEO-NEAR/2021/043-646

This action is financed from the EU Budget under the following basic act: Neighbourhood, Development and International Cooperation Instrument – Global Europe.

- 1.2. The total estimated cost of this action is EUR 60 000 000 and the maximum EU contribution to this action is set at EUR 60 000 000.

This budget support action is composed of a budget support component with a maximum EU contribution of EUR 60 000 000.

- 1.3. The Partner shall not co-finance the action.

Article 2 – Execution period

- 2.1. The execution period of this Financing Agreement as defined in Article 15 of Annex II (General Conditions) shall commence on the entry into force of this Financing Agreement and end 24 months after this date.
- 2.2. The duration of the operational implementation period is fixed at 12 months.
- 2.3. The duration of the closure period is fixed at 12 months.

Article 3 – Addresses

All communications concerning the implementation of this Financing Agreement shall be in writing, shall refer expressly to this action as identified in Article 1.1 of these Special Conditions and shall be sent to the following addresses:

a) for the Commission

Mr Jānis Mažeiks
Head of the EU Delegation to the Republic of Moldova
12, Kogalniceanu Street
MD-2001 Chisinau
Republic of Moldova

b) for the Partner

Mr Dumitru Budianschi
Minister of Finance
of the Republic of Moldova
Constantin Tanase 7,
MD-2005 Chisinau
Republic of Moldova
E-mail: cancelaria@mf.gov.md

Article 4 – OLAF contact point

The contact point of the Partner having the appropriate powers to cooperate directly with the European Anti-Fraud Office (OLAF) in order to facilitate OLAF's operational activities shall be:

Mr Valeriu CUPCEA,
Head of the International Cooperation Directorate,
National Anti-corruption Centre,
198, Stefan cel Mare Ave., MD-2004, Chisinau, Republic of Moldova
Tel: +373 22 257 351
Mobile: +373 797 43 505
E-mail: valeriu.cupcea@cna.md

Article 5 - Annexes

- 5.1. This Financing Agreement is composed of:
- (a) these Special Conditions;
  - (b) Annex I: Technical and Administrative Provisions, detailing the objectives, expected results, activities, methods of implementation and budget of this Action;
  - (c) Annex II: General Conditions;
  - (d) Annex III: Reporting Template-not applicable to and not included in this Financing Agreement
  - (e) Annex IV: Management Declaration Template not applicable to and not included in this Financing Agreement
- 5.2. In the event of a conflict between, on the one hand, the provisions of the Annexes and, on the other hand, the provisions of these Special Conditions, the latter shall take precedence. In the event of a conflict between, on the one hand, the provisions of Annex I (Technical and Administrative Provisions) and, on the other hand, the provisions of Annex II (General Conditions), the latter shall take precedence.

Article 6 – Provisions derogating from or supplementing Annex II (General Conditions)

The foreign exchange transfers will be accounted for under the value date of the notification of credit to EUR account of the Ministry of Finance of the Republic of Moldova at the National Bank of Moldova. The exchange rate will be the official exchange rate set by the national Bank of Moldova¹, on the value date of the notification of credit.

Article 7 – Entry into force

This Financing Agreement shall enter into force on the date on which it is signed by the last party.

Done in two original copies, one copy being handed to the Commission and one to the Partner.

For the Partner:

For the Commission:

---

¹ According to the methodology approved and published on the official web-site of the National Bank of Moldova: Regulation on the setting of the Official Exchange rate of the Moldovan Leu against Foreign Currencies, Decision of the Council of Administration of the National Bank of Moldova No.3 of January 15, 2009, Official Monitor of the Republic of Moldova, No. 27-29 of February 10, 2009, Art.100.

ANNEX 1: DISBURSEMENT ARRANGEMENTS, CONDITIONS AND PERFORMANCE INDICATORS

1. Responsibilities

In accordance with the provisions of the Financing Agreement, the authorities of the partner country send a formal request to the Commission for the disbursement of each tranche in accordance with the timetable below. The request must include: (i) a full analysis and justification for payment of the funds, with the required supporting documents; (ii) a financial information form, duly signed, to facilitate the payment.

2. Indicative disbursement timetable

Indicative disbursement timetable

Country fiscal year and quarterly breakdown	Year 1 (2021)				Year 2 (2022)				Year 3 (2023)				Total in MEUR
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	
Fixed tranche in MEUR				60									60
Variable tranche in MEUR													00
Total in MEUR													60

3. General conditions for the disbursement of all tranches

The general conditions set out in the table below apply to the disbursement of all tranches and all tranche release requests must be supported by all appropriate and up-to-date information and documents on the general conditions.

General conditions for the release of all tranches

Area	General conditions	Verification source
Public policy	There is a credible and relevant National Energy Crisis Action Plan that supports the overall objective of mitigating the socio-economic impact of the rising gas prices, strengthen the Government's overall capacity to deliver tailor made services to vulnerable groups and in particular basic services to its population, and support the long-term socio-economic recovery,	<i>The government adopted the National Energy Crisis Action Plan. IMF, OECD, World Bank, IFIs statistics. 2022 Budget.</i>

	energy security, and energy transition of Moldova.	
Macroeconomic stability	There is a credible and relevant programme to maintain macroeconomic stability.	<i>IMF, OECD, World Bank, IFIs statistics.</i> <i>2022 Budget.</i>
Public financial management	There is a credible and relevant programme to improve public financial management	<i>IMF, OECD, World Bank, IFIs statistics.</i>
Budget transparency and oversight	Timely, comprehensive, and sound budgetary information is publicly available and accessible	<i>IMF, OECD, World Bank, IFIs statistics.</i> <i>Court of Account Audit report.</i> <i>EUD assessment.</i>

4. Specific conditions for the disbursement of individual tranches

N/A

Annex1: Technical and Administrative Provisions

1. SYNOPSIS

1.1. Action Summary Table

1. Title CRIS/OPSYs	State and Resilience Building Contract for the Republic of Moldova CRIS number: NDICI-GEO-NEAR/2021/043-646
Basic Act	Financed under the Neighbourhood, Development and International Cooperation Instrument (NDICI-Global Europe).
2. Team Europe Initiative	No
3. Zone benefiting from the action	The Action shall be carried out at the following location: The whole territory of the Republic of Moldova
4. Programming document	Multiannual Indicative Programme (MIP) 2021-2027 for the Republic of Moldova ¹
5. Link with relevant MIP(s) objectives/expected results	Priority area 1: Resilient, sustainable and integrated economy Priority area 3: Environment and climate resilience Priority area 5: Resilient, fair and inclusive societies
PRIORITY AREAS AND SECTOR INFORMATION	
6. Priority Area(s), sectors	230- Energy, 510- Budget Support, 730- Reconstruction and Rehabilitation
7. Sustainable Development Goals (SDGs)	Main SDGs: - SDG 1 End poverty in all its forms everywhere Other significant SDGs: - SDG 2 Zero hunger - SDG 5 Achieve gender equality and empower all women and girls - SDG 3 Good health and well-being - SDG 8 Promote sustained, inclusive and sustainable economic growth, full and productive employment and decent work for all - SDG 10 Reduced inequalities

¹ The Multiannual indicative Programme will be adopted in the first half of 2022

8 a) DAC code(s)	15110 - Public sector policy and administrative management 15142 - Macroeconomic policy 15170 - Women's rights organisations and movements, and government institutions 16010 - Social protection																																																								
8 b) Main Delivery Channel	12000 – Recipient government																																																								
9. Targets	☐ Migration ☒ Climate ☒ Social inclusion and Human Development ² ☒ Gender ☐ Biodiversity ☐ Human Rights, Democracy and Governance																																																								
10. Markers (from DAC form)	<table border="1"> <thead> <tr> <th>General policy objective</th><th>Not targeted</th><th>Significant objective</th><th>Principal objective</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Participation development/good governance</td><td>☐</td><td>☒</td><td>☐</td></tr> <tr> <td>Aid to environment</td><td>☐</td><td>☒</td><td>☐</td></tr> <tr> <td>Gender equality and women's and girl's empowerment</td><td>☐</td><td>☒</td><td>☐</td></tr> <tr> <td>Trade development</td><td>☒</td><td>☐</td><td>☐</td></tr> <tr> <td>Reproductive, maternal, new-born and child health</td><td>☒</td><td>☐</td><td>☐</td></tr> <tr> <td>Disaster Risk Reduction</td><td>☒</td><td>☐</td><td>☐</td></tr> <tr> <td>Inclusion of persons with Disabilities</td><td>☐</td><td>☒</td><td>☐</td></tr> <tr> <td>Nutrition</td><td>☒</td><td>☐</td><td>☐</td></tr> <tr> <td>RIO Convention markers</td><td>Not targeted</td><td>Significant objective</td><td>Principal objective</td></tr> <tr> <td>Biological diversity</td><td>☒</td><td>☐</td><td>☐</td></tr> <tr> <td>Combat desertification</td><td>☒</td><td>☐</td><td>☐</td></tr> <tr> <td>Climate change mitigation</td><td>☐</td><td>☒</td><td>☐</td></tr> <tr> <td>Climate change adaptation</td><td>☒</td><td>☐</td><td>☐</td></tr> </tbody> </table>	General policy objective	Not targeted	Significant objective	Principal objective	Participation development/good governance	☐	☒	☐	Aid to environment	☐	☒	☐	Gender equality and women's and girl's empowerment	☐	☒	☐	Trade development	☒	☐	☐	Reproductive, maternal, new-born and child health	☒	☐	☐	Disaster Risk Reduction	☒	☐	☐	Inclusion of persons with Disabilities	☐	☒	☐	Nutrition	☒	☐	☐	RIO Convention markers	Not targeted	Significant objective	Principal objective	Biological diversity	☒	☐	☐	Combat desertification	☒	☐	☐	Climate change mitigation	☐	☒	☐	Climate change adaptation	☒	☐	☐
General policy objective	Not targeted	Significant objective	Principal objective																																																						
Participation development/good governance	☐	☒	☐																																																						
Aid to environment	☐	☒	☐																																																						
Gender equality and women's and girl's empowerment	☐	☒	☐																																																						
Trade development	☒	☐	☐																																																						
Reproductive, maternal, new-born and child health	☒	☐	☐																																																						
Disaster Risk Reduction	☒	☐	☐																																																						
Inclusion of persons with Disabilities	☐	☒	☐																																																						
Nutrition	☒	☐	☐																																																						
RIO Convention markers	Not targeted	Significant objective	Principal objective																																																						
Biological diversity	☒	☐	☐																																																						
Combat desertification	☒	☐	☐																																																						
Climate change mitigation	☐	☒	☐																																																						
Climate change adaptation	☒	☐	☐																																																						
11. Internal markers	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Policy objectives</th><th>Not targeted</th><th>Significant objective</th><th>Principal objective</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Digitalisation</td><td>☐</td><td>☒</td><td>☐</td></tr> </tbody> </table>	Policy objectives	Not targeted	Significant objective	Principal objective	Digitalisation	☐	☒	☐																																																
Policy objectives	Not targeted	Significant objective	Principal objective																																																						
Digitalisation	☐	☒	☐																																																						

² For the Neighbourhood, activities related to education shall be marked as part of the “Social Inclusion and Human Development” target, in line with the NDICI-GE programming guidelines.

Tags: digital connectivity digital governance digital entrepreneurship job creation digital skills/literacy digital services		☐ ☐ ☐ ☒ ☐ ☐	☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐
<u>Connectivity</u> Tags: transport people2people energy digital connectivity	☒	☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐
Migration	☒	☐	☐
Reduction of Inequalities	☐	☐	☒
COVID-19	☐	☒	☐

BUDGET INFORMATION

12. Amounts concerned	Budget line(s) (article, item): 14.020111 – Eastern Neighbourhood Total estimated cost: EUR 60 000 000.00 Total amount of EU budget contribution EUR 60 000 000.00 of which EUR 60 000 000.00 for budget support and EUR 0 for complementary support.
------------------------------	---

MANAGEMENT AND IMPLEMENTATION

13. Implementation modalities (type of financing and management mode)	Budget Support Direct management through: Budget Support: State and Resilience Building Contract
--	---

1.2. Summary of the Action

The Republic of Moldova³ is facing a significant increase of gas prices as a consequence both of very tight global energy markets and of a recently-amended contract with its gas supplier. Ahead of the 2021 winter season, Moldova will have to purchase its gas at prices about three or four times higher than in previous years. This is putting significant pressure on Moldova's public finances and on the ability of the most vulnerable citizens to afford gas throughout the winter.

This energy crisis comes in addition to the COVID-19 pandemic, which has had a significant negative impact on Moldova's economy, causing a drop of 7% in Gross Domestic Product (GDP) in 2020. Moldova remains one of the poorest countries in Europe; in November 2021, the Moldovan National Bureau of Statistics reported that 26.8% of the population live in absolute poverty, an increase of 1.6 percentage points compared to 2019 (25.2%). This highlights the significant impact of COVID-19 on the most vulnerable citizens.

³ Hereinafter 'Moldova'

The overall objective of this Action is to assist Moldova to mitigate the socio-economic impact of the rising gas prices in particular on vulnerable groups, strengthen the Government's overall capacity to deliver tailor-made services to these vulnerable groups and basic services to its population, and support the long-term socio-economic recovery, energy security, and energy transition of Moldova. The Action will contribute to targeted policy measures aimed at reducing the impact of increasing energy costs on citizens and in particularly energy poverty of the most vulnerable and will contribute to growth-enhancing policies.

The Action therefore directly contributes to SDG 1 on ending poverty and SDG 8 on promoting sustained, inclusive and sustainable economic growth, full and productive employment and decent work for all. The Action will also contribute to SDG 5 on gender equality, since from a gender and human rights perspective, women and men have different energy needs. The Action contributes to the following programming areas: Public sector policy and administrative management, macroeconomic policy, and social protection.

The Action directly contributes to the priorities of the 2021-2027 Multiannual Indicative Programme relating to resilient, sustainable and integrated economies (Priority #1), environment and climate resilience (Priority #3), and resilient, fair and inclusive societies (Priority #5). The Action further builds on the Economic Recovery Plan for Moldova, the COVID-19 related emergency Macro Financial Assistance (MFA), and budget support already delivered to help mitigate the impact of the COVID-19 pandemic.

2. DESCRIPTION OF THE ACTION

2.1. Objectives and Expected Outputs

The Action consists of a State and Resilience Building Contract to support societal and state resilience in the Republic of Moldova⁴. The budget support contract contributes to the government's policy to reduce the negative impact of the energy crisis on Moldovan citizens, to ensure the delivery of essential services, particularly to the most vulnerable segments of the population and to support the long-term socio-economic recovery, energy security and energy transition of Moldova. The EU's approach will be accompanied by a robust policy dialogue. An EU-Moldova High Level Dialogue on Energy (co-chaired by Commissioner Simson and Prime Minister Gavrilița) was launched on 28 October 2021 to discuss long-term issues, such as increasing Moldova's energy security and efficiency.

In line with the aforementioned National Energy Crisis Action Plan, the **overall objective** (Impact) of this Action is to mitigate the socio-economic impact of the rising gas prices in particular on the vulnerable groups, strengthen the Government's overall capacity to deliver tailor made services to these vulnerable groups and basic services to its population, and support the long-term socio-economic recovery, energy security, and energy transition of Moldova.

The **specific objectives** (Outcomes) of this Action are to:

1. Counteract socio-economic hardship, with a special focus on vulnerable groups in the context of the energy crisis;
2. Sustain post-COVID-19 socio-economic recovery and economic growth by providing support to vulnerable groups to cope with the combined negative effects of the rise in energy prices and the COVID-19 crisis;
3. Support Moldova's long-term objective of energy transformation with steps towards increasing energy efficiency.

---

⁴ In line with the Joint Communication on A Strategic Approach to Resilience in the EU's External Action (JOIN(2017) 21 final

The **outputs** to be delivered by this Action contributing to the corresponding specific objectives (Outcomes) are:

Induced outputs:

- 1.1 contributing to Outcome 1 (or Specific Objective 1): Targeted measures to support the socially vulnerable population are put in place.
- 2.1 contributing to Outcome 2 (or Specific Objective 2): Steps taken to design measures to sustain gender-inclusive socio-economic recovery and fight poverty.
- 3.1 contributing to Outcome 3 (or Specific Objective 3): Steps to support Moldova's long-term energy security and energy transition are taken.

Direct outputs:

- 1.1 contributing to Outcome 1 (or Specific Objective 1): To alleviate the financial burden on the vulnerable groups.
- 2.1 contributing to Outcome 2 (or Specific Objective 2): Increased predictability of measures for job creation, employability and sustainable economic growth is ensured.
- 3.1 contributing to Outcome 3 (or Specific Objective 3): Activities conducive to reforms in the energy sector are carried out.

2.2. Indicative Activities

Activities related to Output 1.1:

Due to the fact that the increased gas price will lead to a significant growth of tariffs, the Moldovan Government is developing solutions to minimise the impact on final consumers. These solutions will particularly target vulnerable households that are already struggling in an economic context marked by high poverty levels and the impact of the COVID-19 pandemic. An analysis to identify the impact of the high gas prices on final tariffs for different consumers was performed based on the total number of natural gas consumers during the heating season. Different scenarios were taken into consideration using different gas price calculation formulas.

In order to minimise the impact on the most vulnerable consumers, the Moldovan government is in the process of preparing two emergency measures: an income-targeted framework to support socially disadvantaged households and a volume-based compensation of price increases for household bills for gas and heating. The number of households that would receive income-targeted assistance will increase (according to estimations by ca. 88 000), by increasing the threshold of the monthly minimum guaranteed income. Furthermore, the monthly sum socially disadvantaged families will receive increase by 40 percent. The volume-based compensation will be available to about 745 000 households for gas bills and to about 222 000 households for heating bills, staggered on consumption levels. These measures are expected to be put in place by Q1, 2022.

The activities will aim to provide assistance to the Moldovan government and authorities to increase the capacity to deliver such basic services to its population in the fiscal year 2022 and in particular to the vulnerable groups and to extend such actions to cover more vulnerable households and consumers. Overall, these activities will aim to provide immediate assistance to counteract the rising levels of energy poverty.

Activities related to Output 2.1:

The vulnerable groups will be exponentially hit by the combined negative effects of the energy and COVID-19 crisis which will pose acute threats for further increasing the level of poverty. The government intends to ensure continuous support for employability, and support for socio-economic recovery.

Support can include measures assisting MSMEs to cope with economic shocks in order to prevent unemployment and related poverty. Further measures can take into account social, economic and health aspects, the need to mitigate the loss of income especially in sectors particularly hit by the crisis. This support will be rolled out throughout 2022.

In general, addressing the volatile impact of the harsh socio-economic situation on vulnerable groups including the marginalised groups will require significant efforts to design and put in place adequate, tailored actions addressing the key needs. Activities related to output 2.1 could therefore include support to legislative changes, technical assistance, exchange of good practice to design adequate response actions, capacity building actions, awareness-raising and information measures as well as measures directly supporting Moldovan MSMEs and vulnerable groups including actions increasing employability, supporting economic activity and socio-economic recovery.

Activities related to Output 3.1:

In order to increase energy security, initiate the energy transition and increase the resilience of the Moldovan energy system to gas supply crises, legislative changes will be needed such as changes to legislation on gas and electricity defining vulnerable consumers.

Stepping up energy efficiency initiatives and in particular energy efficiency in public and private buildings, can be a key component of lowering the overall energy demand and energy costs. Such key actions for Moldova's longer term energy transition should be implemented in conjunction with the measures undertaken by International Financial Institutions (IFIs), under the EU Economic and Investment Plan and further assistance. The focus can include sectors where energy efficiency gains can be most effectively realised and the most cost effective ways to reduce the levels of energy consumed.

In general, achieving this objective will require immense analytical effort to develop evidence-based and efficient policy actions of short, medium and long-term duration. Activities can therefore include among others analysis and feasibility studies, exchanges of best practice, technical assistance targeting design and implementation of efficient measures, capacity building measures and support to legislative actions. Support to awareness-raising and information actions can be also part of such measures.

The recently launched EU-Moldova High Level Energy Dialogue will provide a platform for the necessary discussion and forum assisting in identifying adequate steps and actions.

2.3. Mainstreaming

Environmental Protection, Climate Change and Biodiversity

Outcomes of the Strategic Environmental Assessment (SEA) screening (relevant for budget support and strategic-level interventions).

The SEA screening concluded that no further action was required.

Outcomes of the Environmental Impact Assessment (EIA) screening (relevant for projects and/or specific interventions within a project).

The EIA screening classified the Action as Category C (no need for further assessment).

Outcome of the Climate Risk Assessment (CRA) screening (relevant for projects and/or specific interventions within a project).

The CRA screening concluded that this Action is no or low risk (no need for further assessment).

Gender equality and empowerment of women and girls

As per OECD Gender DAC codes identified in section 1.1, this Action is labelled as G1. This implies that the principles of gender equality and women empowerment are significant objectives to this Action.

The principles of gender equality and women empowerment are significant objectives to this Action. The principle of gender equality will be embedded in the activities related to targeted social support provided to women and men in the framework of the Anti-Crisis Economic Plan and any support offered to businesses (owned by women and men) receiving funding secured by credit-guarantee schemes. Based on the activities to be conducted in the framework of the Action, vulnerable women and men shall be provided with social support to cope with the negative effects of the rising energy prices. The project will hence have a direct impact on women and men as final beneficiaries of the Action. During the implementation stage and through policy dialogue, a focus on gender-specific issues will be taken into account.

Human Rights

Actions under this programme will apply the human rights based approach and be based on the principles of good governance, equality and the inclusion of socially or economically deprived or vulnerable groups.

Disability

As per OECD Disability DAC codes identified in section 1.1, this Action is labelled as D1. This implies that the inclusion of persons with disabilities is an important objective of the Action. The Action envisages to provide targeted social support to women and men, girls and boys with disabilities, to cope with the negative effects of the rising energy prices. According to the Moldovan National Bureau for Statistics “the estimated number of people with disabilities in the Republic of Moldova is 182,000, including 11,700 children aged 0-17 years. Persons with disabilities represent 5,1% of total population of the country, and children with disabilities constitute approximately 1,7% of all children from Moldova”.

Democracy

Actions under this programme will support steps taken by the Moldovan government to address the principles of public administration developed by the European Commission in close cooperation with the OECD/SIGMA.

Conflict sensitivity, peace and resilience

The contract is intended to increase the overall resilience of economy and society to external shocks.

Disaster Risk Reduction

N/A

2.4. Risks and Lessons Learned

Category ⁵	Risks	Likelihood (High/ Medium/ Low)	Impact (High/ Medium/ Low)	Mitigating measures
2,3	The operational capacity of the government to implement the	M	H	Government's capacity to deliver on broader society's socio/economic expectations in a strategic and efficient

⁵ The risk (category) can be related 1-to the external environment; 2-to planning, processes and systems; 3-to people and the organisation; 4-to legality and regularity aspects; 5-to communication and information.

	resilience contract and reach to the most vulnerable groups of society/business in the most efficient and timely manner.			manner in the context of growing gas prices.
1, 2, 3	Maintenance of stability-oriented macroeconomic policy and progress in the implementation of public finance management reforms.	M	M	IMF programme is approved and remains on track.
2, 3	Lack of capacity of the government to define and implement efficiently short and medium term response measures to address the needed reform in the energy sector.	M	M	Pursue the policy dialogue and technical support to the relevant public authorities, ensure close co-ordination with international partners, business community and civil society organisations.

2.5. The Intervention logic

The underlying intervention logic for this Action is that targeted measures to support the socially vulnerable population are put in place, and steps are taken to design measures to sustain gender-inclusive socio-economic recovery and fight poverty in line with the Moldovan National Energy Crisis Action Plan. This will help alleviate the financial burden on the vulnerable groups and ensure increased predictability of measures for job creation, employability and sustainable socio-economic growth. In addition, Moldova will be supported in achieving the long-term objective of energy transformation with steps towards increasing energy efficiency. In order to achieve the abovementioned outputs, continuous policy dialogue and technical support to the relevant public authorities will take place. In addition, close co-ordination with international partners, business community and civil society organisations will be of the highest importance. If the abovementioned outputs are delivered and are combined with the government's capacity to deliver on broader society's socio-economic expectations in a strategic and efficient manner and with the ability to maintain a stability oriented macroeconomic policy, the Action will help counteract socio-economic hardship, with a special focus on vulnerable groups in the context of the energy crisis. Furthermore, it will contribute to sustain post-COVID-19 socio-economic recovery and economic growth by providing support to vulnerable groups to cope with the combined negative effects of the rise in energy prices and the COVID-19 crisis. Lastly, it will help support Moldova's long-term objective of energy transformation with steps towards increasing energy efficiency. The EU-Moldova High Level Dialogue on Energy will be an important element in achieving this goal.

2.6. Indicative Logical Framework Matrix

Results	Results chain	Indicators (max. 15)	Baselines (year)	Targets by the end of the budget support contract (year)	Sources of data (1 per indicator)
Indicative Impact of the policy (Overall objective)	To mitigate the socio-economic impact of the rising gas prices in particular on vulnerable groups, strengthen the Government's overall capacity to deliver tailor made services to these vulnerable groups and basic services to its population, and support the long-term socio-economic recovery, energy security, and energy transition of Moldova.	<i>The National Energy Crisis Action Plan of the Government of the Republic of Moldova is adopted.</i>	N/A	Government adopted National Energy Crisis Action Plan	Government report on adopted measures related to National Energy Crisis Action Plan.

Expected Outcomes of the policy (Specific objectives)	<p>1. Counteract socio-economic hardship, with a special focus on vulnerable groups in the context of the energy crisis.</p> <p>2. Sustain post-COVID-19 socio-economic recovery and economic growth by providing support to vulnerable groups to cope with the combined negative effects of the rise in energy prices and the COVID-19 crisis.</p> <p>3. Support Moldova's long-term objective of energy transformation with steps towards increasing energy efficiency.</p>	<p><i>1.1 The number of households receiving financial support for winter period'</i></p> <p><i>1.2 Financial support for all households receiving social support</i></p> <p><i>1.3 Support for household bills for gas and heating for the period January to March 2022.</i></p> <p><i>2.1 The government takes steps to ensure continuous support for employability and support for socio-economic recovery.</i></p> <p><i>3.1 Steps taken to introduce relevant legislative changes</i></p>	<p><i>1.1 Approximately 212,000 households receiving financial support (September 2021)</i></p> <p><i>1.2 Approximately MDL 500 (social support in September 2021)</i></p> <p><i>1.3 Approximately 745 000 households supported with gas bills and approximately 222 000 households supported with heating bills in November 2021.</i></p> <p><i>N/A</i></p>	<p><i>1.1 Increase in number of households receiving financial support (January to March 2022)</i></p> <p><i>1.2 Social support maintained (January to March 2022).</i></p> <p><i>1.3 Vulnerable households supported by volume-based compensation scheme.</i></p> <p><i>2.1 Steps are announced/taken to ensure continuous support for employability and support for socio-economic recovery.</i></p> <p><i>3.1 Steps taken to introduce relevant legislative changes.</i></p>	<p><i>Government report on adopted measures related to the National Energy Crisis Action Plan.</i></p> <p><i>Government report on adopted measures related to the National Energy Crisis Action Plan.</i></p> <p><i>Government report on adopted measures related to the National Energy Crisis Action Plan.</i></p> <p><i>IMF, OECD, IFIs.</i></p>
--	---	--	--	---	---

Induced Outputs	<p>1.1 Targeted measures to support the socially vulnerable population are put in place.</p> <p>2.1 Steps taken to design measures to sustain gender-inclusive socio-economic recovery and fight poverty.</p> <p>3.1 Steps to support Moldova's long-term energy security and green transition are taken.</p>	<p><i>1.1.1 The number of households receiving financial support in the period January to March 2022 has increased.</i></p> <p><i>1.1.2 Financial support for all households receiving social support in January to March 2022 has increased.</i></p> <p><i>1.1.3 Support for household bills for gas and heating for the period January to March 2022.</i></p> <p><i>2.1.1 The government has ensured continuous support for employability and support for socio-economic recovery.</i></p> <p><i>3.1.1 Steps taken to introduce relevant legislative changes</i></p>	<p><i>1.1.1 Approximately 212,000 households receiving financial support (September 2021)</i></p> <p><i>1.1.2 Approximately MDL 500 (social support in September 2021)</i></p> <p><i>1.1.3 Approximately 745 000 households supported with gas bills and approximately 222 000 households supported with heating bills in November 2021.</i></p> <p>N/A</p>	<p><i>1.1.1 Increase in number of households receiving financial support (January to March 2022)</i></p> <p><i>1.1.2 Social support maintained (January to March 2022).</i></p> <p><i>1.1.3 Vulnerable households supported by volume-based compensation scheme.</i></p> <p><i>2.1.1 Steps taken to ensure continuous support for employability and support for socio-economic recovery.</i></p> <p><i>3.1.1 Steps to introduce relevant legislative changes.</i></p>	<p><i>Government report on adopted measures related to the National Energy Crisis Action Plan.</i></p> <p><i>IMF, OECD, IFIs reports.</i></p> <p><i>Government report on adopted measures related to the National Energy Crisis Action Plan.</i></p> <p><i>IMF, OECD, IFIs.</i></p> <p><i>Government report on adopted measures related to the National Energy Crisis Action Plan.</i></p> <p><i>IMF, OECD, IFIs.</i></p>
------------------------	---	--	---	---	---

Direct Outputs	<p>1.1 To alleviate the financial burden on the vulnerable groups.</p> <p>2.1 Increased predictability of measures for job creation, employability and sustainable economic growth is ensured.</p> <p>3.1 Activities conducive to reforms in the energy sector are carried out.</p>	<p><i>1.1.1 Support provided to vulnerable households</i></p> <p><i>2.1.1 The government measures for employability and support for socio-economic recovery have been announced.</i></p> <p><i>3.1.1 EU-Moldova High Level Dialogue on Energy takes place</i></p>	<p><i>1.1.1 Approximately 212 000 households receiving financial support (September 2021)</i></p> <p><i>1.1.1 Approximately MDL 500 (social support in September 2021)</i></p> <p><i>1.1.1 Approximately 745 000 households supported with gas bills and approximately 222 000 households supported for heating bills in November 2021.</i></p>	<p><i>1.1.1 Increase in households receiving financial support (January to March 2022)</i></p> <p><i>1.1.1 Social support maintained (January to March 2022).</i></p> <p><i>1.1.1 Vulnerable households supported by volume-based compensation scheme.</i></p> <p><i>2.1.1 The government has announced measures for employability and support for socio-economic recovery.</i></p> <p><i>3.1.1. EU-Moldova High Level Dialogue on Energy continues in 2022.</i></p>	<p><i>Government report on adopted measures related to the National Energy Crisis Action Plan.</i></p> <p><i>Government report on adopted measures related to the National Energy Crisis Action Plan.</i></p> <p><i>IMF, OECD, IFIs.</i></p> <p><i>Continued discussions in the framework of EU-Moldova High Level Dialogue on Energy</i></p>
-----------------------	---	---	---	--	---

3. IMPLEMENTATION ARRANGEMENTS

3.1. Financing Agreement

In order to implement this action, it is envisaged to conclude a financing agreement with the partner country.

3.2. Indicative Implementation Period

The indicative operational implementation period of this action, during which the activities described in section 2.1 will be carried out and the corresponding contracts and agreements implemented, is 12 months from the date of entry into force of the financing agreement.

Extensions of the implementation period may be agreed by the Commission's responsible authorising officer by amending this financing Decision and the relevant contracts and agreements.

3.3. Implementation of the Budget Support Component

3.3.1. Rationale for the Amounts Allocated to Budget Support

The amount allocated for the budget support component is EUR 60 000 000.00.

This amount is based on the commitment of the partner country to allocate national budget resources (including EU budget support) to mitigate the socio-economic impact of the crises and on the forecast of the macro-fiscal impact of the increase in gas prices carried out by Moldova.

3.3.2. Criteria for Disbursement of Budget Support

a) Conditions

The general conditions for disbursement are as follows:

- There is a credible and relevant National Energy Crisis Action Plan that supports the overall objective of mitigating the socio-economic impact of the rising gas prices, strengthen the Government's overall capacity to deliver tailor made services to vulnerable groups and in particular basic services to its population, and support the long-term socio-economic recovery, energy security, and energy transition of Moldova.
- There is a credible and relevant programme to maintain macroeconomic stability.
- There is a credible and relevant programme to improve public financial management.
- Timely, comprehensive, and sound budgetary information is publicly available and accessible.

b) Fundamental values

In case of a significant deterioration of fundamental values, budget support disbursements may be suspended, reduced or cancelled, in accordance with the relevant provisions of the financing agreement.

3.3.3. Budget Support Details

Budget support is provided as direct untargeted budget support to the national treasury. The crediting of the euro transfers disbursed into Moldovan Lei will be undertaken at the appropriate exchange rates in line with the relevant provisions of the financing agreement.

The budget support component consists of a fixed tranche to be disbursed indicatively upon the achievement of the required results by the end of the last quarter of 2021 (EUR 60 000 000 fixed tranche), when conditions allow.

3.4. Indicative Budget

Indicative Budget components	EU contribution (amount in EUR)	Indicative third party contribution, in currency identified
Budget support - cf. section 3.3	60 000 000.00	N.A
Total	60 000 000.00	N.A.

3.5. Organisational Set-up and Responsibilities

As part of its prerogative of budget implementation and to safeguard the financial interests of the Union, the Commission may participate in the above governance structures set up for governing the implementation of the Action. The indicative Moldovan authorities involved in the implementation of the Action will include: the Office of Prime Minister, the Ministry of Labour and Social Protection, the Ministry of Infrastructure and Regional Development, National Agency for Energy Regulation of the Republic of Moldova, Energy Efficiency Agency, Ministry of Finance.

4. PERFORMANCE MEASUREMENT

4.1. Monitoring and Reporting

The day-to-day technical and financial monitoring of the implementation of this Action will be a continuous process, and part of the implementing partner's responsibilities. To this aim, the implementing partner shall establish a permanent internal, technical and financial monitoring system for the Action and elaborate regular progress reports (not less than annual) and final reports. Every report shall provide an accurate account of implementation of the Action, difficulties encountered, changes introduced, as well as the degree of achievement of its results (Outputs and direct Outcomes) as measured by corresponding indicators, using as reference the indicative logframe matrix (for project modality) and the partner's strategy, policy or reform action plan list (for budget support).

The Commission may undertake additional project monitoring visits both through its own staff and through independent consultants recruited directly by the Commission for independent monitoring reviews (or recruited by the responsible agent contracted by the Commission for implementing such reviews).

Roles and responsibilities for data collection, analysis and monitoring:

The government will coordinate and monitor the development of the above-mentioned actions and policies, including possible necessary reviews. The responsible agency for each objective and measure will be in charge of developing sectoral performance based action plans with further specified outcomes, outputs, Key Performance Indicators (KPIs) and budgets based on the evidence-based policy and the budgeting principles of the government of Moldova. Close monitoring of the situation will be performed in coordination with the IMF and other partners such as the EBRD, the EIB and the World Bank.

The statistical and monitoring systems as well as the quality of official data in the policy field covered have been assessed. This assessment has fed into the design of the Action.

The assessment of performance indicators may require carrying out external reviews or data verification exercises to contribute to strengthening the policy monitoring framework and national statistical systems.

4.2. Evaluation

The evaluation of this Action may be performed individually or through a joint strategic evaluation of budget support operations carried out with the partner country, other budget support providers and relevant stakeholders.

The Commission shall inform the implementing partner at least 60 days in advance of the dates envisaged for the evaluation missions. The implementing partner shall collaborate efficiently and effectively with the evaluation experts, and *inter alia* provide them with all necessary information and documentation, as well as access to the project premises and activities.

The evaluation reports shall be shared with the partner country and other key stakeholders following the best practice of evaluation dissemination. The implementing partner and the Commission shall analyse the conclusions and recommendations of the evaluations and, where appropriate, in agreement with the partner country, jointly decide on the follow-up actions to be taken and any adjustments necessary, including, if indicated, the reorientation of the project.

4.3. Audit and Verifications

Without prejudice to the obligations applicable to contracts concluded for the implementation of this Action, the Commission may, on the basis of a risk assessment, contract independent audit or verification assignments for one or several contracts or agreements.

5. COMMUNICATION AND VISIBILITY

Communication and visibility is a contractual obligation for all entities implementing EU-funded external actions, to advertise the European Union's support for their work to the relevant audiences.

To that end they must comply with the instructions given in the [Communication and Visibility Requirements of 2018](#) (or any successor document), notably with regard to the use of the EU emblem and the elaboration of a dedicated communication and visibility plan, to be completed for every action at the start of implementation.

These obligations apply equally, regardless of whether the actions concerned are implemented by the Commission, the partner country (for instance, concerning the reforms supported through budget support), contractors, grant beneficiaries or entrusted entities. In each case, a reference to the relevant contractual obligations must be included in the respective financing agreement, procurement and grant contracts, and delegation agreements.

Communication and visibility measures may be funded from the amounts allocated to the Action. For the purpose of enhancing the visibility of the EU and its contribution to this Action, the Commission may sign or enter into joint declarations or statements, as part of its prerogative of budget implementation and to safeguard the financial interests of the Union. Visibility and communication measures should also promote transparency and accountability on the use of funds.

Effectiveness of communication activities on awareness about the Action and its objectives as well as on EU funding of the Action should be measured.

Implementing partners shall keep the Commission and concerned EU Delegation/Office fully informed of the planning and implementation of specific visibility and communication activities before work starts.

Implementing partners will ensure adequate visibility of EU financing and will report on visibility and communication actions as well as the results of the overall Action to the relevant monitoring committees.

Actions related to communication and visibility will be coordinated with the Strategic communications project of the EU Delegation, to ensure coherence of narrative and message, as well as horizontal strategic communications.

ANNEX II - GENERAL CONDITIONS

Contents

ANNEX II - GENERAL CONDITIONS	1
Contents.....	1
Part One: Provisions Applicable to Activities for which the Partner is the Contracting Authority	2
Article 1 - General principles	2
Article 2 - Deadline for the signature of contracts and agreements by the Partner	6
Article 3 – Exclusion and administrative sanctions	6
Article 4 - Partial delegation.....	8
Article 5 - Imprest component of the programme estimate	11
Article 6 – Pool fund managed by the Partner	13
Article 7 - Publication of information on procurement and grant contracts by the Partner.....	14
Article 8 - Recovery of funds	15
Article 9 - Financial claims under contracts and agreements	15
Article 10 - Cost overruns and ways of financing them	16
Part Two: Provisions Applicable to Budget Support	17
Article 11 - Policy dialogue	17
Article 12 - Verification of conditions and disbursement	17
Article 13 - Transparency of budget support	17
Article 14 - Recovery of budget support	17
Part Three: Provisions Applicable to this Action as a Whole, Irrespective of the Management Mode	18
Article 15 - Execution period and contracting deadline	18
Article 16 - Verifications and checks by the Commission, the European Anti-Fraud Office (OLAF) and the European Court of Auditors	18
Article 17 - Tasks of the Partner in fighting irregularities, fraud and corruption	19
Article 18 - Suspension of payments	20
Article 19 - Allocation of funds recovered by the Commission to the action	21
Article 20 - Right of establishment and residence	21
Article 21 - Tax and customs provisions and foreign exchange arrangements	21
Article 22 - Confidentiality	21
Article 23 - Use of studies.....	22
Article 24 - Consultation between the Partner and the Commission	22
Article 25 - Amendment of this Financing Agreement	22
Article 26 - Suspension of this Financing Agreement	23
Article 27 - Termination of this Financing Agreement	24
Article 28 - Dispute settlement arrangements	24

Part One: Provisions Applicable to Activities for which the Partner is the Contracting Authority

Article 1 - General principles

1.1 The purpose of Part One is to define the tasks entrusted to the Partner in indirect management as described in Annex I (Technical and Administrative Provisions) and to define the rights and obligations of the Partner and of the Commission in carrying out these tasks.

Part One shall apply to the tasks related to the EU contribution alone or in combination with the funds of the Partner or of a third party where such funds are implemented in joint co-financing, i.e. where they are pooled.

These tasks encompass the implementation by the Partner as contracting authority of procedures for the award of procurement contracts, grant contracts and contribution agreements as well as the awarding, signing and enforcing of the resulting procurement contracts, grant contracts and contribution agreements. For the purpose of Part One of this Financing Agreement, every reference to grant contracts shall also include contribution agreement and every reference to grant beneficiaries shall also include organisations having signed contribution agreements.

The designation of entities pertaining to the Partner's government or administrative structure and identified in Annex I (Technical and Administrative Provisions) to carry out certain tasks, does not qualify as sub-delegation. Such entities shall respect the rights and obligations laid down in Part One for the Partner as contracting authorities, while at the same time the Partner remains fully responsible for the fulfilment of the obligations stipulated in this Financing Agreement. References in the Financing Agreement to Partner also encompass those entities.

As contracting authority, the Partner shall act under partial delegation, except when it acts under the imprest component of a programme estimate or under a Partner managed pool fund:

- Under partial delegation, the Partner acts as contracting authority for procurement contracts, grant contracts , whereby the Commission controls ex ante all award procedures and executes all related payments to the contractors and grant beneficiaries;
- Under the imprest component of a programme estimate, the Partner acts as contracting authority for procurement and grant contracts, whereby it may, up to established thresholds, conduct procurement and grant award procedures without or with limited ex ante control of the Commission and execute payments to the contractors and grant beneficiaries, as well as in the context of direct labour.
- Under a Partner managed pool fund, the Partner acts as contracting authority for procurement contracts and grant contracts, whereby the Commission does not control ex ante any award procedure and the Partner executes all related payments to the contractors and grant beneficiaries.

Where the Partner is an ACP State and the action is financed by the EDF pursuant to Article 1.1

of the Special Conditions, the tasks entrusted shall be those listed in points (c) to (k) of the sixth subparagraph of Article 35(1) and in Article 35(2) of Annex IV to the ACP-EC Partnership Agreement

Where the Partner is an OCT and the action is financed by the EDF pursuant to Article 1.1 of the Special Conditions, the implementation of tasks entrusted shall also respect the conditions of Article 86(3) of Council Decision 2013/755/EU of 25 November 2013 on the association of the overseas countries and territories with the European Union (Overseas Association Decision).

- 1.2 The Partner shall remain responsible for the fulfilment of the obligations stipulated in this Financing Agreement even if it designates other entities identified in Annex I (Technical and Administrative Provisions) to carry out certain tasks. The Commission, in particular, reserves the right to suspend payments, and to suspend and/or terminate this Financing Agreement on the basis of the acts, omissions and/or situations of any designated entity.
- 1.3 The Partner shall set up and ensure the functioning of an effective and efficient internal control system. The Partner shall respect the principles of sound financial management, transparency, non-discrimination, visibility of the European Union in the implementation of the action and avoid situations of conflict of interest.

A conflict of interest exists where the impartial and objective exercise of the functions of any responsible person is compromised for reasons involving family, emotional life, political or national affinity, economic interest or any other direct or indirect personal interest.

Internal control system is a process aimed at providing reasonable assurance that operations are effective, efficient and economical, that the reporting is reliable, that assets and information are safeguarded, that fraud and irregularities are prevented, detected and corrected, and that risks relating to the legality and regularity of the financial operation are adequately managed, taking into account the multiannual character of the activities as well as the nature of the payments concerned.

In particular, where the Partner carries out payments under the imprest component of a programme estimate or in the framework of a Partner managed pool fund, the functions of the authorising and accounting officers shall be segregated and mutually incompatible and the Partner shall operate an accounting system that provides accurate, complete, reliable and timely information.

- 1.4 Outside the cases where the Partner applies its own (including in the case of a Partner managed pool fund, those agreed upon by the pool fund's donors) procedures and standard documents for the award of procurement contracts and grant contracts, the Partner shall conduct the award procedures and conclude the resulting contracts and agreements in the language of this Financing Agreement.
- 1.5 The Partner shall take the necessary measures to ensure the visibility of EU funding for the activities entrusted to it or for other activities under this action. These measures shall either be defined in Annex I (Technical and Administrative Provisions) or shall be agreed later between the Partner and the Commission.

These communication and information measures shall comply with the Communications and Visibility Requirements for EU External Actions laid down and published by the Commission, in force at the time of the measures.

- 1.6 Under partial delegation and under the imprest component of a programme estimate, the Partner shall keep all relevant financial and contractual supporting documents from the date of the entry into force of this Financing Agreement or as from an earlier date which is stipulated as the start date of cost eligibility in Article 6 of the Special Conditions for five years as from the end of the execution period, in particular, the following:

Procurement procedures:

- a. Forecast notice with proof of publication of the procurement notice and any corrigenda
- b. Appointment of shortlist panel
- c. Shortlist report (incl. annexes) and applications
- d. Proof of publication of the shortlist notice
- e. Letters to non-shortlisted candidates
- f. Invitation to tender or equivalent
- g. Tender dossier including annexes, clarifications, minutes of the meetings, proof of publication
- h. Appointment of the evaluation committee
- i. Tender opening report, including annexes
- j. Evaluation / negotiation report, including annexes and bids received¹
- k. Notification letter
- l. Supporting documents
- m. Cover letter for submission of contract
- n. Letters to unsuccessful candidates
- o. Award / cancellation notice, including proof of publication
- p. Signed contracts, amendments, riders and relevant correspondence

Calls for proposals and direct award of grants:

- a. Appointment of the evaluation committee
- b. Opening and administrative report including annexes and applications received²
- c. Letters to successful and unsuccessful applicants following concept note evaluation
- d. Concept note evaluation report

---

¹ Elimination of unsuccessful bids five years after the closure of the procurement procedure

² Elimination of unsuccessful applications three years after the closure of the grant procedure.

- e. Evaluation report of the full application or negotiation report with relevant annexes
  - f. Eligibility check and supporting documents
  - g. Letters to successful and unsuccessful applicants with approved reserve list following full application evaluation
  - h. Cover letter for submission of grant contract
  - 1. Award/cancellation notice with proof of publication
  - j. Signed contracts, amendments, riders and relevant correspondence.
- 1.7 The Partner shall ensure an appropriate protection of personal data. Personal data means any information relating to an identified or identifiable natural person.

Personal data shall be:

- processed lawfully, fairly and in a transparent manner in relation to the data subject;
- collected for specified, explicit and legitimate purposes and not further processed in a manner that is incompatible with those purposes;
- adequate, relevant and limited to what is necessary in relation to the purposes for which they are processed;
- accurate and, where necessary, kept up to date;
- processed in a manner that ensures appropriate security of the personal data and
- kept in a form which permits identification of data subjects for no longer than is necessary for the purposes for which the personal data are processed. Personal data included in documents to be kept by the Partner in accordance with Article 16.1 has to be deleted once the deadline set out in Article 16.1 has expired.

Any operation involving the processing of personal data, such as collection, recording, organisation, storage, adaption or alteration, retrieval, consultation, use, disclosure, erasure or destruction, shall be based on rules and procedures of the Partner and shall only be done as far as it is necessary for the implementation of this Financing Agreement.

In particular, the Partner shall take appropriate technical and organisational security measures concerning the risks inherent in any such operation and the nature of the information relating to the natural person concerned, in order to:

- a) Prevent any unauthorised person from gaining access to computer systems performing such operations, and especially unauthorised reading, copying, alteration or removal of storage media; unauthorised data input as well as any unauthorised disclosure, alteration or erasure of stored information;
- b) Ensure that authorised users of an IT system performing such operations can access only the information to which their access right refers;
- c) Design its organisational structure in such a way that it meets the above requirements.

Article 2 - Deadline for the signature of contracts and agreements by the Partner

2.1 The procurement contracts and grant contracts shall be signed during the operational implementation period of this Financing Agreement.

When implementing a multi-donor Action, the procurement contracts and grant contracts shall be concluded within the contracting deadline set out in the Special Conditions or set out for the imprest component of the programme estimate.

When the Action is not a multi-donor Action, procurement contracts and grant contracts shall be concluded at the latest within three years of the entry into force of this Financing Agreement.

Additional procurement contracts and grant contracts resulting from an amendment to this Financing Agreement which increases the EU contribution shall be signed at the latest within three years of the entry into force of that amendment to this Financing Agreement, or for a multi-donor Action within the fixed contracting deadline for the additional EU contribution.

The three years-deadline for non-multi-donor Actions may not be extended, except when the action is financed by the EDF. In such cases, the extension shall be stipulated in Article 6 of the Special Conditions.

2.2 However, the following transactions may be signed at any time during the operational implementation period:

- a. amendments to procurement contracts and grant contracts already signed;
- b. individual procurement contracts to be concluded after early termination of existing procurement contracts;
- c. contracts relating to audit and evaluation, which may also be signed during the closure period;
- d. operating costs referred to in Article 5.1;

2.3 After expiry of the deadlines referred to in Article 2.1, the financial balance for the related activities entrusted to the Partner for which contracts have not been duly signed shall be decommitted by the Commission.

2.4 No such decommitment shall apply to the funds budgeted for audit and evaluations referred to in Article 2.2.c) or the operating costs referred to in Article 2.2.d).

Likewise, no such decommitment shall apply to any financial balance of the contingency reserve or to funds available again after early termination of a contract referred to in Article 2.2.b), which both may be used to finance contracts referred to in Article 2.2.

Article 3 – Exclusion and administrative sanctions

3.1 Exclusion criteria

- 3.1.1 When applying the procedures and standard documents laid down and published by the Commission for the award of procurement and grant contracts, the Partner shall accordingly ensure that no EU financed procurement or grant contract is awarded to an economic operator or grant applicant if the economic operator or grant applicant either itself, or a person having powers of representation, decision making or control over it, is in one of the exclusion situations provided for in the relevant procedures and standard documents of the Commission.
- 3.1.2 When applying its own (including, in the case of a Partner managed pool fund, those agreed upon by the pool fund's donors) procedures and standard documents for the award of procurement and grant contracts, the Partner shall adopt measures, in accordance with its own national legislation, to ensure that no EU financed procurement or grant contract is awarded to an economic operator or grant applicant if the Partner becomes aware that these entities:
- a) or persons having powers of representation, decision making or control over them, have been the subject of a final judgement or of a final administrative decision for fraud, corruption, involvement in a criminal organisation, money laundering, terrorist-related offences, child labour or trafficking in human beings;
  - b) or persons having powers of representation, decision making or control over them have been the subject of a final judgement or of a final administrative decision for an irregularity affecting the EU's financial interest;
  - c) are guilty of misrepresentation in supplying the information required as a condition of participation in the procedure or if they fail to supply this information;
  - d) have been the subject of a final judgment or of a final administrative decision establishing that the entities have created an entity under a different jurisdiction with the intention to circumvent fiscal, social or any other legal obligations of mandatory application in the jurisdiction of its registered office, central administration or principal place of business;
  - e) have been created with the intention described in point d) above as established by a final judgment or a final administrative decision.

The Partner may take into account, as appropriate and on its own responsibility, the information contained in the Commission's Early Detection and Exclusion System when awarding procurement and grant contracts. Access to the information can be provided through the liaison point(s) or via consultation to the Commission (European Commission, Directorate-General for Budget, Accounting Officer of the Commission, BRE2-13/505, B-1049 Brussels, Belgium and by email to BUDG-C01-EXCL-DB@ec.europa.eu in copy to the Commission address identified in Article 3 of the Special Conditions). The Commission may refuse payments to a contractor or grant beneficiary in an exclusion situation.

3.2 Information duty

The Partner shall inform the Commission when an economic operator or grant applicant is in a situation referred to in Article 3.1, or has committed irregularities and fraud, or has been found in serious breach of its contractual obligations.

3.3 Administrative sanctions

Where the Partner becomes aware of one of the situations referred to in Article 3.1 in the implementation of the tasks described in Annex I, the Partner shall, under the conditions of its national legislation, impose upon the economic operator or grant applicant, an exclusion from its future procurement or grant award procedures and/or a financial penalty proportional to the value of the contract concerned. Such financial penalties or exclusions shall be imposed following an adversarial procedure ensuring the right of defence of the person concerned.

The Partner may be exempted from the obligations under the first paragraph where:

- the Partner's national legislation does not allow to impose an exclusion and/or a financial penalty,
- the protection of the EU's financial interests requires to impose an administrative sanction within deadlines incompatible with the Partner's internal procedures,
- the imposition of an administrative sanction requires a mobilisation of resources beyond the Partner's means,
- its national legislation does not allow to exclude an economic operator from all EU financed award procedures.

In such cases, the Partner will notify its impediment to the Commission. The Commission may decide to impose to the economic operator or grant applicant an exclusion from future EU financed award procedures and/or a financial penalty between 2 % and 10 % of the total value of the contract concerned.

Article 4 - Partial delegation

Award procedures

4.1 The tasks shall be carried out by the Partner in accordance with the procedures and standard documents laid down and published by the Commission for the award of procurement contracts and grant contracts, in force at the time of the launch of the procedure in question.

Ex ante control

4.2 To allow ex ante control, the Partner shall submit tender dossiers and documents for calls for proposals, to the Commission for approval before launching invitations to tender and calls for proposals. Likewise, the Partner shall invite the Commission to the opening of tenders and proposals, and shall provide the Commission with copies of tenders and proposals received. The Partner shall notify the Commission of the results of the examination of tenders and proposals and shall submit the award proposal, as well as the draft procurement contracts and grant contracts to the Commission for approval.

During the implementation of the procurement contracts and grant contracts, the Partner shall equally submit draft addenda and draft administrative orders thereto, to the Commission for prior approval.

The Partner shall invite the Commission for provisional and final acceptance.

Report / Management Declaration

- 4.3 If Article 5 of the Special Conditions so provides, the report on the implementation of the tasks entrusted to the Partner shall follow the template provided in Annex III and the management declaration shall follow the template provided in Annex IV. An independent external audit opinion on the management declaration, performed in accordance with internationally accepted auditing standards, does not have to be provided in this case as the Commission shall conduct the audits for this action. These audits will verify the truthfulness of the assertions made in the management declaration and the legality and regularity of the underlying transactions made.

Payment procedures

- 4.4 The Partner shall provide the Commission with the approved payment requests within the following deadlines, starting from the date of receipt of the payment request, not counting the periods of suspension of the time-limit for payment:

- (a) for pre-financing specified in the procurement contract and grant contract:
  - (i) 15 calendar days for an action financed under the Budget;
  - (ii) 30 calendar days for an action financed under the EDF;
- b) 45 calendar days for other payments

The Commission shall act in accordance with Articles 4.9 and 4.10 within the period amounting to the time-limit for payment provided for in the procurement contract and grant contracts minus the above deadlines.

- 4.5 Upon receipt of a payment request from a contractor, or grant beneficiary, the Partner shall inform the Commission of its receipt and shall immediately examine whether the request is admissible, i.e. whether it contains the identification of that contractor or grant beneficiary, the contract or agreement concerned, the amount, the currency and the date. If the Partner concludes that the request is inadmissible, it shall reject it and inform the contractor or grant beneficiary of this rejection and of its reasons within 30 days of receipt of the request. The Partner shall also inform the Commission of this rejection and its reasons.

- 4.6 Upon receipt of an admissible payment request, the Partner shall examine whether a payment is due, i.e. whether all contractual obligations justifying the payment have been fulfilled, including examining a report, where applicable. If the Partner concludes that a payment is not due, it shall inform the contractor or grant beneficiary thereof and of the reasons. The dispatch of this information suspends the time-limit for payment. The Commission shall receive a copy of the information so dispatched. The Commission shall also be informed of the reply or corrective action of the contractor or grant beneficiary. That reply or action aimed at correcting the non-compliance with its contractual obligations shall restart the time-limit for payment. The Partner shall examine this reply or action pursuant to this paragraph.

- 4.7 If the Commission disagrees with the Partner's conclusion that a payment is not due, it shall inform the Partner thereof. The Partner shall re-examine its positions and, if it concludes that the payment is due, it shall inform thereof the contractor or, grant beneficiary. The suspension of the time-limit for payment shall be lifted upon dispatch of this information. The Partner shall also inform the Commission. The Partner shall further proceed as provided for in Article 4.8.

If disagreement between the Partner and the Commission persists, the Commission may pay the undisputed part of the invoiced amount provided that it is clearly separable from the disputed amount. It shall inform the Partner and the contractor or grant beneficiary of this partial payment.

- 4.8 Where the Partner concludes that the payment is due, it shall transfer the payment request and all necessary accompanying documents to the Commission for approval and payment. It shall provide an overview of how many days of the time-limit for payment are left and of all periods of suspension of this time-limit.
- 4.9 After transfer of the payment request pursuant to Article 4.8, if the Commission concludes that the payment is not due, it shall inform the Partner and, in copy, the contractor or grant beneficiary thereof and of the reasons. Informing the contractor or grant beneficiary shall have the effect of suspending the time-limit for payment, as provided for in the contract concluded. A reply or corrective action of the contractor or grant beneficiary shall be treated by the Partner in accordance with Article 4.6.
- 4.10 Where the Partner and the Commission conclude that the payment is due, the Commission shall execute the payment.
- 4.11 Where late-payment interest is due to the contractor or grant beneficiary, it shall be allocated between the Partner and the Commission pro rata to the days of delay in excess of the time limits stipulated in Article 4.4, subject to the following:
  - (a) the number of days used by the Partner is calculated from the date of the registration of an admissible payment request referred to in Article 4.6 to the date of the transfer of the request to the Commission referred to in Article 4.8 and from the date of information by the Commission referred to Article 4.9 to the following transfer of the request to the Commission referred to in Article 4.8. Any period of suspension of the time-limit for payment shall be deducted.
  - (b) the number of days used by the Commission is calculated from the date following that of transfer of the request by the Partner referred to in Article 4.8 to the date of payment and from the date of transfer to the date of informing the Partner pursuant to Article 4.9.
- 4.12 Any circumstances unforeseen by the above procedure shall be solved in a spirit of cooperation between the Partner and the Commission by analogy to the above provisions while respecting the contractual relations of the Partner with the contractor or grant beneficiary.

Where feasible, one party shall cooperate at the request of the other party in providing useful information for the assessment of the payment request, even before the payment request is formally transferred to or returned from the first party.
- 4.13 A procurement contract or grant contract which has not given rise to any payment within two years of its signature shall be automatically terminated and its funding shall be decommitted, except in case of litigation before judicial courts or arbitral bodies.

Article 5 - Imprest component of the programme estimate

Application

5.1 The programme estimate is a document laying down the programme of activities to be carried out and the human and material resources required, the corresponding budget and the detailed technical and administrative implementing arrangements for the execution of these operational activities over the operational implementation period of this Financing Agreement.

The programme estimate implementing the Financing Agreement must respect the procedures and standard documents concerning programme estimates laid down by the Commission, in force at the time of the adoption of the programme estimate in question.

The body implementing those operational activities within the programme estimate, may be the central government of the Partner itself (central operations) or a commissioned public law or private law body with a public-service mission (public commissioned operations) or, under EDF only, a private law body without a public-service mission on the basis of a service contract (private commissioned operations).

The programme estimate shall have an imprest component and may have a component of specific commitments.

Under the component of specific commitments, Article 4 shall apply.

Under the imprest component of the programme estimate, the implementing body may, up to established thresholds, conduct procurement and grant award procedures without or with limited ex ante control of the Commission and execute payments to the contractors and grant beneficiaries, as well as in the context of direct labour.

Direct labour relates to the operational activities which the implementing body executes directly using staff it employs and/or its existing resources (machinery, equipment, other inputs).

The operating costs incurred by the implementing body may be eligible for EU financing under the imprest component of the programme estimate. If so, they shall be eligible for EU financing during the entire duration of the execution period of this Financing Agreement, unless an earlier start of cost eligibility is stipulated in Article 6 of the Special Conditions. Operating costs are costs of the implementing body incurred in carrying out implementation tasks and include local staff, utilities (e.g. water, gas, and electricity), rental of premises, consumables, maintenance, short-term business trips and fuel for vehicles. They shall not include procurement of vehicles or of any other equipment, or any operational activity. Such ordinary operating costs may be charged and paid in accordance with the implementing body's own procedures.

Award procedures

5.2 Under the imprest component of the programme estimate, the implementing body may carry out, totally or partially, the award procedures for procurement and grant contracts in accordance with its own procedures and standard documents, to the extent that prior evidence is obtained by the Commission that the Partner's implementing body:

- ensures the functioning of an effective and efficient internal control system, and
- applies appropriate rules and procedures for procurement and/or grants.

To the extent that no such evidence is obtained, the award procedures for procurement and grant contracts shall be carried out by the implementing body in accordance with the procedures and standard documents laid down and published by the Commission, in force at the time of the launch of the procedure in question.

Ex ante control

- 5.3 Under the imprest component, unless the Technical and Administrative Arrangements of the programme estimate stipulate otherwise, the implementing body shall submit to the Commission for prior approval, the tender dossiers and proposals for award decision of procurement contracts whose value exceeds 100,000 EUR, as well as all guidelines for applications and proposals for award decisions of grant contracts, which follow the procedures and standard documents laid down and published by the Commission.

In addition to the record-keeping obligations laid down in Article 1.6 of these General Conditions, the Partner shall, during the same period, keep all relevant financial and contractual supporting documents.

Management declaration

- 5.4 The Partner shall submit to the Commission annually, by the date stipulated in Article 6 of the Special Conditions, a management declaration signed by the Partner using the template in Annex IV.

An independent external audit opinion on the management declaration, performed in accordance with internationally accepted auditing standards, does not have to be provided in this case as the Commission shall conduct the audits for this action. These audits will verify the truthfulness of the assertions made in the management declaration and the legality and regularity of the underlying transactions made.

Payments

- 5.5 The Commission shall transfer the first pre-financing instalment, upon signature of the programme estimate by all parties, within 60 calendar days where the programme estimate is financed by the EDF and 30 calendar days where it is financed from the EU Budget,

The Commission shall pay the further pre-financing instalments within 60 calendar days of receiving and approving the payment request and its reports.

Late-payment interest shall be due pursuant to the applicable Financial Regulation. The time-limit for the payment may be suspended by the Commission by informing the Partner, at any time during the period referred to above, that the payment request cannot be met, either because

the amount is not due or because the appropriate supporting documents have not been produced. If information which puts in doubt the eligibility of expenditure appearing in a payment request comes to the notice of the Commission, the Commission may suspend the time-limit for the payment for the purpose of further verification, including an on-the-spot check, in order to ascertain, prior to payment, that the expenditure is indeed eligible. The suspension and the reasons for it shall be communicated to the Partner as soon as possible. The time-limit for the payment shall resume once the missing supporting documents have been provided or the payment request has been corrected.

- 5.6 The Commission shall make payments to a bank account opened at a financial institution accepted by the Commission.
- 5.7 The Partner shall guarantee that funds paid by the Commission can be identified in this bank account.
- 5.8 Transfers in euro shall, if necessary, be converted into the Partner's national currency as and when payments have to be made by the Partner, at the bank rate in force on the day of payment by the Partner.

Article 6 – Pool fund managed by the Partner

Application

- 6.1 The Partner managing a pool fund, may be eligible for an EU Contribution to that pool fund, to the extent that prior evidence is obtained by the Commission that the managing entity within the Partner:

- ensures the functioning of an effective and efficient internal control system;
- uses an accounting system that provides accurate, complete and reliable information in a timely manner;
- is subject to an independent external audit, performed in accordance with internationally accepted auditing standards by an audit service functionally independent of the entity or person concerned;
- applies appropriate rules and procedures for procurement and grants;
- ensures the ex post publication of information on recipients; and
- ensures a reasonable protection of personal data.

Award procedures

- 6.2 As regards the EU Contribution to a Partner managed pool fund, the managing entity within the Partner shall carry out the tasks in accordance with its own procedures and standard documents for the award of procurement and grant contracts, or with those agreed upon among the donors.

Implementation

- 6.3 As regards the EU Contribution to a Partner managed pool fund, in addition to the rights and obligations already laid down in these General Conditions, further rules detailed in Annex V to the Financing Agreement shall apply to the Partner for the implementation of the EU Contribution to the pool fund.

Article 7 - Publication of information on procurement and grant contracts by the Partner

- 7.1 The Partner undertakes to publish each year in a dedicated and easily accessible place of its internet site, for each procurement and grant contract for which it is contracting authority under the imprest component of the programme estimate referred to in Article 5 and the pool funds referred to in Article 6, its nature and purpose, the name and locality of the contractor (contractors in case of a consortium) or grant beneficiary (grant beneficiaries in case of a multi-beneficiary grant), as well as the amount of the contract.

The locality of a natural person shall be a region at NUTS2 level. The locality of a legal person shall be its address.

If such internet publication is impossible, the information shall be published by any other appropriate means, including the official journal of the Partner.

Article 6 of the Special Conditions shall stipulate the location, on the internet or otherwise, of the place of publication; reference shall be made to this location in the dedicated place of the internet site of the Commission.

- 7.2 Education support and direct financial support to natural persons most in need shall be published anonymously and in an accumulated manner by category of expenditure.

Names of natural persons shall be replaced by "natural person" two years after publication. The name of a legal entity containing that of a natural person involved in this entity shall be treated as a natural person's name.

Publication of names of natural persons shall be waived if such publication risks violating their fundamental rights or damaging their commercial interests.

The Partner shall present a list of data to be published on natural persons with any justifications for proposed waivers of publication to the Commission which must grant prior authorisation to this list. Where necessary, the Commission shall complete the locality of the natural person limited to a region at NUTS2 level.

- 7.3 Publication of the procurement and grant contracts concluded (i.e. signed by the Partner and the contractor or grant beneficiary) during the reporting period shall take place within six months following the date for submitting the report pursuant to Article 6 of Special Conditions.

- 7.4 Publication of contracts may be waived if such publication risks harming the commercial interests of contractors or grant beneficiaries. The Partner shall present a list with such justifications to the Commission which must grant prior authorisation to such publication

waiver.

- 7.5 Where the Commission carries out payments to contractors or grant beneficiaries pursuant to Article 4, it shall ensure the publication of information on procurement contracts and grant contracts according to its rules.

Article 8 - Recovery of funds

- 8.1 The Partner shall take any appropriate measures to recover the funds unduly paid.

Amounts unduly paid and recovered by the Partner, amounts from financial guarantees lodged on the basis of procurement and grant award procedures, amounts from financial penalties imposed by the Partner, as well as damages awarded to the Partner shall be returned to the Commission.

- 8.2 Without prejudice to the above responsibility of the Partner to recover funds unduly paid, the Partner agrees that the Commission may, in accordance with the provisions of the Financial Regulation applicable and this Financing Agreement, formally establish an amount as being unduly paid under procurement contracts and grant contracts financed under Part One and proceed to its recovery by any means on behalf of the Partner, including by offsetting the amount owed by the contractor or grant beneficiary against any of its claims against the EU and by forced recovery before the competent courts.

- 8.3 To this end, the Partner shall provide to the Commission all the documentation and information necessary. The Partner hereby empowers the Commission to carry out the recovery in particular by calling on a guarantee of a contractor or grant beneficiary of which the Partner is the contracting authority or by offsetting the funds to be recovered against any amounts owed to the contractor or grant beneficiary by the Partner as contracting authority and financed by the EU under this or another Financing Agreement or by forced recovery before the competent courts.

- 8.4 The Commission shall inform the Partner that the recovery proceedings have been initiated (including where necessary before a national court).

- 8.5 Where the Partner is a grant beneficiary of an entity with which the Commission concluded a contribution agreement, the Commission may recover funds from the Partner which are due to the entity but which the entity was not able to recover itself.

Article 9 - Financial claims under procurement and grant contracts

The Partner undertakes to confer with the Commission before taking any decision concerning a request for compensation made by a contractor or grant beneficiary and considered by the Partner to be justified in whole or in part. The financial consequences may be borne by the EU only where the Commission has given its prior authorisation. Such prior authorisation is also required for any use of funds committed under the present Financing Agreement to cover costs arising from disputes relating to contracts.

Article 10 - Cost overruns and ways of financing them

- 10.1 Individual overruns of the budget headings of the activities implemented by the Partner shall be dealt with by reallocating funds within the overall budget, in accordance with Article 25 of these General Conditions.
- 10.2 Wherever there is a risk of overrunning the amount foreseen for the activity implemented by the Partner, the Partner shall immediately inform the Commission and seek its prior authorisation for the corrective activities planned to cover the overrun, proposing either to scale down the activities or to draw on its own or other non-EU resources.
- 10.3 If the activities cannot be scaled down, or if the overrun cannot be covered either by the Partner's own resources or other resources, the Commission may, at the Partner's duly substantiated request, decide to grant additional EU financing. Should the Commission take such a decision, the excess costs shall be financed, without prejudice to the relevant EU rules and procedures, by the release of an additional financial contribution to be set by the Commission. This Financing Agreement shall be amended accordingly.

Part Two: Provisions Applicable to Budget Support

Article 11 - Policy dialogue

The Partner and the EU commit to engage in a regular constructive dialogue at the appropriate level on the implementation of this Financing Agreement.

Where the Partner is an ACP State and this action is financed under the EDF pursuant to Article 1.1 of the Special Conditions, this dialogue may form a part of the broader political dialogue provided for in Article 8 of the ACP-EC Partnership Agreement.

Article 12 - Verification of conditions and disbursement

12.1. The Commission shall verify the conditions for the payment of the tranches of the budget support component, as identified in Annex I (Technical and Administrative Provisions).

Where the Commission concludes that the conditions for payment are not fulfilled, it shall inform the Partner thereof without undue delay.

12.2. Disbursement requests submitted by the Partner shall be eligible for EU financing provided that they are in accordance with the provisions set out in Annex I (Technical and Administrative Provisions) and that they are submitted during the operational implementation period.

12.3. The Partner shall apply its national foreign exchange regulations in a nondiscriminatory manner to all disbursements of the budget support component.

Article 13 - Transparency of budget support

The Partner hereby agrees to the publication by the Commission, of this Financing Agreement and any amendment thereof, including by electronic means, and of such basic information on the budget support which the Commission deems appropriate. Such publication shall not contain any data in violation of the EU laws applicable to the protection of personal data.

Article 14 - Recovery of budget support

All or part of the budget support disbursements may be recovered by the Commission, with due respect to the principle of proportionality, if the Commission establishes that payment has been vitiated by a serious irregularity attributable to the Partner, in particular if the Partner provided unreliable or incorrect information, or if corruption or fraud was involved.

Part Three: Provisions Applicable to this Action as a Whole, Irrespective of the Management Mode

Article 15 - Execution period and contracting deadline

15.1 The execution period of this Financing Agreement shall comprise two periods:

- an operational implementation period, in which the operational activities of the action are carried out. This period shall start on the entry into force of this Financing Agreement or on the date stipulated in the Special Conditions and end with the opening of the closure period.
- a closure period, during which final audit and evaluation are carried out and contracts and the programme estimate for the implementation of this Financing Agreement are technically and financially closed. The duration of this period is stipulated in Article 2.3 of the Special Conditions. It starts after the end of the operational implementation period.

These periods shall be reflected in the agreements to be concluded by the Partner and by the Commission in the implementation of this Financing Agreement, in particular in contribution agreements and procurement and grant contracts.

15.2 Costs related to the operational activities shall be eligible for EU financing only if they have been incurred during the operational implementation period; the costs incurred before the entry into force of this Financing Agreement shall not be eligible for EU financing unless provided otherwise in Article 6 of the Special Conditions. Costs related to final audits and evaluation, to closure activities and operating costs referred to in Article 5.1 shall be eligible until the end of the closure period.

15.3 Any balance remaining from the EU contribution shall be automatically decommitted no later than six months after the end of the execution period.

15.4 In exceptional and duly substantiated cases, a request may be made for the extension of the operational implementation period or the closure period, as well as correlatively of the execution period. If agreed upon, the Financing Agreement shall be amended accordingly.

15.5 Article 2 of these General Conditions shall apply to procurement contracts, grant contracts and contribution agreements awarded by the Commission as contracting authority with the exception of the last subparagraph of Article 2.1.

Article 16 - Verifications and checks by the Commission, the European Anti-Fraud Office (OLAF) and the European Court of Auditors

16.1 The Partner shall assist and support the verifications and checks carried out by the Commission, OLAF and the European Court of Auditors at their request.

The Partner agrees to the Commission, OLAF and the European Court of Auditors conducting documentary and on-the-spot controls on the use made of EU financing under the activities under this Financing Agreement and carrying out a full audit, if necessary, on the basis of

supporting documents of accounts and accounting documents and any other documents relating to the financing of the activities, throughout the duration of this Financing Agreement and for five years from the end of the execution period.

- 16.2 The Partner also agrees that OLAF may carry out on-the-spot checks and verifications in accordance with the procedures laid down by EU law for the protection of the EU's financial interests against fraud and other irregularities.

To that end, the Partner shall grant officials of the Commission, OLAF and the European Court of Auditors and their authorised agents access to sites and premises at which operations financed under this Financing Agreement are carried out, including their computer systems, and to any documents and computerised data concerning the technical and financial management of those operations, and to take every appropriate measure to facilitate their work. Access by authorised agents of the Commission, OLAF and the European Court of Auditors shall be granted on conditions of strict confidentiality with regard to third parties, without prejudice to public law obligations to which they are subject. Documents must be accessible and filed in a manner permitting easy inspection, the Partner being bound to inform the Commission, OLAF or the European Court of Auditors of the exact location at which they are kept.

- 16.3 The checks and audits described above shall also apply to contractors, grant beneficiaries, organisations having signed contribution agreements and subcontractors who have received EU financing.
- 16.4 The Partner shall be notified of on the spot missions by agents appointed by the Commission, OLAF or the European Court of Auditors.

Article 17 - Tasks of the Partner in fighting irregularities, fraud and corruption

- 17.1 The Partner shall immediately inform the Commission of any element brought to its attention which arouses suspicions of irregularities, fraud or corruption and of any measure taken or planned to deal with them.
- 17.2 The Partner shall ensure and check regularly that the actions financed from the budget are effectively carried out and implemented correctly. It shall take appropriate measures to prevent, detect and correct irregularities and fraud and where necessary, bring prosecutions and recover funds unduly paid.

"Irregularity" shall mean any infringement of this Financing Agreement, implementing contracts and programme estimate or of EU law resulting from an act or omission by anyone who has, or would have, the effect of prejudicing the funds of the EU, either by reducing or losing revenue owed to the EU, or by an unjustified item of expenditure.

"Fraud" shall mean any intentional act or omission concerning:

- the use or presentation of false, incorrect or incomplete, statements or documents which has as its effect the misappropriation or wrongful retention of funds from the general budget of the EU or the EDF;
- non-disclosure of information in violation of a specific obligation, with the same effect;

- the misapplication of such funds for purposes other than those for which they are originally granted.

17.3 The Partner undertakes to take every appropriate measure to prevent, detect and punish any practices of active or passive corruption during the implementation of the Financing Agreement.

"Passive corruption" shall mean the deliberate action of an official, who, directly or through an intermediary, requests or receives advantages of any kind whatsoever, for himself or for a third party, or accepts a promise of such an advantage, to act or refrain from acting in accordance with his duty or in the exercise of his functions in breach of his official duties, which has, or would have, the effect of harming the EU's financial interests.

"Active corruption" shall mean the deliberate action of whosoever promises or gives, directly or through an intermediary, an advantage of any kind whatsoever to an official, for himself or for a third party, to act or refrain from acting in accordance with his duty or in the exercise of his functions in breach of his official duties, which has, or would have, the effect of harming the EU's financial interests.

17.4 If the Partner does not take appropriate measures to prevent fraud, irregularities and corruption, the Commission may adopt precautionary measures including the suspension of this Financing Agreement.

Article 18 - Suspension of payments

18.1 Without prejudice to the suspension or termination of this Financing Agreement according to Articles 26 and 27, respectively, the Commission may suspend payments partially or fully, if:

- a) the Commission has established or has serious concerns that, on the basis of information it received, and needs to verify, the Partner has committed substantial errors, irregularities or fraud in the procurement and grant award procedure or in the implementation of the action, or the Partner has failed to comply with its obligations under this Financing Agreement, including obligations regarding the implementation of the Communication and Visibility plan;
- b) the Commission has established or has serious concerns that, on the basis of information it received, and needs to verify, the Partner has committed systemic or recurrent errors, irregularities, fraud or breach of obligations under this or other Financing Agreements, provided that those errors, irregularities, fraud or breach of obligations have a material impact on the implementation on this Financing Agreement or call into question the reliability of the Partner's internal control system or the legality and regularity of the underlying expenditure;
- c) the Commission suspects that the Partner committed substantial errors, irregularities, fraud or breach of obligations in the procurement and grant award procedure or in the implementation of the action and needs to verify whether they have occurred.
- d) it is necessary to prevent significant damage to the financial interests of the EU.

18.2 The Commission shall immediately inform the Partner about the suspension of payments and of

the reasons for this suspension.

- 18.3 The suspension of payments shall have the effect of suspending payment time-limits for any payment request pending.
- 18.4 In order to resume payments the Partner shall endeavour to remedy the situation leading to the suspension as soon as possible and shall inform the Commission of any progress made in this respect. The Commission shall, as soon as it considers that the conditions for resuming payments have been met, inform the Partner thereof.

Article 19 - Allocation of funds recovered by the Commission to the action

Where the action is financed under the EDF, amounts unduly paid and recovered by the Commission, amounts from financial guarantees lodged on the basis of procurement and grant award procedures, amounts from financial penalties imposed, as well as damages awarded to the Commission shall be allocated to this action.

Article 20 - Right of establishment and residence

- 20.1 Where justified by the nature of the procurement contract, grant contract or contribution agreement, the Partner shall entitle natural and legal persons participating in invitations to tender for works, supply or service contracts or calls for proposals and organisations expected to sign contribution agreements with a provisional right of establishment and residence in the Partner's territory(ies). This right shall remain valid for one month after the contract is awarded.
- 20.2 The Partner shall also entitle procurement contractors, grant beneficiaries, organisations having signed contribution agreements and natural persons whose services are required for the performance of this action and members of their families with similar rights during the implementation of the action.

Article 21 - Tax and customs provisions and foreign exchange arrangements

- 21.1 The Partner shall apply to procurement contracts, grants contracts and contribution agreements financed by the EU the most favoured tax and customs arrangements applied to States or international development organisations with which it has relations.

Where the Partner is an ACP State, account shall not be taken of arrangements applied by it to the other ACP States or to other developing countries for the purpose of determining the most-favoured-State treatment.

- 21.2 Where a Framework Agreement is applicable, which includes more detailed provisions on this subject, these provisions shall apply as well.

Article 22 - Confidentiality

- 22.1 The Partner agrees that its documents and data held by an entity with which the Partner is in a contractual relationship regarding them may be forwarded to the Commission by that entity for

the sole purpose of implementing this or another Financing Agreement. The Commission shall respect all confidentiality arrangements agreed between the Partner and that entity.

- 22.2 Without prejudice to Article 16 of these General Conditions, the Partner and the Commission shall preserve the confidentiality of any document, information or other material directly related to the implementation of this Financing Agreement that is classified as confidential.
- 22.3 The Parties shall obtain each other's prior written consent before publicly disclosing such information.
- 22.4 The Parties shall remain bound by the confidentiality until five years after the end of the execution period.
- 22.5 The Partner shall also comply with the obligations under Article 1.7 where the Commission provides personal data to the Partner, for example in the context of procedures and contracts managed by the Commission.

Article 23 - Use of studies

The contract related to any study financed under this Financing Agreement shall include the right for the Partner and for the Commission to use the study, to publish it and to disclose it to third parties.

Article 24 - Consultation between the Partner and the Commission

- 24.1 The Partner and the Commission shall consult each other before taking any dispute relating to the implementation or interpretation of this Financing Agreement further pursuant to Article 28 of these General Conditions.
- 24.2 Where the Commission becomes aware of problems in carrying out procedures relating to management of this Financing Agreement, it shall establish all necessary contacts with the Partner to remedy the situation and take any steps that are necessary.
- 24.3 The consultation may lead to the amendment, suspension or termination of this Financing Agreement.
- 24.4 The Commission shall regularly inform the Partner of the implementation of activities described in Annex I which do not fall under Parts One and Two of these General Conditions.

Article 25 - Amendment of this Financing Agreement

- 25.1 Any amendment of this Financing Agreement shall be made in writing, including an exchange of letters.
- 25.2 If the request for an amendment comes from the Partner, the latter shall submit that request to the Commission at least three months before the amendment is intended to enter into force, except in cases which are duly substantiated by the Partner and accepted by the Commission. In

the exceptional cases of an adjustment of the objectives of the action and/or an increase in the EU contribution, such request shall be submitted at least six months before the amendment is intended to enter into force.

- 25.3 If the adjustment both does not significantly affect the objectives of the activity implemented pursuant to Part One of these General Conditions, and if it concerns matters of detail which do not affect the technical solution adopted, and if it does not include the reallocation of funds, or if it concerns reallocations of funds for an amount equivalent to the amount of the contingency reserve, the Partner shall inform the Commission of the adjustment and its justification in writing as soon as possible and may apply that adjustment.
- 25.4 The use of the contingency reserve provided for an action shall be subject to the Commission's prior written approval.
- 25.5 Where the Commission considers that the Partner ceases to perform satisfactorily the tasks entrusted pursuant to Article 1.1 of these General Conditions and without prejudice to Articles 26 and 27 of these General Conditions, the Commission may decide to retake the tasks entrusted from the Partner in order to continue the implementation of the activities on behalf of the Partner after informing the latter in writing.

Article 26 - Suspension of this Financing Agreement

- 26.1 The Financing Agreement may be suspended in the following cases:

- The Commission may suspend the implementation of this Financing Agreement if the Partner breaches an obligation under this Financing Agreement.
- The Commission may suspend the implementation of this Financing Agreement if the Partner breaches any obligation set under the procedures and standard documents referred to in Articles 1, 4, 5 and 6 of these General Conditions.
- The Commission may suspend this Financing Agreement if the Partner breaches an obligation relating to respect for human rights, democratic principles and the rule of law, in serious cases of corruption or if the Partner is guilty of grave professional misconduct proven by any justified means. Grave professional misconduct is to be understood as any of the following:
  - a violation of applicable laws or regulations or ethical standards of the profession to which a person or entity belongs, or
  - any wrongful conduct of a person or entity which has an impact on its professional credibility where such conduct denotes wrongful intent or gross negligence.
- This Financing Agreement may be suspended in cases of force majeure, as defined below. "Force majeure" shall mean any unforeseeable and exceptional situation or event beyond the parties' control which prevents either of them from fulfilling any of their obligations, not attributable to error or negligence on their part (or the part of their contractors, agents or employees) and proves insurmountable in spite of all due diligence. Defects in equipment or material or delays in making them available, labour disputes, strikes or financial difficulties

cannot be invoked as force majeure. A party shall not be held in breach of its obligations if it is prevented from fulfilling them by a case of force majeure of which the other party is duly informed. A party faced with force majeure shall inform the other party without delay, stating the nature, probable duration and foreseeable effects of the problem, and take any measure to minimise possible damage.

- Neither of the Parties shall be held liable for breach of its obligations under this Financing Agreement if it is prevented from fulfilling them by force majeure, provided it takes measures to minimise any possible damage.

26.2 The Commission may suspend this Financing Agreement without prior notice.

26.3 The Commission may take any appropriate precautionary measure before suspension takes place.

26.4 When the suspension is notified, the consequences for the on-going procurement and grant contracts, contribution agreements and programme estimate shall be indicated.

26.5 A suspension of this Financing Agreement is without prejudice to the suspension of payments and termination of this Financing Agreement by the Commission in accordance with Article 18 and 27 of the General Conditions.

26.6 The parties shall resume the implementation of the Financing Agreement once the conditions allow with the prior written approval of the Commission. This is without prejudice to any amendments of this Financing Agreement which may be necessary to adapt the action to the new implementing conditions, including, if possible, the extension of the operational implementation period, or the termination of this Financing Agreement in accordance with Article 27.

Article 27 - Termination of this Financing Agreement

27.1. If the issues which led to the suspension of this Financing Agreement have not been resolved within a maximum period of 180 days, either party may terminate this Financing Agreement at 30 days' notice.

27.2. This Financing Agreement shall be automatically terminated, if no implementing contract has been signed within the deadlines of Article 2.

27.3 When the termination is notified, the consequences for the on-going procurement contracts, grant contracts, contribution agreements and programme estimate shall be indicated.

Article 28 - Dispute settlement arrangements

28.1 Any dispute concerning this Financing Agreement which cannot be settled within a six-month period by the consultations between the parties provided for in Article 24 of these General Conditions may be settled by arbitration at one of the parties' request.

Where the Partner is an ACP State or an ACP regional body or organisation and this action is financed under the EDF, the dispute shall be submitted, prior to arbitration and after the consultations provided for in Article 24 of these General Conditions, to the ACP-EC Council of

Ministers, or, between its meetings, to the ACP-EC Committee of Ambassadors, pursuant to Article 98 of the ACP-EC Partnership Agreement. If the Council or Committee does not succeed in settling the dispute, either party may request settlement of the dispute by arbitration in accordance with Articles 28.2, 28.3 and 28.4.

- 28.2 Each party shall designate an arbitrator within 30 days of the request for arbitration. Failing that, either party may ask the Secretary-General of the Permanent Court of Arbitration (The Hague) to designate a second arbitrator. The two arbitrators shall in their turn designate a third arbitrator within 30 days. Failing that, either party may ask the Secretary-General of the Permanent Court of Arbitration to designate the third arbitrator.
- 28.3 The procedure laid down in the Permanent Court of Arbitration Optional Rules for Arbitration Involving International Organisations and States shall apply. The arbitrators' decisions shall be taken by a majority within a period of three months.
- 28.4 Each party shall be bound to take the measures necessary for the application of the arbitrators' decision.

ACORD DE FINANȚARE CONTRACT DE CONSOLIDARE A STATULUI ȘI A REZILIENȚEI

CONDIȚII SPECIALE

Comisia Europeană, denumită în continuare „**Comisia**”, acționând în numele Uniunii Europene, denumită în continuare „**UE**”,

pe de o parte, și

Guvernul Republicii Moldova, denumit în continuare „**Partenerul**”,

pe de altă parte,

convin după cum urmează:

Articolul 1 – Natura acțiunii

- 1.1. UE este de acord să finanțeze, iar partenerul este de acord să accepte finanțarea următoarelor acțiuni de sprijin bugetar:

Contract de consolidare a statului și a rezilienței pentru Republica Moldova

NDICI-GEO-NEAR/2021/043-646

Această acțiune este finanțată din bugetul UE în temeiul următorului act de bază: Instrumentul de vecinătate, cooperare pentru dezvoltare și cooperare internațională – Europa în lume.

- 1.2. Costul total estimat al acestei acțiuni este de 60 000 000 EUR, iar contribuția maximă a UE la această acțiune este stabilită la 60 000 000 EUR.

Această acțiune de sprijin bugetar este compusă din: o componentă de sprijin bugetar cu o contribuție maximă din partea UE de 60 000 000 EUR.

- 1.3. Partenerul nu cofinanțează acțiunea.

Articolul 2 – Perioada de executare

- 2.1. Perioada de execuție a prezentului acord de finanțare, astfel cum este definită la articolul 15 din anexa II (Condiții generale) începe la data intrării în vigoare a prezentului acord de finanțare și se încheie la 24 luni de la această dată.
- 2.2. Durata perioadei de punere în aplicare operațională este stabilită la 12 luni.
- 2.3. Durata perioadei de interdicție este stabilită la 12 luni.

Articolul 3 – Destinatari

Toate comunicările privind punerea în aplicare a prezentului acord de finanțare se fac în scris, se referă în mod expres la această acțiune, astfel cum se menționează la articolul 1.1 din prezentele condiții speciale și se trimit la următoarele adrese:

a) pentru Comisie

Dl Janis Mazeiks
Şeful Delegației UE în Republica Moldova
Strada Kogalniceanu nr. 12
MD-2001, Chișinău
Republica Moldova

b) pentru Partener

Dl Dumitru Budianschi
Ministrul Finanțelor
Republiei Moldova,
1, Piata Marii Adunari Nationale
MD-2001 Chișinău
Republica Moldova
E-mail: cancelaria@mf.gov.md

Articolul 4 – Punctul de contact OLAF

Punctul de contact al partenerului care are competențele adecvate de a coopera direct cu Oficiul European de Luptă Antifraudă (OLAF) pentru a facilita activitățile operaționale ale OLAF este:

Dl Valeriu Cupcea,
Şeful Direcției Cooperare Internațională,
Centrul Național Anticorupție,
198, Stefan cel Mare Ave., MD-2004, Chișinău, Republica Moldova
Tel: + 373 22 257 351
Mobil: + 373 797 43 505
E-mail: valeriu.cupcea@cna.md

Articolul 5 – Anexe

- 5.1. Prezentul acord de finanțare este compus din:
- (a) prezentele condiții speciale;
  - (b) Anexa I: Dispoziții tehnice și administrative, care detaliază obiectivele, rezultatele preconizate, activitățile, metodele de execuție și bugetul prezentei acțiuni;
  - (c) Anexa II: Condiții generale;
  - (d) Anexa III: Termen de raportare care nu se aplică și nu este inclus în prezentul acord de finanțare
  - (e) Anexa IV: Model de declarație de gestiune care nu se aplică prezentului acord de finanțare și nu este inclus în acesta
- 5.2. În cazul unui conflict între dispozițiile anexelor, pe de o parte, și dispozițiile prezenterelor condiții speciale, pe de altă parte, acestea din urmă prevalează. În cazul unui conflict între, pe de o parte, dispozițiile anexei I (Dispoziții tehnice și administrative) și, pe de altă parte, dispozițiile anexei II (Condiții generale), acestea din urmă prevalează.

Articolul 6 – Dispoziții de derogare de la anexa II (Condiții generale) sau de completare a acesteia

Transferurile valutare vor fi contabilizate la data valutei notificării creditului în contul EUR al Ministerului de Finanțe al Republicii Moldova la Banca Națională a Moldovei. Cursul de schimb va fi cursul de schimb oficial stabilit de Banca¹Națională a Moldovei la data valutei notificării creditului.

Articolul 7 – Intrarea în vigoare

Prezentul acord de finanțare intră în vigoare la data semnării sale de către ultima parte.

Întocmit în două exemplare originale, o copie fiind înmânată Comisiei, iar cealaltă partenerului.

Pentru Partener:

Pentru Comisie:

---

¹ În conformitate cu metodologia aprobată și publicată pe site-ul oficial al Băncii Naționale a Moldovei: Regulamentul privind stabilirea cursului oficial de schimb al leului moldovean împotriva monedelor străine, Decizia nr. 3 din 2009 ianuarie 15 a Consiliului de administrație al Băncii Naționale a Moldovei, Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 27-29 din 2009 februarie 10, articolul 100.

ANEXA 1: MODALITĂȚI DE PLATĂ, CONDIȚII ȘI INDICATORI DE PERFORMANȚĂ

1. Responsabilități

În conformitate cu dispozițiile acordului de finanțare, autoritățile din țara parteneră trimit Comisiei o cerere oficială pentru plata fiecărei tranșe în conformitate cu calendarul de mai jos. Cererea trebuie să includă: (I) o analiză completă și o justificare a plății fondurilor, însotite de documentele justificative necesare; (II) un formular de informații financiare, semnat în mod corespunzător, pentru a facilita plata.

2. Calendar orientativ al plășilor

Calendar orientativ al plășilor

Anul fiscal național și defalcarea trimestrială	Anul 1 (2021)				Anul 2 (2022)				Anul 3 (2023)				Total în milioane EUR
	T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3	T4	
Tranșă fixă în milioane EUR				60									60
Tranșă variabilă în milioane EUR													00
Total în milioane EUR													60

3. Condiții generale pentru plata tuturor tranșelor

Condițiile generale stabilite în tabelul de mai jos se aplică plășii tuturor tranșelor, iar toate cererile de eliberare a tranșei trebuie să fie însotite de toate informațiile și documentele adecvate și actualizate privind condițiile generale.

Condiții generale pentru deblocarea tuturor tranșelor

Zonă	Condiții generale	Surse de verificare
Ordine publică	Există un plan de acțiune național credibil și relevant pentru criza energetică care sprijină obiectivul general de atenuare a impactului socioeconomic al creșterii prețurilor gazelor, de consolidare a capacitatii globale a guvernului de a furniza servicii personalizate grupurilor	<i>Guvernul a adoptat Planul național de acțiune pentru criza energetică.</i> <i>FMI, OCDE, Banca Mondială, statistici IFI.</i> <i>Bugetul 2022.</i>

	vulnerabile și în special servicii de bază pentru populația să și de a sprijini redresarea socioeconomică pe termen lung, securitatea energetică și tranziția energetică a Moldovei.	
Stabilitatea macroeconomică	Există un program credibil și relevant pentru menținerea stabilității macroeconomice.	<i>FMI, OCDE, Banca Mondială, statistici IFI.</i> <i>Bugetul 2022.</i>
Gestiunea finanțelor publice	Există un program credibil și relevant de îmbunătățire a gestionării finanțelor publice	<i>FMI, OCDE, Banca Mondială, statistici IFI.</i>
Transparența și supravegherea bugetului	Informații bugetare oportune, cuprinzătoare și solide sunt puse la dispoziția publicului și sunt accesibile publicului	<i>FMI, OCDE, Banca Mondială, statistici IFI.</i> <i>Raportul de audit al Curții de Conturi.</i> <i>Evaluarea EUD.</i>

4. Condiții specifice pentru plata tranșelor individuale

N/A

Anexa1: Dispoziții legale și administrative

1. REZUMAT

1.1. Tabel recapitulativ al acțiunii

1. Titlul CRIS/OPSYS Actul de bază	Contractul de consolidare a statului și reziliență pentru Republica Moldova Numărul CRIS: NDICI-GEO-NEAR/2021/043-646 Finanțat prin Instrumentul de vecinătate, cooperare pentru dezvoltare și cooperare internațională (NDICI-Europa globală).
2. Inițiativa „Echipa Europa”	Nu
3. Zona beneficiară a acțiunii Contractat (în euro)	Acțiunea se desfășoară în următorul loc: Întregul teritoriu al Republicii Moldova
4. Document de programare	Programul indicativ multianual (PIM) 2021-2027 pentru Republica Moldova ¹
5. Legătura cu obiectivele/rezultatele preconizate ale PDM relevante	Domeniul prioritar numărul 1: O economie rezilientă, durabilă și integrată Domeniul prioritar numărul 3: Reziliența mediului și a climei Domeniul prioritar numărul 5: Societăți reziliente, echitabile și favorabile incluziunii
DOMENII PRIORITARE ȘI INFORMAȚII SECTORIALE	
6. Domeniu (domenii) prioritar (e), sectoare	230- energie, 510 – Sprijin bugetar, 730 – Reconstrucție și reabilitare
7. Obiectivele de dezvoltare durabilă (ODD)	Principalele ODD: ODD 1 – eradicarea sărăciei sub toate formele sale peste tot în lume Alte ODD semnificative: — ODD 2 Foamete zero — ODD 5 Realizarea egalității de gen și capacitatea tuturor femeilor și fetelor — ODD 3 Sănătate și bunăstare

¹ Programul indicativ multianual va fi adoptat în prima jumătate a anului 2022.

	<p>— ODD 8 Promovarea unei creșteri economice susținute, favorabile incluziunii și durabile, a ocupării integrale și productive a forței de muncă și a muncii decente pentru toți</p> <p>— ODD 10 Reducerea inegalităților</p>																																																				
8 a) Codul (codurile) DAC	15110 – politica din sectorul public și gestionarea administrativă 15142 – politica macroeconomică 15170 – organizații și mișcări pentru drepturile femeilor și instituții guvernamentale 16010 – protecția socială																																																				
8 b) Canalul principal de livrare	12000 – guvernul beneficiar																																																				
9. Ținte	☐ Migrație ☒ Climă ☒ Incluziunea socială și dezvoltarea umană ² ☒ Gender ☐ Biodiversitate ☐ Drepturile omului, democrația și guvernanța																																																				
10. Indicatori (din formularul DAC)	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Obiectivul general de politică</th> <th>Nedirecționat</th> <th>Obiectiv semnificativ</th> <th>Obiectiv principal</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Dezvoltarea participării/buna guvernanță</td> <td>☐</td> <td>☒</td> <td>☐</td> </tr> <tr> <td>Ajutoare pentru mediu</td> <td>☐</td> <td>☒</td> <td>☐</td> </tr> <tr> <td>Egalitatea de gen și emanciparea femeilor și a fetelor</td> <td>☐</td> <td>☒</td> <td>☐</td> </tr> <tr> <td>Dezvoltarea comerțului</td> <td>☒</td> <td>☐</td> <td>☐</td> </tr> <tr> <td>Sănătatea reproductivă, a mamei, a nou-născuților și a copiilor</td> <td>☒</td> <td>☐</td> <td>☐</td> </tr> <tr> <td>Reducerea riscului de dezastre</td> <td>☒</td> <td>☐</td> <td>☐</td> </tr> <tr> <td>Includerea persoanelor cu Handicap</td> <td>☐</td> <td>☒</td> <td>☐</td> </tr> <tr> <td>Alimentație</td> <td>☒</td> <td>☐</td> <td>☐</td> </tr> <tr> <th>Markerii Convenției de la Rio</th> <th>Nedirecționat</th> <th>Obiectiv semnificativ</th> <th>Obiectiv principal</th> </tr> <tr> <td>Diversitatea biologică</td> <td>☒</td> <td>☐</td> <td>☐</td> </tr> <tr> <td>Combaterea deșertificării</td> <td>☒</td> <td>☐</td> <td>☐</td> </tr> <tr> <td>Atenuarea schimbărilor climatice</td> <td>☐</td> <td>☒</td> <td>☐</td> </tr> </tbody> </table>	Obiectivul general de politică	Nedirecționat	Obiectiv semnificativ	Obiectiv principal	Dezvoltarea participării/buna guvernanță	☐	☒	☐	Ajutoare pentru mediu	☐	☒	☐	Egalitatea de gen și emanciparea femeilor și a fetelor	☐	☒	☐	Dezvoltarea comerțului	☒	☐	☐	Sănătatea reproductivă, a mamei, a nou-născuților și a copiilor	☒	☐	☐	Reducerea riscului de dezastre	☒	☐	☐	Includerea persoanelor cu Handicap	☐	☒	☐	Alimentație	☒	☐	☐	Markerii Convenției de la Rio	Nedirecționat	Obiectiv semnificativ	Obiectiv principal	Diversitatea biologică	☒	☐	☐	Combaterea deșertificării	☒	☐	☐	Atenuarea schimbărilor climatice	☐	☒	☐
Obiectivul general de politică	Nedirecționat	Obiectiv semnificativ	Obiectiv principal																																																		
Dezvoltarea participării/buna guvernanță	☐	☒	☐																																																		
Ajutoare pentru mediu	☐	☒	☐																																																		
Egalitatea de gen și emanciparea femeilor și a fetelor	☐	☒	☐																																																		
Dezvoltarea comerțului	☒	☐	☐																																																		
Sănătatea reproductivă, a mamei, a nou-născuților și a copiilor	☒	☐	☐																																																		
Reducerea riscului de dezastre	☒	☐	☐																																																		
Includerea persoanelor cu Handicap	☐	☒	☐																																																		
Alimentație	☒	☐	☐																																																		
Markerii Convenției de la Rio	Nedirecționat	Obiectiv semnificativ	Obiectiv principal																																																		
Diversitatea biologică	☒	☐	☐																																																		
Combaterea deșertificării	☒	☐	☐																																																		
Atenuarea schimbărilor climatice	☐	☒	☐																																																		

² În ceea ce privește vecinătatea, activitățile legate de educație sunt marcate ca făcând parte din obiectivul „Incluziune socială și dezvoltare umană”, în conformitate cu orientările de programare ale NDICI-GE.

	Adaptarea la schimbările climatice	☒	☐	☐
11. Markeri interni	Obiective strategice	Nedirecționată	Obiectiv semnificativ	Obiectivul principal
	Digitalizarea Taguri: conectivitatea digitală guvernanța digitală antreprenoriatul digital crearea de locuri de muncă competențe/alfabetizare digitală serviciile digitale	☐	☒ ☐ ☐ ☐ ☒ ☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐
	<u>Conectivitatea</u> Taguri: transport people2people energie conectivitatea digitală	☒	☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐
	Migrație	☒	☐	☐
	Reducerea inegalităților	☐	☐	☒
	COVID-19	☐	☒	☐

INFORMATII BUGETARE

12. Sumele în cauză	Linia (liniile) bugetară (bugetare) (articol, post): 14.020111 – vecinătatea estică Costul total estimat: 60 000 000,00 EUR Cuantumul total al contribuției de la bugetul UE: 60 000 000,00 EUR, din care 60 000 000,00 EUR pentru sprijin bugetar și 0 EUR pentru sprijin complementar.
----------------------------	--

GESTIONARE ȘI PUNERE ÎN APLICARE

13. Modalități de punere în aplicare (tipul de finanțare și modul de gestiune)	Sprijin bugetar Gestiune directă prin: Sprijin bugetar: Contract de consolidare a statului și a rezilienței
---	--

1.2. Rezumatul acțiunii

Republica Moldova³ se confruntă cu o creștere semnificativă a prețurilor gazelor naturale, atât ca urmare a unor piețe energetice globale foarte tensionate, cât și a unui contract recent modificat cu furnizorul său de gaze naturale. Înainte de sezonul de iarnă 2021, Moldova va trebui să își achiziționeze gazul la prețuri de aproximativ

³ Denumită în continuare „Moldova”.

trei sau patru ori mai mari decât în anii precedenți. Acest lucru exercită o presiune semnificativă asupra finanțelor publice ale Moldovei și asupra capacitatei celor mai vulnerabili cetăteni de a-și permite aprovizionarea cu gaze de-a lungul iernii.

Această criză energetică vine în completarea pandemiei de COVID-19, care a avut un impact negativ semnificativ asupra economiei Moldovei, provocând o scădere cu 7 % a produsului intern brut (PIB) în 2020. Moldova rămâne una dintre cele mai sărace țări din Europa; în noiembrie 2021, Biroul Național de Statistică din Republica Moldova a raportat că 26,8 % din populație trăiește în sărăcie absolută, ceea ce reprezintă o creștere de 1.6 puncte procentuale față de 2019 (25,2 %). Acest lucru evidențiază impactul semnificativ al pandemiei de COVID-19 asupra celor mai vulnerabili cetăteni.

Obiectivul general al acestei acțiuni este de a ajuta Republica Moldova să atenueze impactul socioeconomic al creșterii prețurilor gazelor, în special asupra grupurilor vulnerabile, să consolideze capacitatea generală a guvernului de a furniza servicii personalizate acestor grupuri vulnerabile și servicii de bază pentru populația sa și să sprijine redresarea socioeconomică pe termen lung, securitatea energetică și tranziția energetică a Moldovei. Acțiunea va contribui la măsuri de politică specifice menite să reducă impactul creșterii costurilor energiei asupra cetătenilor și, în special, a sărăciei energetice a celor mai vulnerabili și va contribui la politicile de stimulare a creșterii economice.

Prin urmare, acțiunea contribuie în mod direct la ODD 1 privind eradicarea sărăciei și la ODD 8 privind promovarea unei creșteri economice susținute, favorabile incluziunii și durabile, a ocupării forței de muncă depline și productive și a muncii decente pentru toți. Acțiunea va contribui, de asemenea, la ODD 5 privind egalitatea de gen, deoarece, din perspectiva genului și a drepturilor omului, femeile și bărbații au nevoi energetice diferite. Acțiunea contribuie la următoarele domenii de programare: Politica și gestionarea administrativă a sectorului public, politica macroeconomică și protecția socială.

Acțiunea contribuie în mod direct la prioritățile programului indicativ multianual 2021-2027 în ceea ce privește economiile reziliente, durabile și integrate (prioritatea # 1), mediul și reziliența la schimbările climatice (prioritatea # 3) și societățile reziliente, echitabile și favorabile incluziunii (prioritatea # 5). Acțiunea se bazează în continuare pe Planul de redresare economică pentru Moldova, pe asistența macrofinanciară de urgență (AMF) legată de COVID-19 și pe sprijinul bugetar deja acordat pentru a contribui la atenuarea impactului pandemiei de COVID-19.

2. DESCRIEREA ACȚIUNII

2.1. Obiective și realizări preconizate

Acțiunea constă într-un contract de consolidare a statului și a rezilienței pentru a sprijini reziliența societății și a statului în Republica Moldova⁴. Contractul de sprijin bugetar contribuie la politica guvernului de a reduce impactul negativ al crizei energetice asupra cetătenilor moldoveni, de a asigura furnizarea de servicii esențiale, în special pentru segmentele cele mai vulnerabile ale populației și de a sprijini redresarea socioeconomică pe termen lung, securitatea energetică și tranziția energetică a Moldovei. Abordarea UE va fi însotită de un dialog politic solid. Un dialog la nivel înalt UE-Moldova privind energia (coprezidat de comisarul Simson și de prim-ministrul GAVRILIȚA) a fost lansat la 28 octombrie 2021 pentru a discuta chestiuni pe termen lung, cum ar fi creșterea securității și eficienței energetice a Moldovei.

⁴ În conformitate cu Comunicarea comună intitulată „O abordare strategică a rezilienței în cadrul acțiunii externe a UE” [JOIN (2017) 21 final].

În conformitate cu Planul național de acțiuni pentru criza energetică menționat anterior, **obiectivul general** (impactul) al acestei acțiuni este de a atenua impactul socioeconomic al creșterii prețurilor gazelor, în special asupra grupurilor vulnerabile, de a consolida capacitatea generală a guvernului de a furniza servicii personalizate acestor grupuri vulnerabile și servicii de bază pentru populația să și de a sprijini redresarea socioeconomică pe termen lung, securitatea energetică și tranzitia energetică a Moldovei.

Obiectivele specifice (rezultate) ale acestei acțiuni sunt:

1. Contracararea dificultăților socioeconomice, cu un accent special pe grupurile vulnerabile în contextul crizei energetice;
2. Susținerea redresării socioeconomice și a creșterii economice post-COVID-19 prin acordarea de sprijin grupurilor vulnerabile pentru a face față efectelor negative combinate ale creșterii prețurilor la energie și ale crizei provocate de pandemia de COVID-19;
3. Sprijinirea obiectivului pe termen lung al Moldovei de transformare energetică prin măsuri în direcția creșterii eficienței energetice.

Realizările care trebuie obținute prin această acțiune care contribuie la obiectivele specifice corespunzătoare (rezultate) sunt:

Ieșiri induse:

- 1.1 contribuția la rezultatul 1 (sau obiectivul specific nr. 1): Sunt puse în aplicare măsuri specifice de sprijinire a populației vulnerabile din punct de vedere social.
- 2.1 contribuția la rezultatul 2 (sau obiectivul specific nr. 2): Măsuri luate pentru a concepe măsuri de susținere a redresării socioeconomice favorabile genului și de combatere a sărăciei.
- 3.1 contribuția la rezultatul 3 (sau obiectivul specific nr. 3): Se iau măsuri pentru a sprijini securitatea energetică pe termen lung a Moldovei și tranzitia energetică.

Rezultate directe:

- 1.1 contribuția la rezultatul 1 (sau obiectivul specific nr. 1): Reducerea sarcinii financiare asupra grupurilor vulnerabile.
- 2.1 contribuția la rezultatul 2 (sau obiectivul specific nr. 2): Se asigură o mai mare previzibilitate a măsurilor pentru crearea de locuri de muncă, capacitatea de inserție profesională și creșterea economică durabilă.
- 3.1 contribuția la rezultatul 3 (sau obiectivul specific nr. 3): Se desfășoară activități care conduc la reforme în sectorul energetic.

2.2. Activități indicative

Activități legate de realizarea 1.1:

Având în vedere faptul că creșterea prețului gazelor va duce la o creștere semnificativă a tarifelor, Guvernul Republicii Moldova elaborează în prezent soluții pentru reducerea la minimum a impactului asupra consumatorilor finali. Aceste soluții vor viza în special gospodăriile vulnerabile care se confruntă deja cu dificultăți într-un context economic marcat de niveluri ridicate de sărăcie și de impactul pandemiei de COVID-19. O analiză pentru a identifica impactul prețurilor ridicate ale gazelor asupra tarifelor finale pentru diferiți consumatori a fost efectuată pe baza numărului total de consumatori de gaze naturale în timpul sezonului de încălzire. Au fost luate în considerare diferite scenarii utilizând formule diferite de calculare a prețului gazelor naturale.

Pentru a reduce la minimum impactul asupra celor mai vulnerabili consumatori, guvernul Republicii Moldova pregătește în prezent două măsuri de urgență: un cadru orientat spre venituri pentru a sprijini gospodăriile defavorizate din punct de vedere social și o compensare bazată pe volum a creșterilor prețurilor pentru facturile de gaz și de încălzire ale gospodăriilor. Numărul gospodăriilor care ar beneficia de asistență specifică în funcție de venituri va crește (conform estimărilor cu aproximativ 88 000), prin creșterea pragului venitului minim garantat lunar. În plus, suma lunară a familiilor dezavantajate din punct de vedere social va crește cu 40 %. Compensația bazată pe volum va fi disponibilă pentru aproximativ 745 000 de gospodării pentru facturile de gaz și pentru aproximativ 222 000 de gospodării pentru facturile pentru încălzire, eșalonate în funcție de nivelurile de consum. Se preconizează că aceste măsuri vor fi puse în aplicare până în T1 din 2022.

Activitățile vor viza acordarea de asistență guvernului și autorităților din Republica Moldova pentru a spori capacitatea de a furniza astfel de servicii de bază populației sale în anul fiscal 2022, în special grupurilor vulnerabile, și să extindă aceste acțiuni pentru a include gospodăriile și consumatorii mai vulnerabili. În general, aceste activități vor urmări să ofere asistență imediată pentru a contracara nivelurile în creștere ale sărăciei energetice.

Activități legate de realizarea 2.1:

Grupurile vulnerabile vor fi afectate exponențial de efectele negative combinate ale crizei energetice și ale crizei provocate de pandemia de COVID-19, care vor reprezenta amenințări acute pentru creșterea nivelului de sărăcie. Guvernul intenționează să asigure un sprijin continuu pentru capacitatea de inserție profesională și sprijin pentru redresarea socioeconomică.

Sprijinul poate include măsuri care să ajute MIMM-urile să facă față șocurilor economice pentru a preveni șomajul și sărăcia conexă. Măsurile suplimentare pot lua în considerare aspectele sociale, economice și de sănătate, necesitatea de a atenua pierderile de venituri, în special în sectoarele afectate în mod deosebit de criză. Acest sprijin va fi pus în aplicare pe tot parcursul anului 2022.

În general, abordarea impactului volatil al situației socioeconomice dificile asupra grupurilor vulnerabile, inclusiv a grupurilor marginalizate, va necesita eforturi semnificative pentru conceperea și punerea în aplicare a unor acțiuni adecvate și adaptate, care să răspundă nevoilor esențiale. Activitățile legate de realizarea 2.1 ar putea include, prin urmare, sprijin pentru modificări legislative, asistență tehnică, schimb de bune practici pentru conceperea unor acțiuni de răspuns adecvate, acțiuni de consolidare a capacităților, măsuri de sensibilizare și de informare, precum și măsuri de sprijinire directă a MIMM-urilor din Republica Moldova și a grupurilor vulnerabile, inclusiv acțiuni care sporesc capacitatea de inserție profesională, sprijină activitatea economică și redresarea socioeonomică.

Activități legate de realizarea 3.1:

Pentru a spori securitatea energetică, a iniția tranziția energetică și a spori reziliența sistemului energetic moldovenesc la crizele de aprovisionare cu gaze, vor fi necesare modificări legislative, cum ar fi modificări ale legislației privind gazele naturale și energia electrică care definesc consumatorii vulnerabili.

Intensificarea inițiativelor în materie de eficiență energetică și, în special, a eficienței energetice în clădirile publice și private poate fi o componentă-cheie a reducerii cererii globale de energie și a costurilor energetice. Astfel de acțiuni-cheie pentru tranziția energetică pe termen mai lung a Moldovei ar trebui puse în aplicare împreună cu măsurile întreprinse de instituțiile financiare internaționale (IFI), în cadrul Planului economic și de investiții al UE și cu asistență suplimentară. Accentul poate fi pus pe sectoarele în care câștigurile înmaterie de eficiență energetică pot fi realizate în modul cel mai eficient și în care cele mai rentabile modalități de reducere a nivelurilor de energie consumată.

În general, atingerea acestui obiectiv va necesita un efort analitic imens pentru a dezvolta acțiuni politice eficiente și bazate pe date concrete, pe termen scurt, mediu și lung. Prin urmare, activitățile pot include, printre altele, analize și studii de fezabilitate, schimburi de bune practici, asistență tehnică care vizează conceperea și punerea în aplicare a unor măsuri eficiente, măsuri de consolidare a capacitaților și sprijin pentru acțiunile legislative. Sprijinul pentru acțiunile de sensibilizare și de informare poate face parte, de asemenea, din astfel de măsuri.

Dialogul la nivel înalt UE-Moldova privind energia, lansat recent, va oferi o platformă pentru discuțiile necesare și va oferi asistență pentru identificarea etapelor și acțiunilor adecvate.

2.3. Integrare

Protecția mediului, schimbările climatice și biodiversitatea

Rezultatele examinării evaluării strategice de mediu (SEA) (relevante pentru sprijinul bugetar și intervențiile la nivel strategic).

Examinarea strategică de mediu a concluzionat că nu este necesară nicio acțiune suplimentară.

Rezultatele examinării evaluării impactului asupra mediului (EIA) (relevante pentru proiecte și/sau intervenții specifice în cadrul unui proiect).

Screeningul EIA a clasificat acțiunea în categoria C (nu este necesară o evaluare suplimentară).

Rezultatul examinării evaluării risurilor climatice (CRA) (relevant pentru proiecte și/sau intervenții specifice în cadrul unui proiect).

Examinarea efectuată de agențiile de rating de credit a concluzionat că această acțiune nu prezintă niciun risc sau prezintă un risc scăzut (nu este necesară o evaluare suplimentară).

Egalitatea de gen și emanciparea femeilor și a fetelor

În conformitate cu codurile CAD de gen ale OCDE identificate în secțiunea 1.1, această acțiune este etichetată ca G1. Aceasta înseamnă că principiile egalității de gen și emancipării femeilor reprezintă obiective semnificative ale acestei acțiuni.

Principiile egalității de gen și emancipării femeilor reprezintă obiective semnificative ale acestei acțiuni. Principiul egalității de gen va fi integrat în activitățile legate de sprijinul social specific acordat femeilor și bărbaților în cadrul Planului economic anticriză și în orice sprijin oferit întreprinderilor (deținute de femei și bărbați) care primesc finanțare garantată prin scheme de garantare a creditelor. Pe baza activităților care urmează să fie desfășurate în cadrul acțiunii, femeilor și bărbaților vulnerabili li se acordă sprijin social pentru a face față efectelor negative ale creșterii prețurilor la energie. Prin urmare, proiectul va avea un impact direct asupra femeilor și bărbaților ca beneficiari finali ai acțiunii. Pe parcursul etapei de punere în aplicare și prin intermediul dialogului politic, se va ține seama de aspectele legate de gen.

Drepturile omului

Acțiunile din cadrul acestui program vor aplica abordarea bazată pe drepturile omului și se vor baza pe principiile bunei guvernanțe, egalității și incluziunii grupurilor defavorizate din punct de vedere social sau economic sau vulnerabile.

Handicap

În conformitate cu codurile CAD pentru persoanele cu handicap identificate în secțiunea 1.1, această acțiune este etichetată ca D1. Aceasta înseamnă că incluziunea persoanelor cu handicap este un obiectiv important al acțiunii. Acțiunea are în vedere accordarea de sprijin social specific femeilor și bărbaților, fetelor și băieților cu handicap, pentru a face față efectelor negative ale creșterii prețurilor la energie. Potrivit Biroului Național de Statistică din Republica Moldova, „numărul estimat de persoane cu handicap din Republica Moldova este de 182,000, inclusiv 11,700 de copii cu vârste cuprinse între 0 și 17 ani. Persoanele cu handicap reprezintă 5,1 % din populația totală a țării, iar copiii cu handicap reprezintă aproximativ 1,7 % din totalul copiilor din Moldova”.

Democrație

Acțiunile întreprinse în cadrul acestui program vor sprijini măsurile luate de guvernul Republicii Moldova pentru a aborda principiile administrației publice elaborate de Comisia Europeană în strânsă cooperare cu OCDE/SIGMA.

Sensibilitatea la conflicte, pacea și reziliența

Contractul este menit să sporească reziliența generală a economiei și a societății la șocurile externe.

Reducerea riscului de dezastre

N/A

2.4. Riscuri și învățăminte desprinse

Categoria ⁵	Riscuri	Probabilitate (High/ Medie/ Scăzută)	Impact (High/ Medie/ Scăzută)	Măsuri de atenuare
2,3	Capacitatea operațională a guvernului de a pune în aplicare contractul de reziliență și de a ajunge la cele mai vulnerabile grupuri ale societății/intreprinderilor în modul cel mai eficient și în timp util.	M	H	Capacitatea guvernului de a răspunde așteptărilor socioeconomice mai largi ale societății, într-un mod strategic și eficient, în contextul creșterii prețurilor gazelor.
1, 2, 3	Menținerea unei politici macroeconomice orientate spre stabilitate și realizarea de	M	M	Programul FMI este aprobat și este în continuare pe drumul cel bun.

⁵ Riscul (categoria) poate fi legat de 1-mediu extern; 2-către planificare, procese și sisteme; 3 – persoanelor și organizației; 4-aspectelor legate de legalitate și regularitate; 5-comunicării și informării.

	progrese în punerea în aplicare a reformelor privind gestionarea finanțelor publice.			
2, 3	Lipsa capacității guvernului de a defini și de a pune în aplicare în mod eficient măsuri de răspuns pe termen scurt și mediu pentru a aborda reformele necesare în sectorul energetic.	M	M	Continuarea dialogului politic și a sprijinului tehnic acordat autorităților publice relevante, asigurarea unei coordonări strânse cu partenerii internaționali, cu comunitatea de afaceri și cu organizațiile societății civile.

2.5. Logica intervenției

Logica de intervenție care stă la baza acestei acțiuni este că sunt puse în aplicare măsuri specifice de sprijinire a populației vulnerabile din punct de vedere social și că se iau măsuri pentru a concepe măsuri de susținere a redresării socioeconomice favorabile genului și de combatere a sărăciei, în conformitate cu Planul național de acțiuni pentru criza energetică din Republica Moldova. Acest lucru va contribui la reducerea sarcinii financiare asupra grupurilor vulnerabile și va asigura o previzibilitate sporită a măsurilor pentru crearea de locuri de muncă, capacitatea de inserție profesională și creșterea socioeconomică durabilă. În plus, Moldova va fi sprijinită în realizarea obiectivului pe termen lung de transformare a energiei prin măsuri în direcția creșterii eficienței energetice. Pentru a obține rezultatele menționate mai sus, va avea loc un dialog politic continuu și sprijin tehnic pentru autoritățile publice relevante. În plus, o coordonare strânsă cu partenerii internaționali, cu comunitatea de afaceri și cu organizațiile societății civile va fi de cea mai mare importanță. Dacă rezultatele menționate mai sus sunt obținute și sunt combinate cu capacitatea guvernului de a răspunde așteptărilor socioeconomice mai ample ale societății în mod strategic și eficient și cu capacitatea de a menține o politică macroeconomică orientată spre stabilitate, acțiunea va contribui la contracararea dificultăților socioeconomice, cu un accent special pe grupurile vulnerabile în contextul crizei energetice. În plus, acesta va contribui la susținerea redresării socioeconomice și a creșterii economice post-COVID-19 prin acordarea de sprijin grupurilor vulnerabile pentru a face față efectelor negative combinate ale creșterii prețurilor la energie și ale crizei provocate de pandemia de COVID-19. În cele din urmă, aceasta va contribui la sprijinirea obiectivului pe termen lung al Moldovei de transformare energetică prin măsuri de creștere a eficienței energetice. Dialogul la nivel înalt UE-Moldova privind energia va fi un element important în atingerea acestui obiectiv.

2.6. Matricea cadrului logic orientativ

Rezultate	Lanțul rezultatelor	Indicatori (maximum 15).	Valori de referință (anul)	Țintele până la sfârșitul contractului de sprijin bugetar (anul)	Surse de date (1 per indicator)
Impactul orientativ al politiciei (obiectivul general)	Să atenueze impactul socioeconomic al creșterii prețurilor gazelor, în special asupra grupurilor vulnerabile, să consolideze capacitatea generală a guvernului de a furniza acestor grupuri vulnerabile servicii personalizate și servicii de bază pentru populația sa și să sprijine redresarea socioeconomică pe termen lung, securitatea energetică și tranziția energetică a Moldovei.	<i>Se adoptă Planul național de acțiuni pentru criza energetică al Guvernului Republicii Moldova.</i>	N/A	<i>Guvernul a adoptat Planul național de acțiuni pentru criza energetică</i>	<i>Raportul guvernului privind măsurile adoptate referitoare la Planul național de acțiuni pentru criza energetică.</i>

Rezultatele preconizate ale politicii (obiective specifice)	<p>1. Contracararea dificultăților socioeconomice, cu un accent special pe grupurile vulnerabile în contextul crizei energetice.</p> <p>2. Susținerea redresării socioeconomice și a creșterii economice post-COVID-19 prin acordarea de sprijin grupurilor vulnerabile pentru a face față efectelor negative combinate ale creșterii prețurilor la energie și ale crizei provocate de pandemia de COVID-19.</p> <p>3. Sprijinirea obiectivului pe termen lung al Moldovei</p>	<p><i>1.1 numărul de gospodării care beneficiază de „sprijin finanțat pentru perioada de iarnă”</i></p> <p><i>1.2 sprijin finanțat pentru toate gospodăriile care beneficiază de sprijin social</i></p> <p><i>1.3 sprijin pentru facturile de gaz și încălzire ale gospodăriilor pentru perioada ianuarie-martie 2022.</i></p> <p><i>2.1 guvernul ia măsuri pentru a asigura un sprijin continuu pentru capacitatea de inserție profesională și sprijin pentru redresarea socioeconomică.</i></p> <p><i>3.1 măsuri luate pentru introducerea modificărilor legislative relevante</i></p>	<p><i>1.1 aproximativ 212,000 de gospodării care beneficiază de sprijin finanțat (septembrie 2021)</i></p> <p><i>1.2 aproximativ MDL 500 (asistență socială în septembrie 2021)</i></p> <p><i>1.3 aproximativ 745 000 de gospodării au sprijinit facturi de gaz și aproximativ 222 000 de gospodării au susținut facturi pentru încălzire în noiembrie 2021.</i></p> <p><i>N/A</i></p>	<p><i>1.1 creșterea numărului de gospodării care beneficiază de sprijin finanțat (ianuarie-martie 2022)</i></p> <p><i>1.2 sprijin social menținut (ianuarie-martie 2022).</i></p> <p><i>1.3 de gospodării vulnerabile sprijinite de un sistem de compensare bazat pe volum.</i></p> <p><i>Sunt anunțate/luate 2.1 de măsuri pentru a asigura un sprijin continuu pentru capacitatea de inserție profesională și sprijin pentru redresarea socioeconomică.</i></p>	<p><i>Raportul guvernului privind măsurile adoptate referitoare la Planul național de acțiuni pentru criza energetică.</i></p> <p><i>Raportul guvernului privind măsurile adoptate referitoare la Planul național de acțiuni pentru criza energetică.</i></p> <p><i>Raportul guvernului privind măsurile adoptate referitoare la Planul național de acțiuni pentru criza energetică.</i></p>
--	--	--	--	---	--

	de transformare energetică prin măsuri în direcția creșterii eficienței energetice.				FMI, OCDE, IFI.
--	---	--	--	--	-----------------

Realizări induse	<p>Sunt puse în aplicare 1.1 de măsuri specifice de sprijinire a populației vulnerabile din punct de vedere social.</p> <p>2.1 măsuri luate pentru a concepe măsuri de susținere a redresării socioeconomice favorabile genului și de combatere a sărăciei.</p> <p>Se iau 3.1 măsuri pentru a sprijini securitatea energetică pe termen lung a Moldovei și tranzitia către o economie verde.</p>	<p><i>1.1.1 numărul gospodăriilor care au beneficiat de sprijin finanțier în perioada ianuarie-martie 2022 a crescut.</i></p> <p><i>Sprijinul finanțier pentru toate gospodăriile care beneficiază de sprijin social în perioada ianuarie-martie 2022 a crescut în 1.1.2.</i></p> <p><i>1.1.3 sprijin pentru facturile de gaz și încălzire ale gospodăriilor pentru perioada ianuarie-martie 2022.</i></p> <p><i>2.1.1 guvernul a asigurat un sprijin continuu pentru capacitatea de inserție profesională și pentru redresarea socioeconomică.</i></p> <p><i>3.1.1 măsuri luate pentru introducerea modificărilor legislative relevante</i></p>	<p><i>1.1.1 aproximativ 212,000 de gospodării care beneficiază de sprijin finanțier (septembrie 2021)</i></p> <p><i>1.1.2 aproximativ MDL 500 (asistență socială în septembrie 2021)</i></p> <p><i>1.1.3 aproximativ 745 000 de gospodării au sprijinit facturi de gaz și aproximativ 222 000 de gospodării au susținut facturi pentru încălzire în noiembrie 2021.</i></p> <p><i>N/A</i></p>	<p><i>1.1.1 creșterea numărului de gospodării care beneficiază de sprijin finanțier (ianuarie-martie 2022)</i></p> <p><i>1.1.2 sprijin social menținut (ianuarie-martie 2022).</i></p> <p><i>1.1.3 de gospodării vulnerabile sprijinite de un sistem de compensare bazat pe volum.</i></p> <p><i>2.1.1 măsuri luate pentru a asigura un sprijin continuu pentru capacitatea de inserție profesională și sprijin pentru redresarea socioeconomă.</i></p> <p><i>3.1.1 etape pentru introducerea modificărilor legislative relevante.</i></p>	<p>Raportul guvernului privind măsurile adoptate referitoare la Planul național de acțiuni pentru criza energetică.</p> <p>FMI, OCDE, rapoartele IFI.</p> <p>Raportul guvernului privind măsurile adoptate referitoare la Planul național de acțiuni pentru criza energetică.</p> <p>FMI, OCDE, IFI.</p> <p>Raportul guvernului privind măsurile adoptate referitoare la Planul național de acțiuni pentru criza energetică.</p>
-------------------------	--	--	---	--	--

Realizări directe	<p>1.1 pentru a reduce sarcina financiară suportată de grupurile vulnerabile.</p> <p>2.1 se asigură o mai mare previzibilitate a măsurilor pentru crearea de locuri de muncă, capacitatea de inserție profesională și creșterea economică durabilă.</p> <p>3.1 se realizează o cuture favorabilă reformelor din sectorul energetic.</p>	<p><i>1.1.1 sprijin acordat gospodăriilor vulnerabile</i></p> <p>2.1.1 au fost anunțate măsurile guvernamentale pentru capacitatea de inserție profesională și sprijinirea redresării socioeconomice.</p> <p><i>Dialogul la nivel înalt UE-Moldova privind energia din 3.1.1 are loc</i></p>	<p><i>1.1.1 aproximativ 212 000 de gospodării care beneficiază de sprijin finanțier (septembrie 2021)</i></p> <p><i>1.1.1 aproximativ MDL 500 (asistență socială în septembrie 2021)</i></p> <p><i>1.1.1 aproximativ 745 000 de gospodării au sprijinit facturi de gaz și aproximativ 222 000 de gospodării au sprijinit facturile pentru încălzire în noiembrie 2021.</i></p>	<p><i>1.1.1 creșterea numărului de gospodării care beneficiază de sprijin finanțier (ianuarie-martie 2022)</i></p> <p><i>1.1.1 sprijin social menținut (ianuarie-martie 2022).</i></p> <p><i>1.1.1 de gospodării vulnerabile sprijinite de un sistem de compensare bazat pe volum.</i></p> <p><i>2.1.1 guvernul a anunțat măsuri pentru capacitatea de inserție profesională și sprijin pentru redresarea socioeconomică.</i></p> <p><i>3.1.1. Dialogul la nivel înalt UE-Moldova privind energia continuă în 2022.</i></p>	<p>Raportul guvernului privind măsurile adoptate referitoare la Planul național de acțiuni pentru criza energetică.</p> <p>Raportul guvernului privind măsurile adoptate referitoare la Planul național de acțiuni pentru criza energetică.</p> <p>FMI, OCDE, IFI.</p> <p>Continuarea discuțiilor în cadrul dialogului la nivel înalt UE-Moldova privind energia</p>
--------------------------	---	--	--	---	--

3. MODALITĂȚI DE PUNERE ÎN APLICARE

3.1. Acord de finanțare

Pentru a pune în aplicare această acțiune, se preconizează încheierea unui acord de finanțare cu țara parteneră.

3.2. Perioada orientativă de punere în aplicare

Perioada orientativă de implementare operațională a acestei acțiuni, pe parcursul căreia 2.1 vor fi desfășurate activitățile descrise în secțiunea și contractele și acordurile corespunzătoare puse în aplicare, este de 12 luni de la data intrării în vigoare a acordului de finanțare.

Prelungirea perioadei de punere în aplicare poate fi convenită de ordonatorul de credite competent al Comisiei prin modificarea prezentei decizii de finanțare și a contractelor și acordurilor relevante.

3.3. Punerea în aplicare a componentei „sprijin bugetar”

3.3.1. Justificarea sumelor alocate sprijinului bugetar

Suma alocată pentru componența de sprijin bugetar este de 60 000 000,00 EUR.

Această sumă se bazează pe angajamentul țării partenere de a aloca resurse bugetare naționale (inclusiv sprijin bugetar din partea UE) pentru a atenua impactul socioeconomic al crizelor și pe previziunile privind impactul macrofiscal al creșterii prețurilor la gaze efectuată de Moldova.

3.3.2. Criterii de acordare a sprijinului bugetar

a) Condiții

Condițiile generale de plată sunt următoarele:

- Există un plan de acțiune național credibil și relevant pentru criza energetică care sprijină obiectivul general de atenuare a impactului socioeconomic al creșterii prețurilor gazelor, de consolidare a capacitații globale a guvernului de a furniza servicii personalizate grupurilor vulnerabile și în special servicii de bază pentru populația să și de a sprijini redresarea socioeconomică pe termen lung, securitatea energetică și tranziția energetică a Moldovei.
- Există un program credibil și relevant pentru menținerea stabilității macroeconomice.
- Există un program credibil și relevant de îmbunătățire a gestionării finanțelor publice.
- Informațiile bugetare oportune, cuprinzătoare și solide sunt puse la dispoziția publicului și sunt accesibile publicului.

b) Valori fundamentale

În cazul unei deteriorări semnificative a valorilor fundamentale, plățile de sprijin bugetar pot fi suspendate, reduse sau anulate, în conformitate cu dispozițiile relevante ale acordului de finanțare.

3.3.3. Detalii privind sprijinul bugetar

Sprijinul bugetar este acordat sub formă de sprijin bugetar direct și nedirecționat către trezoreria națională. Creditarea transferurilor în euro efectuate în lei moldovenești se va realiza la cursurile de schimb corespunzătoare, în conformitate cu dispozițiile relevante ale acordului de finanțare.

Componenta de sprijin bugetar constă într-o tranșă fixă care urmează să fie plătită cu titlu indicativ la obținerea rezultatelor necesare până la sfârșitul ultimului trimestru al anului 2021 (tranșă fixă de 60 000 000 EUR), atunci când condițiile o permit.

3.4. Bugetorientativ

Componente indicative ale bugetului	Contribuția UE (suma în EUR)	Contribuția orientativă a terților, în moneda identificată
Sprijin bugetar — cf. secțiunii 3.3	60 000 000.00	N.A
Total	60 000 000.00	N.A.

3.5. Configurarea și responsabilitățile organizaționale

Ca parte a prerogativei sale de execuție bugetară și de protejare a intereselor financiare ale Uniunii, Comisia poate participa la structurile de guvernanță menționate anterior, instituite pentru a reglementa punerea în aplicare a acțiunii. Autoritățile indicative din Republica Moldova implicate în punerea în aplicare a acțiunii vor include: cabinetul prim-ministrului, Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, Agenția Națională pentru Reglementarea Energiei din Republica Moldova, Agenția pentru Eficiență Energetică, Ministerul Finanțelor.

4. MĂSURAREA PERFORMANȚEI

4.1. Monitorizare și raportare

Monitorizarea tehnică și finanțieră zilnică a punerii în aplicare a acestei acțiuni va fi un proces continuu și face parte din responsabilitățile partenerului de implementare. În acest scop, partenerul de implementare instituie un sistem permanent de monitorizare internă, tehnică și finanțieră a acțiunii și elaborează rapoarte periodice privind progresele înregistrate (nu mai puțin de anuale) și rapoarte finale. Fiecare raport oferă o descriere exactă a punerii în aplicare a acțiunii, a dificultăților întâmpinate, a modificărilor introduse, precum și a gradului de realizare a rezultatelor sale (realizări și rezultate directe), măsurat prin indicatori corespunzători, utilizând ca referință matricea indicativă a logaritmului (pentru modalitatea proiectului) și lista planului de acțiune al partenerului în materie de strategie, politică sau reformă (pentru sprijin bugetar).

Comisia poate efectua vizite suplimentare de monitorizare a proiectelor, atât prin intermediul personalului propriu, cât și prin consultanți independenți recrutați direct de Comisie pentru analize de monitorizare independente (sau recrutați de agentul responsabil contractat de Comisie pentru punerea în aplicare a acestor revizuirii).

Roluri și responsabilități pentru colectarea, analiza și monitorizarea datelor:

Guvernul va coordona și va monitoriza elaborarea acțiunilor și politicilor menționate anterior, inclusiv eventualele revizuirii necesare. Agenția responsabilă pentru fiecare obiectiv și măsură va fi responsabilă de elaborarea unor planuri de acțiune sectoriale bazate pe performanțe, cu rezultate, realizări, indicatori-cheie de performanță (ICP) și bugete specificate suplimentar, pe baza politicii bazate pe date concrete și a principiilor de întocmire a bugetului ale guvernului Moldovei. Monitorizarea atentă a situației va fi efectuată în coordonare cu FMI și cu alți parteneri, cum ar fi BERD, BEI și Banca Mondială.

Au fost evaluate sistemele statistice și de monitorizare, precum și calitatea datelor oficiale din domeniul de politică vizat. Această evaluare a contribuit la conceperea acțiunii.

Evaluarea indicatorilor de performanță poate necesita efectuarea unor examinări externe sau a unor exerciții de verificare a datelor pentru a contribui la consolidarea cadrului de monitorizare a politicilor și a sistemelor statistice naționale.

4.2. Evaluare

Evaluarea acestei acțiuni poate fi efectuată individual sau prin intermediul unei evaluări strategice comune a operațiunilor de sprijin bugetar efectuate împreună cu țara parteneră, cu alți furnizori de sprijin bugetar și cu părțile interesate relevante.

Comisia informează partenerul de implementare cu cel puțin 60 zile înainte de datele prevăzute pentru misiunile de evaluare. Partenerul de implementare colaborează în mod eficient și eficace cu experții în evaluare și, printre altele, le furnizează acestora toate informațiile și documentația necesare, precum și accesul la sediile și activitățile proiectului.

Rapoartele de evaluare sunt comunicate țării partenere și altor părți interesate cheie, în conformitate cu cele mai bune practici de diseminare a evaluărilor. Partenerul de implementare și Comisia analizează concluziile și recomandările evaluărilor și, după caz, de comun acord cu țara parteneră, decid cu privire la acțiunile ulterioare care trebuie întreprinse și la orice ajustări necesare, inclusiv, dacă este indicată, reorientarea proiectului.

4.3. Audit și verificări

Fără a aduce atingere obligațiilor aplicabile contractelor încheiate pentru punerea în aplicare a prezentei acțiuni, Comisia poate, pe baza unei evaluări a risurilor, să contracteze audituri independente sau misiuni de verificare pentru unul sau mai multe contracte sau acorduri.

5. COMUNICARE ȘI VIZIBILITATE

Comunicarea și vizibilitatea reprezintă o obligație contractuală pentru toate entitățile care pun în aplicare acțiuni externe finanțate de UE de a face publicitate sprijinului Uniunii Europene pentru activitatea lor în rândul publicului relevant.

În acest scop, ele trebuie să respecte instrucțiunile date în cerințele de [comunicare și vizibilitate din 2018](#) (sau orice document ulterior), în special în ceea ce privește utilizarea emblemei UE și elaborarea unui plan specific de comunicare și vizibilitate, care să fie finalizat pentru fiecare acțiune la începutul punerii în aplicare.

Acstea obligații se aplică în mod egal, indiferent dacă acțiunile în cauză sunt puse în aplicare de Comisie, de țara parteneră (de exemplu, în ceea ce privește reformele sprijinate prin sprijin bugetar), de contractanți, de beneficiarii granturilor sau de entitățile cărora le-a fost încredințată execuția. În fiecare caz, trebuie inclusă o trimiteri la obligațiile contractuale relevante în acordul de finanțare, în contractele de achiziții publice și de grant, precum și în acordurile de delegare.

Măsurile de comunicare și vizibilitate pot fi finanțate din sumele alocate acțiunii. Pentru a spori vizibilitatea UE și contribuția sa la prezența acțiune, Comisia poate semna sau încheia declarații sau declarații comune, ca parte a prerogativei sale de execuție bugetară și pentru a proteja interesele financiare ale Uniunii. Măsurile de vizibilitate și comunicare ar trebui, de asemenea, să promoveze transparența și responsabilitatea în ceea ce privește utilizarea fondurilor.

Ar trebui să se măsoare eficacitatea activităților de comunicare privind sensibilizarea cu privire la acțiune și la obiectivele acesteia, precum și cu privire la finanțarea acțiunii de către UE.

Partenerii de implementare informează pe deplin Comisia și delegația/oficiul UE în cauză cu privire la planificarea și punerea în aplicare a unor activități specifice de vizibilitate și comunicare înainte de începerea lucrărilor.

Partenerii de implementare vor asigura o vizibilitate adecvată a finanțării UE și vor raporta comitetelor de monitorizare relevante cu privire la acțiunile de vizibilitate și comunicare, precum și cu privire la rezultatele acțiunii globale.

Acțiunile legate de comunicare și vizibilitate vor fi coordonate cu proiectul de comunicare strategică al delegației UE, pentru a asigura coerenta narațiunii și a mesajelor, precum și comunicarea strategică cu caracter horizont.

ANEXA II — CONDIȚII GENERALE

Cuprins

<u>ANEXA II — CONDIȚII GENERALE</u>	11
<u>Partea întâi: Dispozitii aplicabile activitatilor pentru care partenerul este autoritatea contractantă</u>	12
<u>Articolul 2 — Termenul limită pentru semnarea contractelor si a acordurilor de către partener</u>	16
<u>Articolul 3 — Sanctiuni și sanctiuni administrative</u>	17
<u>Proceduri de plată</u>	19
<u>Articolul 5 — Componenta de avans a estimării programului</u>	21
<u>Procedurile de atribuire</u>	22
<u>Control ex-ante</u>	22
<u>Declaratia de gestiune</u>	22
<u>Plăti</u>	23
<u>Articolul 6 — Fondul de garantare administrat de către cererea de parteneriat</u>	23
<u>Procedurile de atribuire</u>	24
<u>Implementare</u>	24
<u>Articolul 7 — Publicarea de către partener a informatiilor privind contractele de achizitii publice si de subventii</u>	24
<u>Articolul 8 — Recuperarea fondurilor</u>	25
<u>Articolul 9 — Declaratii financiare în temeiul contractelor de achizitii publice si al contractelor de subvenții nerambursabile</u>	26
<u>Partea a doua: Dispozitii aplicabile sprijinului bugetar</u>	26
<u>Articolul 11 — Dialogul politic</u>	26
<u>Articolul 12 — Verificarea condițiilor și plată</u>	27
<u>Articolul 13 — Transparenta sprijinului bugetar</u>	27
<u>Articolul 14 — Recuperarea sprijinului bugetar</u>	27
<u>Partea a treia: Dispozitii aplicabile acestei actiuni ca întreg, indiferent de modul de gestionare</u>	28
<u>Articolul 15 — Perioada de execuție și termenul de contractare</u>	28
<u>Articolul 16 — Verificările si verificările efectuate de Comisie, de Oficiul European de Luptă Antifraudă (OLAF) și de Curtea de Conturi Europeană</u>	28
<u>Articolul 17 — Sarcinile partenerului în combaterea neregulilor, a fraudei și a coruptiei</u>	29
<u>Articolul 18 — Suspendarea plătilor</u>	30
<u>Articolul 19 — Alocarea fondurilor recuperate de Comisie</u>	31
<u>Articolul 20 — Dreptul de stabilire și de sedere</u>	31
<u>Articolul 21 — Dispozitii fiscale și vamale și acorduri de schimb valutar</u>	31
<u>Articolul 22 — Confidentialitate</u>	32
<u>Articolul 23 — Utilizarea studiilor</u>	32
<u>Articolul 24 — Consultarea între partener si Comisie</u>	32
<u>Articolul 25 — Modificarea prezentului acord de finantare</u>	32
<u>Articolul 26 — Suspendarea prezentului acord de finantare</u>	33
<u>Articolul 27 — Rezilierea prezentului acord de finantare</u>	34
<u>Articolul 28 — Modalitățile de soluționare a diferendelor</u>	34

Partea întâi: Dispoziții aplicabile activităților pentru care partenerul este autoritatea contractantă

Articolul 1 — Principii generale

1.1 Scopul părții I este de a defini sarcinile încredințate partenerului în cadrul gestiunii indirekte, astfel cum este descris în anexa I (Dispoziții tehnice și administrative) și de a defini drepturile și obligațiile partenerului și ale Comisiei în îndeplinirea acestor sarcini.

Partea întâi se aplică sarcinilor legate de contribuția UE în mod individual sau în combinație cu fondurile partenerului sau ale unei părți terțe în cazul în care aceste fonduri sunt executate în cofinanțări mixte, de ex. în cazul în care acestea sunt puse în comun.

Aceste sarcini includ punerea în aplicare de către partener în calitate de autoritate contractantă a procedurilor de atribuire a contractelor de achiziții, a contractelor de grant și a acordurilor de contribuție, precum și atribuirea, semnarea și executarea contractelor de achiziții aferente, a contractelor de grant și a acordurilor de contribuție. În sensul părții întâi din prezentul acord de finanțare, orice trimiteră la contractele de finanțare include, de asemenea, un acord de contribuție și orice referire la beneficiarii de granturi include, de asemenea, organizații care au semnat acorduri de contribuție.

Desemnarea entităților care aparțin guvernului sau structurii administrative a partenerului și identificate în anexa I (Dispoziții tehnice și administrative) pentru îndeplinirea anumitor sarcini nu se califică drept subdelegare. Aceste entități respectă drepturile și obligațiile prevăzute în partea 1 pentru partener ca autorități contractante, deși, în același timp, partenerul rămâne pe deplin responsabil de îndeplinirea obligațiilor prevăzute în prezentul acord de finanțare. Trimiterile din acordul de finanțare către partener cuprind, de asemenea, acele entități.

În calitate de autoritate contractantă, partenerul acționează în cadrul unei delegări parțiale, cu excepția cazului în care acționează în cadrul componentei de avans a estimării unui program sau în cadrul unui fond din cadrul grupării de parteneri:

- Prin delegare parțială, partenerul acționează în calitate de autoritate contractantă pentru contractele de achiziții publice, contractele de grant, prin care Comisia controlează ex ante toate procedurile de atribuire și execută toate plățile conexe către contractanți și beneficiari;
- În cadrul componentei de avans a unei estimări a programului, partenerul acționează în calitate de autoritate contractantă pentru contracte de achiziții publice și de acordare de granturi, prin care poate, până la pragurile stabilite, să desfășoare proceduri de achiziții publice și de atribuire de granturi fără un control ex ante limitat al Comisiei sau cu un control ex ante limitat al acestora și să efectueze plăți către contractanți și beneficiari de granturi, precum și în contextul muncii directe.

În cadrul unui fond comun gestionat de partener, partenerul acționează în calitate de autoritate contractantă pentru contractele de achiziții publice și pentru contractele de subvenționare, prin

care Comisia nu controlează ex ante nicio procedură de atribuire, iar partenerul execută toate plățile aferente către contractanți și beneficiari.

În cazul în care partenerul este stat ACP, iar acțiunea este finanțată prin FED în temeiul articolul 1 alineatul (1) din Condițiile Speciale, sarcinile încredințate sunt cele menționate la articolul 35 alineatul (1) al șaselea paragraf literele (c) — (k) și la articolul 35 alineatul (2) din anexa IV la Acordul de parteneriat ACP-CE

În cazul în care partenerul este o țară sau un teritoriu de peste mări, iar acțiunea este finanțată prin FED în temeiul articolul 1 alineatul (1) din Condițiile Speciale, punerea în aplicare a sarcinilor încredințate trebuie să respecte, de asemenea, condițiile prevăzute la articolul 86 alineatul (3) din Decizia 2013/755/UE a Consiliului din 25 noiembrie 2013 privind asocierea țărilor și teritoriilor de peste mări la Uniunea Europeană („Decizia de asociere peste mări”).

1.2 Partenerul rămâne responsabil de îndeplinirea obligațiilor prevăzute în prezentul acord de finanțare, chiar dacă desemnează alte entități identificate în anexa I (Dispoziții tehnice și administrative) pentru îndeplinirea anumitor sarcini. În special, Comisia își rezervă dreptul de a suspenda plățile și de a suspenda și/sau încheia prezentul acord de finanțare pe baza acțiunilor, a omisiunilor și/sau a situațiilor oricărora entități desemnate.

1.3 Partenerul stabilește și asigură funcționarea unui sistem de control intern eficace și eficient. Partenerul respectă principiile bunei gestiuni financiare, transparenței, nediscriminării, vizibilității Uniunii Europene în ceea ce privește punerea în aplicare a acțiunii și evită situațiile de conflict de interes.

Un conflict de interes există atunci când exercitarea imparțială și obiectivă a funcțiilor oricărei persoane responsabile este compromisă din motive care implică familia, viața sentimentală, afinitățile politice sau naționale, interesul economic sau orice alt interes personal direct sau indirect.

Sistemul de control intern este un proces menit să ofere o asigurare rezonabilă că operațiunile sunt eficace, eficiente și economice, că raportarea este fiabilă, că activele și informațiile sunt protejate, că fraudele și neregulile sunt prevenite, detectate și corectate și că riscurile legate de legalitatea și regularitatea operațiunilor financiare sunt gestionate în mod corespunzător, ținând seama de caracterul multianual al activităților, precum și de natura plăților în cauză.

În special, în cazul în care partenerul efectuează plăți în cadrul componentei de avans a estimării unui program sau în cadrul unui fond de portofoliu gestionat de partener, funcțiile ordonatorilor de credite și ale contabililor sunt separate și reciproc incompatibile, iar partenerul utilizează un sistem de contabilitate care oferă informații exacte, complete, fiabile și în timp util.

1.4 În afara cazurilor în care partenerul acționează în mod independent (inclusiv în cazul unui fond comun gestionat de partener, al celor convenite de donatorii fondului comun) și al documentelor standard pentru atribuirea contractelor de achiziții publice și a contractelor de subvenționare, partenerul desfășoară procedurile de atribuire și încheie contractele și acordurile rezultate în limba prezentului acord de finanțare.

1.5 Partenerul ia măsurile necesare pentru a asigura vizibilitatea finanțării UE pentru activitățile care

îi sunt încredințate sau pentru alte activități din cadrul acestei acțiuni. Aceste măsuri fie sunt definite în anexa I (Dispoziții tehnice și administrative), fie sunt convenite ulterior între partener și Comisie.

Aceste măsuri de comunicare și de informare trebuie să respecte cerințele de comunicare și de vizibilitate pentru acțiunile externe ale UE stabilite și publicate de Comisie, în vigoare la data adoptării măsurilor.

1.6 În cadrul unei delegări parțiale și în cadrul componentei de avans a unei estimări a programului, partenerul păstrează toate documentele justificative financiare și contractuale relevante de la data intrării în vigoare a prezentului acord de finanțare sau de la o dată anterioară care este prevăzută ca data de începere a eligibilității costurilor de la articolul 6 din Condițiile Speciale timp de cinci ani de la sfârșitul perioadei de execuție, în special următoarele:

Proceduri de achiziții publice:

- a. Aviz previzional cu dovezi privind publicarea anunțului privind achizițiile publice și a oricărora rectificări
- b. Numirea unui comisie de preselecție
- c. Raportul privind lista restrânsă (inclusiv anexele) și aplicațiile
- d. Dovada publicării anunțului de preselecție
- e. Scrisori către candidații care nu au fost inclusi pe lista scurtă
- f. Invitația de participare la licitație sau echivalentul acestuia
- g. Caietul de sarcini, inclusiv anexele, clarificările, procesele-verbale ale reuniunilor, dovada publicării
- h. Numirea comisiei de evaluare
- i. Raportul de deschidere a ofertelor, inclusiv anexele
- j. Raport de evaluare/negociere, inclusiv anexele și ofertele primite²
- k. Scrisoare de notificare
- l. Documente justificative
- m. Scrisoare de însotire pentru depunerea contractului

---

² eliminarea ofertelor necâștgătoare la cinci ani după încheierea procedurii de achiziții

- n. Scrisori adresate candidaților respinși
- o. Anunțul de atribuire/anulare, inclusiv dovada publicării
- p. Contractele semnate, amendamentele, actele adiționale și cererile de propunerি relevante, precum și atribuirea directă a granturilor:
  - a. Numirea comisiei de evaluare
  - b. Raportul de deschidere și de administrare, inclusiv anexele și cererile primite³
  - c. Scrisori adresate candidaților selectați cu succes și necâștigători în urma evaluării notei explicative
  - d. Raport de evaluare a notei explicative
  - e. Raportul de evaluare a cererii complete sau a raportului de negociere cu anexele relevante
  - f. Verificarea eligibilității și documentele justificative
  - g. Scrisori către candidați selectați și respinși cu o listă de rezervă aprobată în urma unei evaluări complete a cererii
  - h. Scrisoare de însotire pentru depunerea contractului de finanțare

1. Aviz de atribuire/anulare însotită de dovada publicării

Contractele semnate, amendamentele, actele adiționale și corespondența relevantă.

1.7 Partenerul asigură protecția adecvată a datelor cu caracter personal,,Date cu caracter personal” înseamnă orice informații referitoare la o persoană fizică identificată sau identificabilă.

Datele cu caracter personal sunt:

- prelucrate în mod legal, echitabil și transparent față de persoana vizată;
- colectate în scopuri determinate, explicate și legitime și nu sunt prelucrate ulterior într-un mod incompatibil cu aceste scopuri;
- adecvate, relevante și limitate la ceea ce este necesar în raport cu scopurile în care sunt prelucrate;
- exacte și, dacă este necesar, actualizate;
- prelucrate într-un mod care asigură securitatea adecvată a datelor cu caracter personal și
- păstrate într-o formă care permite identificarea persoanelor vizate pentru o perioadă care nu depășește perioada necesară îndeplinirii scopurilor pentru care sunt prelucrate datele cu caracter personal. Datele cu caracter personal incluse în documentele care trebuie păstrate de partener în conformitate cu articolul 16.1 trebuie eliminate după expirarea termenului prevăzut la articolul 16.1.

Orice operațiune care implică prelucrarea datelor cu caracter personal, cum ar fi colectarea, înregistrarea, organizarea, stocarea, adaptarea sau modificarea, extragerea, consultarea, utilizarea,

---

³ eliminarea cererilor nereușite la trei ani de la încheierea procedurii de acordare a grantului.

divulgarea, ștergerea sau distrugerea, se bazează pe normele și procedurile partenerului și se realizează numai în măsura în care acest lucru este necesar pentru punerea în aplicare a prezentului acord de finanțare.

În special, partenerul trebuie să ia măsurile de securitate tehnice și organizatorice adecvate privind riscurile inerente oricărei astfel de operațiuni și natura informațiilor referitoare la persoana fizică în cauză, pentru:

- a) Să împiedice accesul oricărei persoane neautorizate la sistemele computerizate care efectuează astfel de operațiuni și, în special, citirea, copierea, modificarea sau eliminarea suporturilor de stocare; introducerea neautorizată de date, precum și divulgarea, modificarea sau ștergerea neautorizată a informațiilor stocate;
- b) Să se asigure că utilizatorii autorizați ai unui sistem informatic care efectuează astfel de operațiuni pot avea acces numai la informațiile la care se referă dreptul lor de acces;
- c) Să își conceapă structura organizatorică astfel încât să îndeplinească cerințele de mai sus.

Articolul 2 — Termenul limită pentru semnarea contractelor și a acordurilor de către partener

2.1 Contractele de achiziții și contractele de subvenționare se semnează în timpul perioadei de punere în aplicare operațională a prezentului acord de finanțare.

Atunci când pun în aplicare o acțiune cu donatori mulți, contractele de achiziții și contractele de subvenționare se încheie în termenul de contractare stabilit în condițiile speciale sau se stabilesc pentru componenta de avans a estimării programului.

În cazul în care acțiunea nu este o acțiune cu donatori mulți, contractele de achiziții și contractele de subvenționare se încheie cel târziu în termen de trei ani de la intrarea în vigoare a prezentului acord de finanțare.

Contractele de achiziții publice și contractele de subvenționare suplimentare care rezultă dintr-o modificare a prezentului acord de finanțare, care majorează contribuția UE, se semnează cel târziu în termen de trei ani de la intrarea în vigoare a modificării respective la prezentul acord de finanțare sau de la o acțiune cu donatori mulți în cadrul termenului de contractare stabilit pentru contribuția suplimentară a UE.

Termenul de trei ani pentru acțiunile care nu sunt cu mai mulți donatori nu poate fi prelungit, cu excepția cazului în care acțiunea este finanțată de FED. În astfel de cazuri, prelungirea este prevăzută la articolul 6 din Condițiile Speciale.

2.2 Cu toate acestea, următoarele tranzacții pot fi semnate în orice moment pe parcursul perioadei de implementare operațională:

- a. modificări ale contractelor de achiziții publice și ale contractelor de subvenționare deja semnate;
- b. contracte individuale de achiziții publice care urmează să fie încheiate după închiderea anticipată a contractelor de achiziții publice existente;
- c. contractele de audit și de evaluare, care pot fi semnate, de asemenea, în perioada de

interdicție;

d. costurile de funcționare menționate la articolul 5.1;

2.3 După expirarea termenelor prevăzute la articolul 2.1, soldul finanțiar pentru activitățile aferente încredințate partenerului pentru care contractele nu au fost semnate în mod corespunzător se dezangajează de către Comisie.

2.4 O astfel de dezangajare nu se aplică fondurilor prevăzute în buget pentru auditul și evaluările menționate la articolul 2 alineatul (2) litera (c) sau cheltuielilor de funcționare menționate la articolul 2 alineatul (2) litera (d).

De asemenea, o astfel de dezangajare nu se aplică soldului finanțiar al rezervei pentru situații neprevăzute sau fondurilor disponibile din nou după încetarea anticipată a contractului menționat la articolul 2 alineatul (2) litera (b), ambele putând fi utilizate pentru finanțarea contractelor menționate la articolul 2.2.

Articolul 3 — Sanctiuni și sanctiuni administrative

3.1 Criterii de excludere

3.1.1 Atunci când aplică procedurile și documentele standard elaborate și publicate de Comisie pentru atribuirea de contracte de achiziții publice și de subvenții, partenerul se asigură, prin urmare, că niciun contract de achiziții publice sau de grant UE finanțat nu este atribuit unui operator economic sau unui solicitant de grant în cazul în care operatorul economic sau solicitantul de grant fie el însuși, fie o persoană cu putere de reprezentare, decizie sau control asupra sa, se află într-una dintre situațiile de excludere prevăzute în procedurile și documentele standard relevante ale Comisiei.

3.1.2 Atunci când aplică propriile proceduri (inclusiv, în cazul unui fond comun gestionat de parteneri, cele convenite de donatorii fondului comun) și documentele standard pentru atribuirea contractelor de achiziții publice și a contractelor de grant, partenerul adoptă măsuri, în conformitate cu legislația sa națională, pentru a se asigura că niciun contract de achiziții publice sau de grant UE finanțat nu este atribuit unui operator economic sau unui solicitant de grant dacă partenerul ia cunoștință de faptul că aceste entități:

a) sau persoane cu putere de reprezentare, decizie sau control asupra lor, au făcut obiectul unei hotărâri definitive sau al unei decizii administrative definitive pentru fraudă, corupție, participare la o organizație criminală, spălare de bani, infracțiuni legate de activități teroriste, exploatarea prin muncă a copiilor sau de trafic de persoane;

b) sau persoanele cu putere de reprezentare, decizie sau control asupra lor au făcut obiectul unei hotărâri definitive sau al unei decizii administrative definitive pentru o neregulă care afectează interesele financiare ale UE;

c) se fac vinovați de declarații false în furnizarea informațiilor solicitate ca o condiție de participare la procedură sau în cazul în care nu furnizează aceste informații;

d) să fi făcut obiectul unei hotărâri definitive sau al unei decizii administrative definitive prin care să se stabilească faptul că entitățile au creat o entitate într-o altă jurisdicție cu intenția de a eluda obligațiile fiscale, sociale sau orice alte obligații legale cu aplicare obligatorie în jurisdicția în care își are sediul social, administrația centrală sau locul principal de desfășurare a activității;

e) au fost create cu intenția descrisă la litera (d) de mai sus, astfel cum s-a stabilit printr-o hotărâre judecătorească definitivă sau printr-o decizie administrativă definitivă.

Partenerul poate lua în considerare, după caz și pe propria răspundere, informațiile conținute în sistemul de detectare timpurie și de excludere rapidă al Comisiei atunci când atribuie contracte de achiziții publice și de acordare de subvenții. Accesul la informații poate fi asigurat prin punctul (punctele) de legătură sau prin consultare la Comisie (Comisia Europeană, Direcția Generală Buget, Contabilitate a Comisiei, BRE2-13/505, B-1049 Bruxelles, Belgia și prin e-mail la BUDG-C01 -EXCL-DB@ec.europa.eu în copie la adresa Comisiei identificată la articolul 3 din Condițiile Speciale). Comisia poate refuza plățile unui contractant sau unui beneficiar al unui grant într-o situație de excludere.

3.2 Serviciu de informare

Partenerul informează Comisia în cazul în care un operator economic sau un solicitant de grant se află într-o situație menționată la articolul 3.1 sau a comis nereguli și fraude sau a fost găsit vinovat de încălcarea gravă a obligațiilor sale contractuale.

3.3 Sanctiuni administrative

În cazul în care partenerul ia cunoștință de una dintre situațiile menționate la articolul 3.1 la punerea în aplicare a sarcinilor descrise în anexa I, partenerul, în condițiile legislației sale naționale, impune operatorului economic sau solicitantului de grant excluderea de la procedurile sale viitoare de achiziții publice sau de acordare a granturilor și/sau de la o sanctiune financiară proporțională cu valoarea contractului în cauză. Aceste sanctiuni financiare sau excluderi sunt impuse în urma unei proceduri contradictorii care asigură dreptul la apărare al persoanei în cauză.

Partenerul poate fi scutit de obligațiile menționate la primul paragraf în cazul în care:

- legislația națională a partenerului nu permite impunerea unei excluderi și/sau a unei sanctiuni financiare;
- protejarea intereselor financiare ale UE impune impunerea unei sanctiuni administrative în termenele limită incompatibile cu procedurile interne ale partenerului;
- impunerea unei sanctiuni administrative necesită o mobilizare a resurselor în afara mijloacelor partenerului;
- legislația sa națională nu permite excluderea unui operator economic de la toate procedurile de atribuire finanțate de UE.

În astfel de cazuri, partenerul își informează Comisia cu privire la acest lucru. Comisia poate decide să impună operatorului economic sau solicitantului de subvenție excluderea de la viitoarele proceduri de atribuire finanțate de UE și/sau o penalitate financiară între 2 % și 10 % din valoarea totală a contractului în cauză.

Articolul 4 —Delegarea parțială

Procedurile de atribuire

4.1 Sarcinile sunt îndeplinite de partener în conformitate cu procedurile și documentele standard

stabilite și publicate de Comisie pentru atribuirea contractelor de achiziții publice și a contractelor de subvenționare, în vigoare la data lansării procedurii în cauză.

Control ex-ante

4.2 Pentru a permite controlul ex ante, partenerul prezintă Comisiei spre aprobare dosarele de licitație și documentele aferente cererilor de propuneri înainte de lansarea invitațiilor la licitație și cererile de propuneri. De asemenea, partenerul invită Comisia să deschidă oferte și propuneri și furnizează Comisiei copii ale ofertelor și propunerilor primite. Partenerul notifică Comisiei rezultatele examinării ofertelor și propunerilor și prezintă Comisiei propunerea de atribuire a contractului, precum și proiectele de contracte de achiziții publice și de contracte de subvenție.

În timpul punerii în aplicare a contractelor de achiziții publice și a contractelor de subvenționare, partenerul prezintă, de asemenea, Comisiei pentru aprobare prealabilă proiecte de acte adiționale și proiecte de ordin administrativ aferente acestora.

Partenerul invită Comisia la acceptarea provizorie și finală.

Raport/Declarație de gestiune

4.3 În cazul în care articolul 5 din condițiile speciale prevede acest lucru, raportul privind punerea în aplicare a sarcinilor încredințate partenerului respectă modelul prevăzut în anexa III, iar declarația de gestiune respectă modelul prevăzut în anexa IV. O opinie independentă de audit extern privind declarația de gestiune, efectuată în conformitate cu standardele de audit acceptate la nivel internațional, nu trebuie să fie furnizată în acest caz, deoarece Comisia efectuează auditurile pentru această acțiune. Aceste audituri vor verifica veridicitatea afirmațiilor făcute în declarația de gestiune și legalitatea și regularitatea tranzacțiilor subiacente.

Proceduri de plată

4.4 Partenerul furnizează Comisiei cererile de plată aprobate în termenele următoare, începând cu data primirii cererii de plată, fără a lua în calcul perioadele de suspendare a termenului de plată:

(a) pentru prefinanțare specificată în contractul de achiziție publică și în contractul de subvenție:

(i) 15 de zile calendaristice pentru o acțiune finanțată din buget;

(ii) 30 de zile calendaristice pentru o acțiune finanțată prin FED;

b) 45 de zile calendaristice pentru alte plăți

Comisia acționează în conformitate cu articolele 4.9 și 4.10 în perioada corespunzătoare termenului de plată prevăzut în contractul de achiziții publice și în contractele de subvenție, minus termenele menționate anterior.

4.5 La primirea unei cereri de plată din partea unui contractant sau a unui beneficiar al unui grant, partenerul informează Comisia cu privire la primirea cererii și analizează imediat dacă cererea este admisibilă, și anume dacă aceasta conține identificarea contractantului sau a beneficiarului grantului respectiv, a contractului sau a acordului în cauză, valoarea, moneda și data. În cazul în care partenerul ajunge la concluzia că cererea este inadmisibilă, aceasta o respinge și îl informează pe contractant sau pe beneficiarul subvenției cu privire la respingere și la motivele sale în termen de 30 de zile de la primirea

cererii. Partenerul informează, de asemenea, Comisia cu privire la această respingere și motivele acesteia.

4.6 La primirea unei cereri de plată admisibile, partenerul verifică dacă o plată este exigibilă, adică dacă au fost îndeplinite toate obligațiile contractuale care justifică plata, inclusiv examinarea unui raport, dacă este cazul. În cazul în care partenerul constată că o plată nu este scadentă, aceasta informează contractantul sau beneficiarul grantului cu privire la aceasta, precum și motivele. Transmiterea acestor informații suspendă termenul de plată. Comisia primește o copie a informațiilor astfel expediate. Comisia este, de asemenea, informată cu privire la răspunsul sau acțiunea corectivă a contractantului sau a beneficiarului subvenției. Acest răspuns sau acțiune care vizează corectarea nerespectării obligațiilor sale contractuale reia termenul de plată. Partenerul examinează răspunsul sau acțiunea în cauză în temeiul prezentului alineat.

4.7 În cazul în care Comisia nu este de acord cu concluzia partenerului potrivit căreia o plată nu este scadentă, aceasta informează partenerul în acest sens. Partenerul își reexaminează pozițiile și, în cazul în care ajunge la concluzia că plata este scadentă, informează în acest sens contractantul sau beneficiarul grantului. Suspendarea termenului de plată se ridică în momentul expedierii acestor informații. Partenerul informează, de asemenea, Comisia. Partenerul trebuie să procedeze în continuare astfel cum se prevede la articolul 4.8.

În cazul în care dezacordul dintre partener și Comisie persistă, Comisia poate plăti partea necontestată din suma facturată, cu condiția ca aceasta să poată fi în mod clar separabilă de suma contestată. Comisia informează partenerul și contractantul sau beneficiarul grantului cu privire la această plată parțială.

4.8 În cazul în care partenerul ajunge la concluzia că plata este scadentă, aceasta transferă Comisiei cererea de plată și toate documentele însotitoare necesare spre aprobare și plată. Aceasta oferă o prezentare generală a numărului de zile rămase din termenul de plată și a tuturor perioadelor de suspendare a acestui termen.

4.9 După transferul cererii de plată în conformitate cu articolul 4.8, în cazul în care Comisia ajunge la concluzia că plata nu este datorată, aceasta informează partenerul și, în copie, contractantul sau beneficiarul grantului în cauză, precum și motivele. Informarea contractantului sau a beneficiarului grantului suspendă termenul de plată prevăzut în contractul încheiat. Partenerul sau beneficiarul grantului tratează un răspuns sau o acțiune corectivă în conformitate cu articolul 4.6.

4.10 În cazul în care partenerul și Comisia ajung la concluzia că plata este scadentă, Comisia execută plată.

4.11 În cazul în care dobânda de întârziere se datorează contractantului sau beneficiarului grantului, aceasta se repartizează între partener și Comisie în mod proporțional cu zilele de întârziere care depășesc termenele prevăzute la articolul 4.4, sub rezerva următoarelor:

(a) numărul de zile utilizate de partener se calculează de la data înregistrării unei cereri de plată admisibile prevăzute la articolul 4 alineatul (6) până la data transferului cererii către Comisie, menționată la articolul 4.8, și de la data informării de către Comisie, menționată la articolul 4.9, la următorul transfer al cererii către Comisie, menționat la articolul 4.8. Orice perioadă de suspendare a

termenului de plată se scade.

(b) numărul de zile folosit de Comisie se calculează începând cu data următoare celei a transferului cererii de către partenerul menționat la articolul 4.8 până la data plășii și de la data transferului până la data informării partenerului în conformitate cu articolul 4.9.

4.12 Orice circumstanăe neprevăzute prin procedura de mai sus se rezolvă într-un spirit de cooperare între partener și Comisie, prin analogie cu dispozițiile de mai sus, cu respectarea, în același timp, a relațiilor contractuale ale partenerului cu contractantul sau cu beneficiarul grantului.

Atunci când este fezabil, una dintre părți cooperează la cererea celeilalte părți pentru a furniza informaăi utile pentru evaluarea cererii de plată, chiar înainte ca cererea de plată să fie transferată oficial sau returnată din de prima parte.

4.13 Un contract de achiziăii publice sau un contract de subvenăionare care nu a generat nicio plată în termen de doi ani de la semnare este reziliat în mod automat, iar finanăarea sa este dezangajează, cu excepăia litigiilor în faăa instanăelor de judecată sau a organismelor de arbitraj.

Articolul 5 — Componenăa de avans a estimării

programului

5.1 Devizul de program este un document de stabilire a programului de activităi care urmează să fie desfășurate și a resurselor umane și materiale necesare, a bugetului corespunzător și a modalităilor tehnice și administrative de punere în aplicare pentru executarea acestor activităi operaăionale pe perioada de implementare operaăională a prezentului acord de finanăare.

Devizul de program de punere în aplicare a acordului de finanăare trebuie să respecte procedurile și documentele standard privind estimările programului stabilite de către Comisie, în vigoare la data adoptării estimării programului în cauză.

Organismul care implementează aceste activităi operaăionale în cadrul estimării programului poate fi administraăia centrală a partenerului însuși (operaăuni centrale) sau un organism de drept public sau de drept privat însărcinat cu o misiune de serviciu public (operaăuni publice comandate) sau, numai în cadrul FED, un organism de drept privat fără misiune de serviciu public pe baza unui contract de servicii (operaăuni comandate private).

Devizul de program are o componentă de avans și poate avea o componentă a angajamentelor specifice.

În cadrul componentei angajamentelor specifice, se aplică articolul 4.

În cadrul componentei de avans a estimării programului, organismul de execuăie poate, până la atingerea pragurilor stabilite, să desfășoare proceduri de achiziăii și de atribuire de granturi fără sau cu un control ex ante limitat al Comisiei și să efectueze plăști către contractanți și beneficiari, precum și în contextul muncii directe.

Foră de muncă directă se referă la activităile operaăionale pe care organismul de implementare le execută direct utilizând personalul pe care îl utilizează și/sau resursele sale existente (utilaje,

echipamente, alte intrări).

Costurile de exploatare suportate de organismul de execuție pot fi eligibile pentru finanțare din partea UE în cadrul componentei de avans a estimării programului. În caz afirmativ, acestea sunt eligibile pentru finanțare din partea UE pe întreaga durată a perioadei de executare a prezentului acord de finanțare, cu excepția cazului în care la articolul 6 din condițiile speciale este prevăzut un început anterior de eligibilitate. Costurile de funcționare reprezintă costurile organismului de punere în aplicare în executarea sarcinilor de execuție și includ personalul local, utilitățile (de exemplu, apă, gaz și electricitate), închirierea de spații, consumabile, întreținere, călătorii de afaceri pe termen scurt și combustibil pentru vehicule. Acestea nu includ achiziționarea de vehicule sau de alte echipamente sau activități operaționale. Astfel de costuri obișnuite de funcționare pot fi percepute și plătite în conformitate cu procedurile proprii ale organismului de punere în aplicare.

Procedurile de atribuire

5.2 În cadrul componentei de avans de deviz de program, organismul de punere în aplicare poate efectua, integral sau parțial, procedurile de atribuire a contractelor de achiziții publice și de acordare a granturilor în conformitate cu propriile sale proceduri și cu documentele sale standard, în măsura în care Comisia obține dovezi prealabile că organismul de punere în aplicare al partenerului:

- asigură funcționarea unui sistem de control intern eficace și eficient și
- aplică normele și procedurile adecvate pentru achiziții și/sau granturi.

În măsura în care nu se obțin astfel de probe, procedurile de atribuire a contractelor de achiziții publice și de acordare a granturilor se desfășoară de către organismul de execuție, în conformitate cu procedurile și documentele standard stabilite și publicate de Comisie, în vigoare la data lansării procedurii în cauză.

Control ex-ante

5.3 În avans, exceptând cazul în care dispozițiile tehnice și administrative din devizul de program stipulează altfel, organismul de execuție prezintă Comisiei, în vederea aprobării prealabile, dosarele de licitație și propunerile de decizii de atribuire a contractelor de achiziții a căror valoare depășește 100,000 EUR, precum și toate propunerile pentru cereri și propunerile de decizii de atribuire a contractelor de subvenționare, care respectă procedurile și documentele standard stabilite și publicate de Comisie.

Pe lângă obligațiile de ținere a evidențelor prevăzute la articolul 1.6 din prezentele condiții generale, partenerul păstrează, în aceeași perioadă, toate documentele financiare și contractuale relevante.

Declarația de gestiune

5.4 Partenerul prezintă Comisiei anual, până la data prevăzută la articolul 6 din Condițiile Speciale, o declarație de gestiune semnată de partener, utilizând modelul din anexa IV.

Un audit extern independent privind declarația de gestiune, efectuat în conformitate cu standardele de audit acceptate la nivel internațional, nu trebuie să fie furnizată în acest caz, deoarece Comisia efectuează

auditurile pentru această acțiune. Aceste audituri vor verifica veridicitatea afirmațiilor făcute în declarația de gestiune și legalitatea și regularitatea tranzacțiilor subiacente.

Plăti

5.5 Comisia transferă prima tranșă de prefinanțare, la semnarea estimării programului de către toate părțile, în termen de 60 de zile calendaristice în cazul în care devizul de program este finanțată de FED și de 30 de zile calendaristice în cazul în care aceasta este finanțată din bugetul UE,

Comisia plătește în continuare tranșele de prefinanțare în termen de 60 de zile calendaristice de la primirea și aprobarea cererii de plată și a rapoartelor acesteia.

Penalitățile de întârziere se aplică în conformitate cu Regulamentul financiar aplicabil. Comisia poate suspenda termenul de plată, informând partenerul, în orice moment al perioadei menționate anterior, că cererea de plată nu poate fi onorată, fie din cauză că suma nu este datorată, fie din cauză că nu au fost prezentate documentele justificative corespunzătoare. În cazul în care la comunicarea Comisiei se află informații care pun la îndoială eligibilitatea cheltuielilor care figurează într-o cerere de plată, Comisia poate suspenda termenul de plată în vederea unei verificări suplimentare, inclusiv a unui control la fața locului, pentru a se asigura, înainte de efectuarea plății, că cheltuielile sunt într-adevăr eligibile. Suspendarea și motivele acesteia se comunică partenerului cât mai curând posibil. Termenul de plată se reia de îndată ce documentele justificative care lipsesc au fost furnizate sau cererea de plată a fost corectată.

5.6 Comisia efectuează plățile către un cont bancar deschis la o instituție financiară acceptată de Comisie.

5.7 Partenerul garantează că fondurile plătite de Comisie pot fi identificate în acest cont bancar.

5.8 Transferurile în euro sunt convertite, dacă este necesar, în moneda națională a partenerului pe măsură ce partenerul trebuie să efectueze plățile, la rata bancară în vigoare în ziua plății de către partener.

Articolul 6 — Fondul comun gestionat de

partener

6.1 Partenerul care gestionează un fond comun poate fi eligibil pentru o contribuție a UE la fondul de rezervă, în măsura în care Comisia obține dovezi prealabile că entitatea de gestionare din cadrul partenerului:

- asigură funcționarea unui sistem de control intern eficace și eficient;
- utilizează un sistem contabil care furnizează informații exakte, complete și fiabile în timp util;
- face obiectul unui audit extern independent, efectuat în conformitate cu standardele de

audit acceptate la nivel internațional de către un serviciu de audit independent din punct de vedere funcțional de entitatea sau de persoana în cauză;

- aplică normele și procedurile adecvate pentru achiziții și granturi;
- asigură publicarea ex post a informațiilor privind beneficiarii; și
- asigură o protecție rezonabilă a datelor cu caracter personal.

Procedurile de atribuire

6.2 În ceea ce privește contribuția UE la un fond comun administrat de partener, entitatea de gestiune a Partenerului trebuie să îndeplinească sarcini în conformitate cu propriile sale documente standard pentru atribuirea contractelor de achiziții publice și a contractelor de subvenții sau a celor convenite între donatori.

Implementarea

6.3 În ceea ce privește contribuția UE la un fond de rezerve gestionat de partener, pe lângă drepturile și obligațiile prevăzute deja în prezentele condiții generale, partenerului pentru punerea în aplicare a contribuției UE la fondul de rezerve i se aplică alte norme detaliate în anexa V la acordul de finanțare.

Articolul 7 — Publicarea de către partener a informațiilor privind contractele de achiziții publice și de subvenții

7.1 Partenerul se angajează să publice în fiecare an, într-un loc dedicat și ușor accesibil, pe site-ul său internet, pentru fiecare achiziție publică și pentru fiecare contract de grant pentru care este autoritate contractantă, în cadrul componentei de avans a estimării programului menționate la articolul 5, a fondurilor din portofoliul de finanțare menționate la articolul 6, a naturii și a scopului său, a numelui și a localității contractantului (a contractanților în cazul unui consorțiu) sau a beneficiarilor grantului (beneficiarii granturilor în cazul unei finanțări multinaționale), precum și a valorii contractului.

Localitatea unei persoane fizice este o regiune de nivelul NUTS2. Localitatea unei persoane juridice este adresa sa.

În cazul în care o astfel de publicare a internetului este imposibilă, informațiile sunt publicate prin orice alte mijloace adecvate, inclusiv jurnalul oficial al partenerului.

Articolul 6 din Condițiile Speciale trebuie să prevadă locația, pe internet, sau în alt mod, a locului de publicare; se face trimitere la această locație în locul dedicat al site-ului internet al Comisiei.

7.2 Sprijinul pentru educație și sprijinul financiar direct acordat persoanelor fizice aflate în nevoie se publică în mod anonim și în mod cumulat, pe categorii de cheltuieli.

Numele persoanelor fizice se înlocuiesc cu „persoană fizică” la doi ani de la publicare. Numele unei entități juridice care conține cea a unei persoane fizice implicate în această entitate este tratat ca nume al unei persoane fizice.

Publicarea numelor persoanelor fizice nu se aplică dacă o astfel de publicare riscă să aducă atingere drepturile lor fundamentale sau să aducă atingere intereselor lor comerciale.

Partenerul prezintă Comisiei o listă a datelor care trebuie publicate cu privire la persoanele fizice, împreună cu toate justificările pentru derogările propuse de la publicare Comisiei, care trebuie să acorde o autorizație prealabilă pentru această listă. Dacă este necesar, Comisia completează localitatea persoanei fizice limitată la o regiune de nivelul NUTS2.

7.3 Publicarea contractelor de achiziții publice și a contractelor de grant încheiate (și anume semnate de partener și de contractant sau de beneficiarul grantului) în cursul perioadei de raportare are loc în termen de șase luni de la data depunerii raportului în temeiul articolul 6 din Condițiile Speciale.

7.4 Publicarea contractelor poate fi eliminată dacă o astfel de publicare riscă să aducă atingere intereselor comerciale ale contractanților sau ale beneficiarilor de granturi. Partenerul prezintă Comisiei o listă cu aceste justificări, care trebuie să acorde o autorizație prealabilă pentru o astfel de derogare.

7.5 În cazul în care Comisia efectuează plăți către contractanți sau beneficiari de granturi în temeiul articolul 4, aceasta asigură publicarea informațiilor privind contractele de achiziții publice și contractele de grant în conformitate cu normele sale.

Articolul 8 — Recuperarea fondurilor

8.1 Partenerul ia toate măsurile necesare pentru recuperarea fondurilor plătite în mod necuvenit.

Sumele plătite și recuperate în mod necuvenit de partener, sumele din garanțile financiare depuse pe baza procedurilor de achiziții și de atribuire a granturilor, sumele din sancțiunile financiare impuse de partener, precum și daunele acordate partenerului sunt returnate Comisiei.

8.2 Fără a aduce atingere responsabilității partenerului de a recupera fondurile plătite în mod necuvenit, partenerul este de acord că, în conformitate cu dispozițiile regulamentului finanțier aplicabil și cu prezentul acord de finanțare, Comisia poate stabili în mod oficial o sumă ca fiind plătită în mod necuvenit în cadrul unor contracte de achiziții publice și al unor contracte de grant finanțate în temeiul părții întâi și să procedeze la recuperarea acesteia prin orice mijloace în numele partenerului, inclusiv prin compensarea sumei datorate de contractant sau de beneficiarul grantului în raport cu oricare dintre creațele sale împotriva UE și prin recuperarea forțată în fața instanțelor competente.

8.3 În acest scop, partenerul furnizează Comisiei toate documentele și informațiile necesare. Prin prezentul acord, partenerul împuțernicește Comisia să efectueze recuperarea, în special prin solicitarea unei garanții din partea unui contractant sau a beneficiarului unei subvenții de la care partenerul este autoritatea contractantă sau prin compensarea fondurilor care urmează să fie recuperate din orice sume datorate contractantului sau beneficiarului subvenției de către partener ca autoritate contractantă și finanțate de UE în temeiul prezentului acord sau al altui acord de finanțare sau prin recuperare forțată în fața instanțelor competente.

8.4 Comisia informează partenerul că a fost inițiată procedura de recuperare (inclusiv, dacă este cazul, în fața unei instanțe naționale).

8.5 În cazul în care partenerul este un beneficiar al unui grant al unei entități cu care Comisia a încheiat un acord de contribuție, Comisia poate recupera fonduri de la partener, care sunt datorate entității, dar pe care entitatea nu le-a recuperat.

Articolul 9 — Garanții financiare în cadrul contractelor de achiziții și de grant

Partenerul se angajează să consulte Comisia înainte de a lua orice decizii cu privire la o cerere de despăgubiri formulată de un contractant sau beneficiar al grantului și considerat de Partener ca fiind justificat integral sau parțial. Consecințele financiare pot fi suportate de UE numai în cazul în care Comisia a acordat autorizația prealabilă. O astfel de autorizare prealabilă este, de asemenea, necesară pentru orice utilizare a fondurilor angajate în temeiul prezentului acord de finanțare pentru a acoperi costurile care decurg din litigiile legate de contracte.

Articolul 10 — Depășirea costurilor și modalități de finanțare a acestora

10.1 Depășirile individuale de la pozițiile bugetare ale activităților puse în aplicare de partener sunt tratate prin realocarea de fonduri în cadrul bugetului general, în conformitate cu articolul 25 din prezentele condiții generale.

10.2 Ori de câte ori există un risc de depășire a sumei prevăzute pentru activitatea pusă în aplicare de partener, partenerul trebuie să informeze imediat Comisia și să solicite autorizarea sa prealabilă pentru activitățile corective planificate pentru a acoperi depășirea, propunând fie să se reducă activitățile, fie să se bazeze pe resurse proprii sau pe alte resurse din afara UE.

10.3 În cazul în care activitățile nu pot fi reduse sau în cazul în care depășirea nu poate fi acoperită nici de resursele proprii, nici de alte resurse ale partenerului, Comisia poate decide, la cererea justificată în mod corespunzător a partenerului, să acorde o finanțare suplimentară din partea UE. În cazul în care Comisia adoptă o astfel de decizie, costurile suplimentare sunt finanțate, fără a aduce atingere normelor și procedurilor relevante ale UE, prin eliberarea unei contribuții financiare suplimentare care urmează să fie stabilită de Comisie. Acordul de finanțare se modifică în consecință.

Partea a doua: Dispoziții aplicabile sprijinului bugetar

Articolul 11 — Dialogul politic

Partenerul și UE se angajează să se angajeze într-un dialog periodic și constructiv, la nivelul adecvat, cu privire la punerea în aplicare a prezentului acord de finanțare.

Dacă partenerul este stat ACP, iar această acțiune este finanțată prin FED în temeiul articolului

1.1 acest dialog poate face parte din dialogul politic mai larg prevăzut la articolul 8 din Acordul de parteneriat ACP-CE.

Articolul 12 — Verificarea condițiilor și plată

12.1. Comisia verifică condițiile de plată a tranșelor din componenta de sprijin bugetar, astfel cum sunt identificate în anexa I (Dispoziții tehnice și administrative).

În cazul în care Comisia ajunge la concluzia că nu sunt îndeplinite condițiile de plată, aceasta informează partenerul în acest sens, fără întârzieri nejustificate.

12.2. Cererile de plată depuse de partener sunt eligibile pentru finanțare din partea UE cu condiția ca acestea să fie în conformitate cu dispozițiile prevăzute în anexa I (Dispoziții tehnice și administrative) și să fie depuse în perioada de implementare operațională.

12.3. Partenerul aplică reglementările naționale în materie de schimb valutar într-un mod nediscriminatoriu tuturor plășilor din componenta de sprijin bugetar.

Articolul 13 — Transparența sprijinului bugetar

Partenerul acceptă publicarea de către Comisie a prezentului acord de finanțare și a oricărei modificări a acestuia, inclusiv prin mijloace electronice, și a informațiilor de bază privind sprijinul bugetar pe care Comisia le consideră adecvate. Această publicare nu conține nicio informație care să încalce legislația UE aplicabilă protecției datelor cu caracter personal.

Articolul 14 — Recuperarea sprijinului bugetar

Toate sau o parte din plășile de sprijin bugetar pot fi recuperate de Comisie, cu respectarea corespunzătoare a principiului proporționalității, în cazul în care Comisia stabilește că plata a fost afectată de o neregulă gravă imputabilă partenerului, în special dacă partenerul nu a furnizat informații fiabile sau incorecte sau dacă a fost implicată o faptă de corupție sau de fraudă.

Partea a treia: Dispoziții aplicabile acestei acțiuni ca întreg, indiferent de modul de gestionare

Articolul 15 — Perioada de execuție și termenul limită de contractare

15.1 Perioada de executare a prezentului acord de finanțare cuprinde două perioade:

- o perioadă operațională de punere în aplicare, în cadrul căreia se desfășoară activitățile operaționale ale acțiunii. Această perioadă începe la intrarea în vigoare a prezentului acord de finanțare sau la data prevăzută în Condițiile Speciale și se încheie odată cu deschiderea perioadei de interdicție.
- o perioadă de interdicție în cursul căreia se desfășoară auditul și evaluarea finale, iar contractele și devizul de program pentru punerea în aplicare a prezentului acord de finanțare sunt închise din punct de vedere tehnic și finanțiar. Durata acestei perioade este prevăzută la articolul 2 alineatul (3) din Condițiile Speciale. Aceasta începe după sfârșitul perioadei de punere în aplicare operațională.

Acste perioade se reflectă în acordurile care urmează să fie încheiate de partener și de Comisie în punerea în aplicare a prezentului acord de finanțare, în special în acordurile de finanțare și în contractele de achiziții publice și în contractele de subvenții.

15.2 Costurile aferente activităților operaționale sunt eligibile pentru finanțare din partea UE numai în cazul în care au fost suportate în perioada de implementare operațională; costurile suportate înainte de intrarea în vigoare a prezentului acord de finanțare nu sunt eligibile pentru finanțare din partea UE, cu excepția cazului în care se prevede altfel la articolul 6 din Condițiile Speciale. Costurile legate de auditurile și de evaluarea finale, la activitățile de închidere și la costurile de exploatare menționate la articolul 5.1 sunt eligibile până la sfârșitul perioadei de interdicție.

15.3 Soldul rămas din contribuția UE se dezangajează automat cel târziu la șase luni după încheierea perioadei de execuție.

15.4 În cazuri excepționale și justificate în mod corespunzător, se poate solicita prelungirea perioadei de implementare operațională sau a perioadei de prohiție, precum și a perioadei de execuție. În cazul în care se convine astfel, acordul de finanțare se modifică în consecință.

15.5 Articolul 2 din prezentele condiții generale se aplică contractelor de achiziții, contractelor de grant și acordurilor de contribuție acordate de Comisie ca autoritate contractantă, cu excepția ultimului paragraf al articolul 2 alineatul (1).

Articolul 16 — Verificările și verificările efectuate de Comisie, de Oficiul European de Luptă Antifraudă (OLAF) și de Curtea de Conturi Europeană

16.1 Partenerul oferă asistență și sprijin pentru verificările și controalele efectuate de Comisie, OLAF și Curtea de Conturi Europeană, la cererea acestora.

Partenerul este de acord cu Comisia, OLAF și Curtea de Conturi Europeană care

Iulie 2018

Dispoziții generale_IEV

desfășoară controale documentare și la fața locului cu privire la utilizarea finanțării UE în cadrul activităților desfășurate în temeiul prezentului acord de finanțare și efectuează un audit complet, dacă este necesar, pe baza documentelor justificative și a documentelor contabile și a oricăror alte documente referitoare la finanțarea activităților, pe întreaga durată a acordului de finanțare și pentru o perioadă de cinci ani de la sfârșitul perioadei de execuție.

16.2 Partenerul este, de asemenea, de acord cu faptul că OLAF poate efectua verificări și verificări la fața locului în conformitate cu procedurile prevăzute de legislația UE pentru protecția intereselor financiare ale UE împotriva fraudei și a altor nereguli.

În acest scop, partenerul acordă funcționarilor Comisiei, OLAF și Curții de Conturi Europene, precum și agentilor lor autorizați accesul la locurile și la sediile în care se desfășoară operațiunile finanțate în temeiul prezentului acord de finanțare, inclusiv sistemele informatiche ale acestora, precum și la toate documentele și datele computerizate referitoare la gestiunea tehnică și financiară a acestor operațiuni, precum și să ia toate măsurile adecvate pentru a le facilita activitatea. Accesul agentilor autorizați ai Comisiei, OLAF și ai Curții de Conturi Europene se acordă în condiții de strictă confidențialitate față de terți, fără a aduce atingere obligațiilor de drept public care le revin. Documentele trebuie să fie accesibile și depuse într-un mod care să permită efectuarea unei inspecții ușoare, partenerul fiind obligat să informeze Comisia, OLAF sau Curtea de Conturi Europeană cu privire la locul exact unde se află.

16.3 Controalele și misiunile de audit descrise mai sus se aplică, de asemenea, contractanților, beneficiarilor granturilor, organizațiilor care au semnat acorduri de contribuție și subcontractanților care au primit finanțare din partea UE.

16.4 Partenerul este informat cu privire la misiunile la fața locului efectuate de agenți numiți de Comisie, OLAF sau Curtea de Conturi Europeană.

Articolul 17 — Sarcinile partenerului în combaterea neregulilor, fraudei și corupției

17.1 Partenerul informează de îndată Comisia cu privire la orice element adus în atenția sa care provoacă suspiciuni de nereguli, fraudă sau corupție și orice măsură luată sau planificată pentru a le trata.

17.2 Partenerul asigură și verifică în mod regulat faptul că acțiunile finanțate de la buget sunt realizate efectiv și executate corect. Iau măsurile necesare pentru a preveni, detecta și corecta neregulile și frauda și, dacă este necesar, pentru a declanșa urmăriri penale și a recupera fondurile plătite în mod necuvenit.

„Neregulă” înseamnă orice încălcare a prezentului acord de finanțare, a contractelor și a estimării programului sau a legislației UE, ca urmare a unei acțiuni sau omisiuni a oricărei persoane care are sau ar avea ca efect prejudicierea fondurilor UE, fie prin reducerea sau pierderea veniturilor datorate UE, fie prin cheltuieli nejustificate.

„fraudă” înseamnă orice acțiune sau omisiune intenționată cu privire la:

- utilizarea sau prezentarea unor declarații sau documente false, incorecte sau incomplete care au ca efect returnarea sau reținerea necuvenită de fonduri din bugetul general

Iulie 2018

Dispoziții generale _IEV

al UE sau al FED;

- nedivulgarea de informații, încălcându-se o obligație specifică, cu același efect;

Deturnarea acestor fonduri în alte scopuri decât cele pentru care au fost acordate inițial.

17.3 Partenerul se angajează să ia toate măsurile adecvate pentru a preveni, a detecta și a pedepsi orice practici de corupție activă sau pasivă în timpul punerii în aplicare a acordului de finanțare.

„Corupție pasivă” înseamnă acțiunea deliberată a unui funcționar, care, în mod direct sau printr-un intermediar, solicită sau primește avantaje de orice fel pentru el însuși sau pentru o terță parte ori acceptă o promisiune referitoare la un astfel de avantaj pentru a acționa sau a se abține de la a acționa în conformitate cu îndatoririle sale sau în exercitarea funcțiilor sale cu încălcarea atribuțiilor sale oficiale, care are sau ar avea ca efect prejudicierea intereselor financiare ale UE.

„Corupție activă” înseamnă fapta săvârșită cu intenție, de către orice persoană, care constă în a promite sau a da, direct sau printr-un intermediar, un avantaj de orice natură unui funcționar, pentru el însuși sau pentru un terț, pentru a acționa sau a se abține de la a acționa în conformitate cu îndatoririle sale sau în exercitarea funcțiilor sale cu încălcarea atribuțiilor sale oficiale, care are sau ar avea ca efect prejudicierea intereselor financiare ale UE.

17.4 În cazul în care partenerul nu ia măsurile adecvate pentru prevenirea fraudei, a neregulilor și a corupției, Comisia poate adopta măsuri de precauție, inclusiv suspendarea prezentului acord de finanțare.

Articolul 18 — Suspendarea plăților

18.1 Fără a aduce atingere suspendării sau încetării prezentului acord de finanțare în conformitate cu Articolele 26 și, respectiv, 27, Comisia poate suspenda parțial sau integral plățile, în cazul în care:

a) Comisia a instituit sau și-a exprimat profunda îngrijorare cu privire la faptul că, pe baza informațiilor primite și a necesităților de verificare, partenerul a comis erori substanțiale, nereguli sau fraude în cadrul procedurii de achiziții publice și de acordare a granturilor sau în cadrul punerii în aplicare a acțiunii, iar partenerul nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul prezentului acord de finanțare, inclusiv obligațiile privind punerea în aplicare a planului de comunicare și de vizibilitate;

b) Comisia a instituit sau și-a exprimat profunda îngrijorare cu privire la faptul că, pe baza informațiilor primite și a necesităților de verificare, partenerul a comis erori sistemice sau recurente, nereguli, fraude sau încălcări ale obligațiilor în temeiul prezentului acord sau al altor acorduri de finanțare, cu condiția ca respectivele erori, nereguli, fraude sau încălcări ale obligațiilor să aibă un impact semnificativ asupra punerii în aplicare a acordului de finanțare sau să conteste fiabilitatea sistemului de control intern al partenerului sau legalitatea și regularitatea cheltuielilor subiacente;

c) Comisia suspectează că partenerul a comis erori substanțiale, nereguli, fraude sau

Iulie 2018

Dispoziții generale IEV

încălcări ale obligațiilor în cadrul procedurii de achiziții publice și de acordare a granturilor sau în cadrul punerii în aplicare a acțiunii și trebuie să verifice dacă acestea au avut loc.

d) este necesar să se prevină prejudicierea gravă a intereselor financiare ale UE.

18.2 Comisia trebuie să informeze imediat partenerul cu privire la suspendarea plășilor și la motivele acestei suspendări.

18.3 Suspendarea plășilor va avea efect suspendarea termenelor de plată pentru orice cerere de plată în curs.

18.4 Pentru reluarea plășilor, partenerul depune eforturi pentru a remedia situația care a condus la suspendare cât mai curând posibil și informează Comisia cu privire la progresele înregistrate în acest sens. Comisia informează partenerul în acest sens, de îndată ce consideră că au fost îndeplinite condițiile pentru reluarea plășilor.

Articolul 19 — Alocarea fondurilor recuperate de Comisie

În cazul în care acțiunea este finanțată în cadrul FED, sumele plășite în mod necovenit și recuperate de către Comisie, sumele din garanțiile financiare depuse pe baza procedurilor de achiziții și de acordare a granturilor, sumele din penalitășile financiare impuse, precum și daunele acordate Comisiei sunt alocate acestei acțiuni.

Articolul 20 — Dreptul de stabilire și de ședere

20.1 În cazul în care acest lucru se justifică prin natura contractului de achiziție, a contractului de subvenție sau a acordului de contribuție, partenerul dă dreptul persoanelor fizice și juridice care participă la licitații pentru contracte de lucrări, de furnizare de bunuri sau de prestare de servicii sau de cereri de propunerii, precum și organizațiilor vizate să semneze acorduri de contribuție cu drept provizoriu de stabilire și de ședere în teritoriul (teritoriile) partenerului. Acest drept rămâne valabil timp de o lună de la atribuirea contractului.

20.2 Partenerul dă dreptul, de asemenea, contractanților, beneficiarilor de granturi, organizațiilor care au semnat acorduri de contribuție și persoanelor fizice ale căror servicii sunt necesare pentru efectuarea prezentei acțiuni și membrilor familiilor acestora cu drepturi similare în cursul punerii în aplicare a acțiunii.

Articolul 21 — Dispoziții fiscale și vamale și acorduri de schimb valutar

21.1 Partenerul aplică contractelor de achiziții publice, contractelor de grant și acordurilor de contribuție finanțate de UE regimul fiscal și vamal cel mai favorabil aplicat statelor sau organizațiilor internaționale de dezvoltare cu care are relații.

În cazul în care partenerul este o țară ACP, nu se iau în considerare dispozițiile pe care le aplică celorlalte state ACP sau altor țări în curs de dezvoltare în scopul determinării tratamentului de stat favorizat de Mostrule.

21.2 În cazul în care se aplică un acord-cadru, care include dispoziții mai detaliate cu privire la acest subiect, se aplică și aceste dispoziții.

Iulie 2018

Dispoziții generale_ IEV

Articolul 22 — Confidențialitate

22.1 Partenerul este de acord că documentele și datele sale deținute de o entitate cu care partenerul se află într-o relație contractuală cu privire la acestea pot fi transmise Comisiei de către această entitate exclusiv în scopul punerii în aplicare a prezentului sau a altui acord de finanțare. Comisia respectă toate acordurile de confidențialitate convenite între partener și entitatea respectivă.

22.2 Fără a aduce atingere articolul 16 din prezentele condiții generale, partenerul și Comisia păstrează confidențialitatea tuturor documentelor, informațiilor sau altor materiale direct legate de punerea în aplicare a prezentului acord de finanțare care sunt clasificate drept confidențiale.

22.3 Părțile se vor obține acordul scris prealabil al celeilalte părți înainte de a divulga public aceste informații.

22.4 Confidențialitatea rămâne obligatorie pentru părți timp de cinci ani de la încheierea perioadei de execuție.

22.5 Partenerul respectă, de asemenea, obligațiile prevăzute la articolul 1 alineatul (7), în cazul în care Comisia furnizează date cu caracter personal partenerului, de exemplu în contextul procedurilor și contractelor gestionate de Comisie.

Articolul 23 — Utilizarea studiilor

Contractul referitor la orice studiu finanțat în temeiul prezentului acord de finanțare include dreptul partenerului și al Comisiei de a utiliza studiul, de a îl publica și de a-l divulga unor terți.

Articolul 24 — Consultarea dintre partener și Comisie

24.1 Partenerul și Comisia se consultă înainte de a lua orice diferend legat de punerea în aplicare sau de interpretarea prezentului acord de finanțare în conformitate cu articolul 28 din prezentele condiții generale.

24.2 În cazul în care Comisia ia cunoștință de existența unor probleme în desfășurarea procedurilor de gestionare a prezentului acord de finanțare, aceasta stabilește toate contactele necesare cu partenerul pentru a remedia situația și ia toate măsurile necesare.

24.3 Consultarea poate duce la modificarea, suspendarea sau rezilierea prezentului acord de finanțare.

24.4 Comisia informează în mod regulat partenerul cu privire la punerea în aplicare a activităților descrise în anexa I care nu intră sub incidența părților 1 și 2 din prezentele condiții generale.

Articolul 25 — Modificarea prezentului Acord de finanțare

25.1 Orice modificare a prezentului acord de finanțare se face în scris, inclusiv prin schimb de note.

Iulie 2018

Dispoziții generale _IEV

25.2 În cazul în care cererea de modificare provine de la partener, acesta din urmă prezintă această cerere Comisiei cu cel puțin trei luni înainte de data preconizată a intrării în vigoare a modificării, cu excepția cazurilor justificate în mod corespunzător de către partener și acceptate de Comisie. În cazurile excepționale de ajustare a obiectivelor acțiunii și/sau de creștere a contribuției UE, cererea se depune cu cel puțin șase luni înainte de data preconizată a intrării în vigoare a modificării.

25.3 Dacă ajustarea nu afectează în mod semnificativ obiectivele activității puse în aplicare în conformitate cu partea întâi din prezentele condiții generale și dacă se referă la aspecte de detaliu care nu afectează soluția tehnică adoptată și nu include realocarea de fonduri, sau se referă la realocări de fonduri pentru o sumă echivalentă cu quantumul rezervei pentru cheltuieli neprevăzute, partenerul informează Comisia cu privire la ajustare, precum și la justificarea acesteia, în scris, cât mai curând posibil și poate aplica ajustarea respectivă.

25.4 Utilizarea rezervei pentru situații neprevăzute prevăzută pentru o acțiune este condiționată de aprobarea prealabilă în scris a Comisiei.

25.5 În cazul în care Comisia consideră că partenerul încetează să își îndeplinească în mod satisfăcător sarcinile încredințate în temeiul articolul 1.1 din prezentele condiții generale și fără a aduce atingere articolelor 26 și 27 din prezentele condiții generale, Comisia poate decide să preia sarcinile încredințate de partener pentru a continua punerea în aplicare a activităților în numele partenerului, după informarea acesteia în scris.

Articolul 26 — Suspendarea prezentului Acord de finanțare

26.1 Acordul de finanțare poate fi suspendat în următoarele cazuri:

- Comisia poate suspenda punerea în aplicare a prezentului acord de finanțare în cazul în care partenerul încalcă o obligație prevăzută în prezentul acord de finanțare.
- Comisia poate suspenda punerea în aplicare a prezentului acord de finanțare în cazul în care partenerul încalcă oricare dintre obligațiile stabilite în conformitate cu procedurile și documentele standard menționate la articolele 1, 4, 5 și 6 din prezentele condiții generale.
- Comisia poate suspenda prezentul acord de finanțare în cazul în care partenerul încalcă o obligație legată de respectarea drepturilor omului, a principiilor democratice și a statului de drept, în cazuri grave de corupție sau în cazul în care partenerul se face vinovat de abateri profesionale grave dovedite prin orice mijloace justificate. Abaterile profesionale grave trebuie înțelese ca fiind oricare dintre următoarele:
  - o încălcare a actelor cu putere de lege sau a normelor administrative aplicabile sau a standardelor etice ale profesiei căreia îi aparține o persoană sau o entitate sau
  - orice comportament ilicit al unei persoane sau entități care are un impact asupra credibilității sale profesionale, atunci când această conduită trădează o intenție frauduloasă sau o neglijență gravă.
- Acest acord de finanțare poate fi suspendat în caz de forță majoră, conform definiției de mai jos,,„Forță majoră” înseamnă orice situație sau eveniment imprevizibil și excepțional, independent de voința părților, care împiedică îndeplinirea oricărei dintre obligațiile lor, care nu este imputabil unei erori sau neglijențe din partea acestora (sau a părții din contractanții,

agenții sau angajații acestora) și care se dovedește insurmontabil în pofida tuturor eforturilor depuse. Defectele echipamentelor sau ale materialelor sau întârzierile în punerea la dispoziție a acestora, conflictele de muncă, grevele sau dificultățile financiare nu pot fi invocate ca forță majoră. O parte nu este considerată ca încalcând obligațiile care îi revin în cazul în care este împiedicată să le îndeplinească de un caz de forță majoră pe care cealaltă parte este informată în mod corespunzător. O parte care se confruntă cu un caz de forță majoră informează cealaltă parte fără întârziere, precizând natura, durata probabilă și efectele previzibile ale problemei, și ia orice măsură pentru a reduce la minimum eventualele daune.

— Oricare dintre părți este răspunzătoare pentru încalcarea obligațiilor care îi revin în temeiul prezentului acord de finanțare în cazul în care este împiedicată să le îndeplinească de un caz de forță majoră, cu condiția să ia măsuri pentru a reduce la minimum eventualele daune.

26.2 Comisia poate suspenda prezentul acord de finanțare fără notificare prealabilă.

26.3 Comisia poate lua orice măsură de salvagardare adecvată înainte de suspendare.

26.4 În cazul în care suspendarea este notificată, se indică consecințele pentru contractele de achiziție publică și de acordare de granturi, pentru acordurile de contribuție și pentru estimarea programului.

26.5 Suspendarea prezentului acord de finanțare nu aduce atingere suspendării plășilor și încetării prezentului acord de finanțare de către Comisie în conformitate cu articolul 18 și 27 din Condițiile Generale.

26.6 Părțile reiau punerea în aplicare a acordului de finanțare odată ce condițiile permit aprobarea prealabilă în scris a Comisiei. Acest lucru nu aduce atingere modificărilor aduse prezentului acord de finanțare care ar putea fi necesare pentru adaptarea acțiunii la noile condiții de punere în aplicare, inclusiv, dacă este posibil, prelungirii perioadei de punere în aplicare operațională sau încetării prezentului acord de finanțare în conformitate cu articolul 27.

Articolul 27 — Denunțarea prezentului Acord de finanțare

27.1. În cazul în care aspectele care au condus la suspendarea prezentului acord de finanțare nu au fost soluționate în termen de maximum 180 de zile, oricare dintre părți poate rezilia prezentul acord de finanțare cu un preaviz de 30 de zile.

27.2. Prezentul acord de finanțare este reziliat în mod automat, în cazul în care nu a fost semnat un contract de punere în aplicare în termenele prevăzute la articolul 2.

27.3 În cazul în care încetarea este notificată, se indică consecințele pentru contractele de achiziții, contractele de grant, acordurile de contribuție și devizul de program aflate în curs de desfășurare.

Articolul 28 — Modalitățile de soluționare a diferendelor

28.1 Orice litigiu referitor la acest acord de finanțare, care nu poate fi soluționat într-un termen de șase luni în urma consultărilor dintre părți, prevăzut la articolul 24 din prezentele condiții

Iulie 2018

Dispoziții generale _IEV

generale, poate fi soluționat printr-o cerere de arbitraj, la cererea uneia dintre părți.

În cazul în care partenerul este un stat ACP sau un organism sau o organizație regională ACP, iar această acțiune este finanțată prin FED, litigiul este supus, înaintea arbitrajului și după consultările prevăzute la articolul 24 din prezentele condiții generale, Consiliului ACP-CE

Ministrii sau, între reuniunile sale, Comitetul ambasadorilor ACP-CE, în temeiul articolul 98 din Acordul de parteneriat ACP-CE. În cazul în care Consiliul sau comitetul nu reușește să soluționeze litigiul, oricare dintre părți poate solicita soluționarea litigiului prin arbitraj, în conformitate cu articolele 28.2, 28.3 și 28.4.

28.2 Fiecare parte desemnează un arbitru în termen de 30 de zile de la cererea de arbitraj. În caz contrar, fiecare parte poate solicita secretarului general al Curții Permanente de Arbitraj (Haga) să desemneze un al doilea arbitru. Cei doi arbitri desemnează, la rândul lor, un al treilea arbitru în termen de 30 de zile. În caz contrar, fiecare parte poate solicita Secretarului General al Curții Permanente de Arbitraj să desemneze cel de-al treilea arbitru.

28.3 Se aplică procedura prevăzută de regulile opționale ale Curții Permanente de Arbitraj în ceea ce privește organizațiile și statele internaționale. Deciziile arbitrilor se adoptă cu o majoritate în termen de trei luni.

28.4 Fiecare parte este obligată să ia măsurile necesare pentru aplicare deciziei arbitrilor.